LiterNet.ro
2006

Redactor: Delia Oprea – doprea@literne t.ro
Coperta: Alexandra Crăciunoiu
Bannere: Andreea Neagu
Corector: Oana Cândescu
Imagine copertă: Hieronymus Bosch
Ilustraţii: Leonardo da Vinci (desene)

Text: © 2006 Leonard Oprea

Ediţie tipărită: Ed. „Polirom“, 2001, România.
Ediţie tipărită: Ed. „1st Book Library“, 2003 & „AuthorHouse“, 2004, SUA

© 2006 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader. Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărţii prin intermediul altor situri, modificarea, sau comercializarea acestei versiuni, fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sunt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN-10: 973-7893-86-7
ISBN-13: 978-973-7893-86-4

Editura LiterNet
http://editura.literne t.ro
office@literne t.ro

LEONARD OPREA

CARTEA LUI THEOPHIL MAGUS

sau

40 DE POVEŞTI DESPRE OM

Volumul II al TRILOGIEI LUI THEOPHIL MAGUS

CUPRINS

Poveste despre cum să alungi iarna **9**
Poveste de Crăciun **12**
Povestea lui Abul-Hassan **15**
Poveste despre revelație **17**
Poveste despre Sfîntul Paşte **20**
Povestea unui băsmuitor **23**
Povestea fiicei timpului **26**
Povestea eroului **28**
Povestea unui pelerin **32**
Povestea celor cinci principii **34**
Povestea prieteniei **36**
Poveste despre Mahatma Gandhi **37**
Poveste despre un pitic **39**
Poveste din zona crepusculară **41**
Poveste despre Domnul nostru **43**
Poveste despre un scriitor **48**
Poveste despre români **50**
Poveste despre Papa şi Rabbi **52**
Povestea vrăjitoarei **56**
Poveste despre Sfîntul Anton de Padova **58**

Poveste despre un tigru **61**
Poveste veche **63**
Poveste despre ora exactă **65**
Povestea lui DonOliviu **67**
Povestea noastră **72**
Poveste despre doi bătrîni **75**
Poveste despre copii **85**
Poveste despre un urs şi o vulpe **87**
Poveste despre un ziarist **89**
Poveste despre Lazăr **92**
Poveste despre un pustnic **95**
Povestea lui Edgar Allan Poe **98**
Povestea ultimului condor **101**
Povestea pisicuței **103**
Poveste despre Dumnezeu **106**
Poveste din New Orleans **108**
Poveste despre Imposibila Oază **111**
Poveste despre ciori **115**
Povestea lui Quidam **118**
Poveste despre Moise **121**

„Cum nu i-am rămîne îndatoraţi autorului? Şi-a pus talentul de povestitor în slujba unui îndemn care nu-i altceva decît riposta sănătăţii în prezenţa morbidului, a simplicităţii confruntată de artificial, a omului iubitor de lumină împotriva ştimelor întunecimii.“

(*Nicolae Steinhardt* – Coperta IV, ediţia „Polirom“, 2001)

***

„Cartea lui Theophil Magus, sau 40 de Poveşti despre Om“ este o creaţie literară aflată în straniul *no man's land*, unde viaţa cotidiană devine într-adevar magică. Personal consider această carte drept o splendidă expresie a unei viziuni unice despre fragmentata şi atît de contradictorie, dar totuşi minunata lume în care trăim. Stilul lui Leonard Oprea combină revelaţia înţelesurilor ascunse ale cuvintelor cu un fabulos simţ al umorului. Nu întîmplător critica literară a comparat viziunea sa, cărţile sale cu creaţiile unor autori cum sînt Thomas Mann, Borges sau Paulo Coelho.“

(*Vladimir Tismăneanu* – coperta IV, „AuthorHouse“, 2003, SUA)

***

În „Cartea lui Theophil Magus“ redescoperim o mare varietate a temelor sacre şi profane, sau arhaice şi mitice, dar şi contemporane (Moise, Gandhi, Sfîntul Crăciun, copii, ziarişti, pelerini etc.) totul astfel contopit încît să depene povestea vie a acestei aventuri literare, scrisă cu umor, cunoaştere şi înţelepciune – într-un necurmat dialog cu cititorul.“

(*Norman Manea* – coperta IV , „AuthorHouse“, 2003, SUA)

***

„Pe parcursul lentei lecturi a acestui volum de poveşti, dar şi în vreme ce scriam prefaţa, m-am întrebat mereu dacă poţi afirma despre un autor în viaţă şi pe care, pe deasupra, ai avut privilegiul să-l cunoşti, că este un scriitor foarte bun, chiar un mare scriitor. Am ezitat mereu pînă acum cînd, luîndu-mi inima în dinţi şi necesara doză de curaj, ajung la concluzia că poţi. În fond, toţi scriitorii mari au fost cîndva în viaţă şi aproape tuturor le-a fost recunoscută valoarea cel puţin de către unii din contemporanii ce i-au şi cunoscut.“

(*Liviu Antonesei* – din Prefaţa ediţiei „Polirom“, 2001)

„În astă făptuire dăruită mie de Domnul,
mulţumesc Lui,
sînt poveşti simple pe care le închin în primul rînd părintelui Vladimir Colin şi învăţătorului Nicolae
Steinhardt, veşnic vii în inima mea.
Dar, la fel de bine, sînt şi alte poveşti prin care, pentru împlinirea aceasta mulţumesc Annei-Maria&Brigittei,
Nardvianei şi Arei, dar şi mamei mele,
şi, o dată cu ele,
Pustnicului, editorilor mei şi celorlalţi prieteni adevăraţi – atît de puţini..."
(Sihastrul & Theophil Magus)

POVESTE DESPRE CUM SĂ ALUNGI IARNA

Au fost odată ca niciodată că de n-ar fi fost aşa nu s-ar fi povestit şi nici nu s-ar mai povesti.

Trăiau odată în lumea asta atît de mare şi de ciudată, că în curînd n-o să-i mai ajungă Pămîntul s-o încapă şi nici Dumnezeu n-o s-o mai priceapă, doi fraţi tare diferiţi unul de altul. Nu semănau la chip şi trup deloc, căci nu aveau nici aceeaşi mamă, nici acelaşi tată. Nu vieţuiau în aceeaşi cetate şi nu mîncau aceleaşi bucate. Aveau vîrste diferite, soţii diferite, copii diferiţi. Dar ei în inima, sufletul şi cugetul lor se ştiau fraţi buni, aşa că şi Domnul îi ţinea drept fraţi.

Unul scornea mereu poveşti, iar celălalt plăsmuia întruna poveşti despre poveşti. Pe primul lumea îl bîrfea şi rîzînd îi spunea Sihastrul. Pe celălalt lumea îl vorbea şi zîmbind mînzeşte îl botezase Pustnicul.

Sihastrul şi Pustnicul se vedeau foarte rar. Mai pe înţelesul oricui, se vedeau o dată pe an şi îşi vorbeau şi mai puţin de o dată pe an. Dar îşi ştiau pe de rost, Sihastrul poveştile despre poveşti ale Pustnicului, iar acesta poveştile Sihastrului. Şi mai făceau ceva cam neobişnuit pentru semenii lor, adică, aşa cum puteau ei doi se ajutau unul pe celălalt, însă de fiecare dată pe căi ocolite şi tainice ferindu-se astfel de necredinţa lumii care avea în puterea ei dorinţa de a sminti omul de la orice faptă bună şi folositoare lumii.

Totuşi, cei doi fraţi purtau în tainiţa inimii ascuns dorul să se întîlnească odată şi măcar o dată pe săturate şi să-şi depene unul altuia păsurile, tot pe săturate.

Nu le-a fost dat – drepte sînt şi neştiute vor fi căile Domnului – să se întîmple astfel în vremea vieţii lor.

Dar, Sihastrul şi Pustnicul s-au întîlnit precum şi-au dorit în cealaltă lume, după moarte.

Ei bine, neschimbaţi, mai degrabă scunzi decît înalţi, cu pîntecul frumos rotunjit, bărboşi, măslinii, cu ochii ca nişte castane migdalate, buze pofticioase şi neastîmpăr în privire, aşa cum fuseseră în viaţă, cei doi fraţi, aşezaţi la o masă plină cu bunătăţile lumii aceleia, gustînd din vinul dumnezeiesc, atît de răcoros şi înmiresmat, pălăvrăgeau de o bună bucată de vreme. Nici ei nu mai ştiau de cînd. Însă tare bine se mai simţeau şi nu o dată se rugaseră şi-n gînd şi-n cuvînt rostit, să fie asta veşnicia lor.

Căci, vezi bine, Sihastrul şi Pustnicul ajunseseră după moarte să plămădească tot poveşti. Însă acum dintr-unul într-altul. Şi povestea lor era una nesfîrşită şi tot mai vie pe măsură ce nu se mai sfîrşea. Uneori chiar şi Dumnezeu mai ciulea urechea la spusele lor.

Iată însă că, într-o bună zi, Sihastrul spuse:

– Azi-noapte am avut un vis. Se făcea că mă întorsesem în lumea pămîntească. Totul era ca înainte de moarte, dar eu nu mai recunoşteam nimic şi pe nimeni. Soţia mea ştia că sînt eu, copiii mei ştiau că sînt eu, tu ştiai că sînt eu, lumea ştia că sînt eu. La fel ca înainte mă purtam, tot aşa scorneam poveşti şi îmi spuneau ca şi înainte, Sihastrul. Dar eu nu recunoşteam nimic. Era ca într-o iarnă fără început şi fără sfîrşit. Fiecare ninsoare schimbă la nesfîrşit aceeaşi iarnă. Şi mă întrebam mereu dacă poveştile mele sînt ale unui sihastru sau dacă eu sînt sihastrul poveştilor?

Pustnicul cugetă... şir lung, lung de clipe şi îi răspunse uşor sîsîit, aşa cum îi răspundea el, de obicei doar fratelui său:

– În cealaltă viaţă am călătorit odată, departe de cetatea mea. Am fost în Asia. Şi tu ştii prea bine că nu prea mi-au plăcut mogîldeţele alea gălbui, cu ochi piezişi şi ascunşi în ei înşişi ca ţestoasa în carapace. Poate că nu mi-au plăcut din cauza asemănării cu mine. Adică, ştii tu, ţestoasa... Dar, de ce să nu recunosc? Mi-am dorit să

rămîn în amintirea cetăţii măcar, ca un zid chinezesc. Oricum, atît cît am trăit printre ei, am aflat această poveste a unuia, Takuan. Ascultă:

„A fost un strop de timp. Iată cel mai preţuit diamant. Ziua care a fost. Cînd voi şti să sorb din nou acelaşi strop? Acea clipă va fi nepreţuitul diamant.“

Sihastrul tăcu precum unul dintre fulgii unei ninsori, alta în aceeaşi iarnă.

Pustnicul îi şopti sîsîit:

– Frate, hai să alungăm iarna.

Iar Dumnezeu îi trimise înapoi pe Pămînt luîndu-i unuia sihăstria şi celuilalt pustnicia. Le înlocui sufletul şi cugetul, umplîndu-i doar cu inimă şi duh. Şi le lăsă poveştile.

Să umble cu ele prin lume.

Să alunge iarna.

POVESTE DE CRĂCIUN

Vestea despre întoarcerea lor se răspîndise în cetate de cîteva zile. De la rege, cavalerii săi şi pînă la ultimul argat, toţi, bărbaţi, femei şi copii fuseseră cuprinşi de însufleţire. Doar preoţii se încruntaseră şi chemaseră Cuvîntul lui Dumnezeu în sprijinul neîncrederii lor. Însă nu-i băga nimeni în seamă. Aceeaşi întrebare şi speranţă, aceeaşi teamă şi uşurare, acelaşi rîs şi aceleaşi lacrimi zbuciumau sufletul atît al porcarului, cît şi al regelui.

Trecuseră peste ei ani de războaie neîntrerupte, ani de foamete şi ciumă, ani de îngheţuri şi secetă, ani parcă de sfîrşit de lume, scriau cronicarii, oftau schimnicii şi întreaga cetate se ruga acum pentru izbăvirea pe care cei doi aleşi puteau să i-o aducă.

Magul şi Cavalerul Rătăcitor fuseseră trimişi să caute, să afle şi să aducă Efigia şi Epitaful, după cum spuneau înţelepţii din vechime, singurele în stare să făurească mult dorita cheie a izbăvirii oricui în viaţă. Căci în faţa Morţii, se ştia, cu toţii sîntem egali.

Degeaba încercaseră preoţii să propovăduiască, „...aşa trebuie să fie, pentru păcatele voastre Dumnezeu şi-a întors faţa de la voi...“, fiindcă ei înşişi necinsteau Scriptura. Oamenii, de la rege la porcar, ştiau că şi popii minţiseră, huliseră, curmaseră viaţa semenului. Ştiau prea bine că Domnul are căile Lui şi puţini sînt cei aleşi. Se rugaseră totuşi, dar parcă era prea tîrziu. Aşa că, înnebuniţi de spaime, hotărîseră. Aşa că trimiseseră Magul şi Cavalerul Rătăcitor să le afle izbăvirea, Efigia şi Epitaful.

Ningea cu fulgi mărunţi răsuciţi de firave fuioare de vînt şi era soare şi mîine avea să fie Crăciunul. Semn bun, îşi spuneau. Şi rîdeau pentru norocul lor. Cu mic, cu mare ieşiseră în faţa porţilor cetăţii: regele şi cavalerii săi, numai blănuri de jder şi hermină, catifea vişinie, diamante şi safire, armuri strălucitoare, panaşe înfoiate, armăsari cu greu stăpîniţi. Iar episcopii şi cardinalii cu aur şi purpură, iar poporul cu mîinile, faţa şi gîtul spălate, cu pletele

colcăind de păduchi, dar desţelenite, în haine de sărbătoare stînjenindu-l, şi freamăt şi mare aşteptare simţeai acolo, în faţa porţilor cetăţii. Din poruncă regală, cîrciumarii dăruiseră vin şi cîrnaţi, saltimbancii se rostogoleau prin zăpadă şi, toţi, toţi îşi doreau izbăvirea.

Porci şi găini se strecurau printre picioarele mulţimii. Picioare care loveau. Grohăitul scurt sau guiţatul, cotcodăcitul în fel şi chip şi hohotele într-un curios zumzet de veselie plutind o dată cu fulgii în lumina soarelui. Deodată se făcu tăcere. Doar cîrîitul unui cocoş, mîrîitul vreunui cîine, un nechezat înfundat. Apoi, cîmpia netulburată în albul ei; atît de întunecată şi întinsă pădurea din apropierea cetăţii.

Cei doi ajunseră în dreptul uriaşului arc de piatră cenuşie al porţii cetăţii. În faţa regelui, descălecară. O simplă şi scurtă plecăciune. Magul: înalt, drept, uscat, cu tunica ponosită şi mantia zdrenţuită la poale. Doar toiagul fermecat părea să-i fi rămas acelaşi. Cavalerul Rătăcitor: puternic, avînd privirea aspră şi chipul îmbătrînit, dar liniştit şi semeţ fiind în armura lui scrijelită. Doar spada părea că zvîcneşte în pumnul strîns pe mînerul ei.

Regele răspunse la salut şi le porunci să vorbească. Şi povestiră molcom, cînd unul, cînd celălalt, fiecare arătînd prin cuvinte uimitor de simple, atît de meşteşugit alese, cum colindaseră lumea în lung şi-n lat şi cum doar împreună reuşiseră să se întoarcă teferi din căutarea lor, căci Efigia şi Epitaful au avut protectori şi tăinuitori neînchipuit de puternici.

Clare şi răsunătoare, cuvintele lor înfiorau sufletele, le încordau precum corzi de arc gata să pleznească.

În sfîrşit, regele îi întrebă răspicat. Şi dintr-o dată totul asurzi, atît de adîncă fu tăcerea.

Ochii luminaţi ai Magului şi cei senini ai Cavalerului Rătăcitor se întîlniră. Nimeni nu văzu zîmbetul lor ca un fulg topit de buze înfierbîntate.

– Spuneţi! răsună încă o dată aspră şi nerăbdătoare porunca regală, iar mulţimea făcu un pas înspre cei doi.

– Aşteptaţi! îi sfătuiră obosiţi.

Fulgerător Magul înălţă toiagul fermecat, iar Cavalerul Rătăcitor roti spada.

Doar nu aveau de gînd să se omoare tocmai acum, în ceasul izbăvirii?! Tocmai acum cînd Efigia şi Epitaful aflate, ştiute, le dăduseră putere de îngeri? Se îngroziră toţi, atît regele, cît şi porcarul. Însă Magul se răsuci pe neaşteptate îndreptîndu-şi toiagul înspre oamenii de pe partea lui. Spada şuieră înspre cei de pe partea Cavalerului Rătăcitor.

– Aşteptaţi! biciuiră aerul vocile celor doi.

Cîteva femei ţipară înăbuşit, cîţiva cavaleri traseră frîiele şi armăsarii ridicaţi pe două picioare nechezară.

– Aşteptaţi! şi cei doi păşiră repede fandînd o dată, de două ori.

Mulţimea se trase înapoi strîngîndu-şi rîndurile, sute de inimi zvîcniră şi ochii se rotiră ca la vitele înnebunite de spaimă, la fel la toţi, cu toţii odată.

Magul îşi îndreptă trupul coborîndu-şi toiagul fermecat. Cavalerul Rătăcitor îşi linişti spada şi le întoarse încet spatele.

– Am spus, auziră oamenii şoapta de piatră.

Cei doi încălecară.

Zgomotul copitelor. Clipe în şir, doar zgomotul copitelor, din ce în ce mai stins.

Într-un tîrziu, prima sudalmă. Apoi cealaltă şi celelalte. Şi urletul acelaşi, unul. Şi pietrele şuierînd. Şi oştenii dînd pinteni cailor. Cavalerii cumpănindu-şi lăncile. Preoţii ţîşnind în faţa mulţimii şi ridicînd Crucea. Şi Dumnezeu şi păcatele...

Iar Magul şi Cavalerul Rătăcitor ca două duhuri topindu-se în depărtare, înstrăinate de furia spaimei oarbe. Dar ocrotite de jocul fulgilor, de liniştea neclintită a cîmpiei şi a pădurii, şi de Efigie şi de Epitaf. Amin.

În ajun de Crăciun.

POVESTEA LUI ABUL-HASSAN

Ceas de amiază în Bagdadul unuia dintre urmaşii slăvitului Harun al-Raşid.

Stînd la umbra zidului alb, dervişul bătrîn îl ascultă cu ochii închişi pe Abul-Hassan. Cînd acesta termină de vorbit, întredeschide pleoapele şi-l priveşte îndelung. Într-un tîrziu îi spune cu glas tărăgănat:

– Allah să te aibă în paza lui! Undeva, în deşertul nesfîrşit se află Oaza-Înţeleptului-înţelept. Mai întîi, stai şi *gîndeşte-te cît pentru o viaţă de om înainte de moarte*. Abia apoi caută şi vei găsi oaza.

Spunînd acestea, dervişul îşi coboară pleoapele uscate. Începe să murmure cîntat o rugăciune. Îşi leagănă uşor capul. Abul-Hassan pricepe că nu va mai afla nimic. Se înclină în faţa bătrînului. Mulţumeşte cu vorbe alese. Lasă curmale, smochine şi turte cu miere în poala dervişului. Iar se înclină. Pleacă.

***

Zile în şir Abul-Hassan colindă străzile şi pieţele Bagdadului întrebînd alţi dervişi, apoi cărturari, negustori şi războinici dacă au auzit de Oaza-Înţeleptului-înţelept. Însă nu primi nici o lămurire. Dar unii, e drept, privindu-l cu milă, îi dădură totuşi sfaturi bune despre cum trebuia să călătoreşti prin deşertul nesfîrşit. I se spuse în ce fel să se pregătească a înfrunta setea, cum să îndure arşiţa din timpul zilei şi frigul nopţii, cum să se apere de furtunile şi tîlharii nisipurilor şi, mai ales, fu povăţuit cum să umble după stele, ce drumuri să aleagă. Abul-Hassan mulţumi binevoitor şi pe cei mai sărmani dintre ei îi răsplăti dîndu-le cîte un dinar de aur.

În nici două săptămîni, Abul-Hassan reuşi să fie gata de drum.

În seara dinaintea plecării, plimbîndu-se prin grădina răcoroasă a casei lui, Abul-Hassan îşi simţi sufletul străbătut de fiori necunoscuţi lui. Se gîndea că, în curînd, adică poate peste vreo lună, două, suferinţa îi va fi

alinată. Îşi aminti toţi anii amari de pînă acum, vreme în care încercase zadarnic să-şi adăpostească, să-şi ocrotească, să-şi rînduiască zecile de cărţi, de manuscrise astfel încît nici o carte, nici un manuscris să nu moară vreodată.

Luna apăruse deasupra grădinii cînd Abul-Hassan îşi aduse aminte cuvintele bătrînului derviş. Şi, viermele îndoielii începu să-l roadă. Se încruntă. Îşi frămîntă mîinile. Brusc îl cuprinse frigul. Se duse să se culce.

Nu reuşi să doarmă, în schimb se hotărî să nu plece decît după ce *va gîndi cît pentru o viaţă de om înainte de moarte*. Deşi, umil, îşi mărturisea că nu înţelege deloc ce vrea să însemne asta.

În zori îşi luă covoraşul pentru rugăciuni şi se retrase în cea mai răcoroasă dintre încăperile casei. Între timp, dăduse poruncă să nu fie deranjat de nimeni, chiar şi califului să i se spună că e plecat de acasă. Singura fiinţă care urma să intre la el, o dată pe zi, pentru a-i aduce apă, trebuia să fie mezinul familiei, băiatul în vîrstă de trei ani, neatins încă de păcate.

Zile în şir s-a străduit Abul-Hassan a se pătrunde de înţelesul celor rostite de bătrînul derviş.

***

Într-o dimineaţă, ieşi din încăpere şi după ce fără grabă mîncă două-trei curmale, bău puţin vin amestecat cu lapte de capră, porunci slujitorilor să deshame cămilele şi să despacheteze bagajele.

Apoi, păşi înspre încăperea cărţilor. În faţa uşii aşteptă preţ de cîteva clipe. În sfîrşit, intră. Vreme nemăsurată privi în jur. Şi încet, încet, văzu că înăuntru nu se afla decît el însuşi.

Zîmbi. Pe urmă se înclină.

POVESTE DESPRE REVELAŢIE

Toată viaţa lui, Iţic Abramovici fusese un om tare cumsecade şi cinstit. Îşi văzuse de familie şi de atelierul lui de ceasornicărie astfel încît puţini şi de mirare erau aceia care ar fi avut ceva de cîrîit, de bîrfit cînd venea vorba despre el. Mai mult, Iţic Abramovici îşi spunea zilnic rugăciunile, nu mînca decît cuşer, ţinea Sabatul, citea Cărţile Sfinte, mergea la sinagogă, adică, ce mai încoace şi-n colo, era un om cu frică de Dumnezeu.

Toate bune şi frumoase şi cu folos, pînă-ntr-o dimineaţă cînd Iţic Abramovici dădu buzna în biroul rabinului. De braţul lui se agăţase cu disperare secretarul rabinului, dar nimic şi nimeni din lume n-ar fi reuşit să-l oprească pe Iţic Abramovici.

Rabbi văzu pe dată chipul răvăşit, ochii sticlind ai ceasornicarului cel cumsecade şi cinstit, şi făcu un semn scurt cu mîna secretarului, care părăsi imediat încăperea închizînd uşa după el.

– Iţic Abramovici, ce plăcere. Hai, nu sta aşa, că doar nu te mănînc. N-ai mai fost de mult pe la mine. Ia loc, te rog. Aşa... Ce s-a întîmplat, Iţic? Vrei un pahar cu apă? Poţi să fumezi, dacă asta te linişteşte...

– Rabbi! Rabbi, am avut un vis!

Rabinul răsuflă uşurat: „Nu, slavă Domnului, nu e nici o tragedie“, îşi spuse şi, mîngîindu-şi barba rară, cenuşie, se aşeză în fotoliu.

– Spune, spune, măi Iţic. Ce vis?

– Rabbi, azi noapte am avut un vis minunat... Minunat şi înspăimîntător. Rabbi. Nu ştiu... Am trăit cincizeci de ani liniştit şi uite, tocmai azi noapte... Iartă-mă Rabbi, dar dacă nu veneam la tine simţeam că-nnebunesc...

– Bine, bine, dar povesteşte o dată, măi Iţic, zîmbi rabinul.

– Rabbi, azi noapte am visat Scara lui Iacov.

– Şi, cum era?

– Păi... cum scrie... „Şi a visat o scară rezemată de pămînt, al cărei vîrf ajungea pînă la cer. Îngerii lui Dumnezeu se suiau şi se pogorau pe scara aceea.“

Rabinul citi spaima ce apăruse în ochii lui Iţic Abramovici şi îl întrerupse destul de autoritar:

– Şi tu ce făceai acolo, măi Iţic?

– Rabbi, sincer să fiu, la început căscam gura şi mă holbam, că era aşa de frumoasă... Şi toţi îngerii ăia care urcau şi coborau, urcau şi coborau... Pe urmă, nu ştiu ce m-a apucat şi mi-a venit aşa o dorinţă de mare că mi-am luat inima în dinţi şi, strecurîndu-mă printre îngeri, mai ascuns ba după unul, ba după altul, am început să urc. Nu mă depărtam de mijlocul scării că n-avea balustrade şi eu am rău de înălţime...

Iţic Abramovici se opri din povestit, înghiţi de cîteva ori în sec, îl studie pe Rabbi şi-l văzu liniştit, zîmbitor, aşa că îşi depănă în continuare visul:

– Şi am urcat aşa, cu emoţii, dar nu prea temător, chiar vesel aş zice, căci îmi spuneam că poate-L văd pe Dumnezeu... Am urcat aşa multă vreme. Dar la un moment dat, nu ştiu ce m-a apucat şi am privit în jur: îngerii urcau şi coborau întruna, mulţi mai sînt Rabbi, însă în afară de ei şi scară – nimic. Dar, ni-mic. Doar lumină albă, ca o nesfîrşită perdea de apă curată prin care vezi şi vezi cît cuprinzi cu ochii doar asta... Rabbi... şi chiar vroiam mult să-L văd pe Dumnezeu, dar aşa o spaimă m-a apucat... Aşa o spaimă, Doamne. Rabbi, am crezut că mor de spaimă!

– Bine, Iţic. Ei hai, linişteşte-te. Hai, spune, oftă rabinul.

– Rabbi, nu ştiu... Dar n-am mai putut de spaimă şi-am început să alerg de-mi sfîrîiau călcîiele. Am apucat să văd cum îngerii parcă-mi făceau loc... Şi parcă, zău Rabbi, chiar Dumnezeu mă striga să nu-mi fie teamă... Dar aşa o frică de moarte mi-a fost că mai tare fugeam. Şi pe măsură ce mă apropiam de pămînt mă gîndeam să mă ajute Dumnezeu să ajung mai repede la tine, Rabbi, să mă ajuţi... Şi cum m-am trezit, am fost aşa de îngrozit că şi rugăciunile mi le-am spus în fugă ca să alerg, să vin aici...

Iţic Abramovici începuse să dea din mîini, buzele îi tremurau şi rabinul înţelese că trebuie să-i spună:

– Măi Iţic Abramovici, dar linişteşte-te odată. Gata, se răsti el, eşti viu, eşti treaz şi nu o să mori curînd că eşti un om cumsecade şi cinstit, iar eu am să mă rog pentru tine. Gata!

Iţic Abramovici încremeni ca un elev din clasa întîi prins că nu şi-a scris corect tema şi pe deasupra mai şi mănîncă pe ascuns sandvişul de care uitase, jucîndu-se în pauză.

– Bravo, Iţic. Uite, eşti aici, teafăr şi nevătămat. Cred însă că mai ai ceva pe suflet. Hai, spune, îl îndemnă rabinul.

– Rabbi, spune-mi şi mie te rog, că n-am greşit cu nimic, nimănui, şi am cincizeci de ani, este un semn ăsta...?

Rabinul îl privi cu mare atenţie pe Iţic Abramovici, apoi îşi puse mîna peste palma omului, sprijinită pe marginea biroului, şi vorbi rar, cu voce de părinte:

– Măi Iţic, mărturiseşte-mi tu mie, cum ţi s-a părut scara aceea?

– Nesfîrşită, Rabbi. Şi eram atît de singur...

– Vezi Iţic, dacă ai fi simţit altfel, visul tău ar fi fost o revelaţie. Dar aşa, a fost doar un vis.

– Oh, Rabbi, ce uşurare, zîmbi Iţic cu tremur în glas.

– Doar un vis, îi zîmbi curat Rabbi.

POVESTE DESPRE SFÎNTUL PAŞTE

(învăţătorului N. Steinhardt)

Maria păstrase toate cuvintele acelea şi se gîndea la ele în inima ei. Nici nu se putea altfel căci Arhanghelul Gavriil şi Elisabeta şi bătrînul Simeon o recunoscuseră şi o binecuvîntaseră pentru veşnicie. Dar îi mai spusese ceva bătrînul Simeon... Iar Maria se cutremură, încă o dată, rostindu-şi-le:*...chiar dacă sufletul tău va fi străpuns de o sabie, ca să se descopere gîndurile multor inimi*... Iară Maria văzuse şi cunoscuse deja totul. Ascultase, învăţase şi adunase povara Luminii în zece, douăzeci, poate treizeci de ani în serile tîrzii, la pîlpîirea umilă a opaiţului, stînd alături de copilul ei, modestul dulgher, alături de învăţător, de Rabuni...

***

Şi era primăvară. Şi erau Sărbătorile Paştelui. Şi era cu puţin înainte de ceasul al şaselea pe Locul Căpăţînii. Pălise soarele, nori se adunau şi un abur moale, umed apăsa suflarea. Îngenuncheată, Maria se înfăţişa lumii ca o durere cioplită. Dar ea păstra toate cuvintele acelea – vii. În inima ei. Cea cu ochii arşi de spaima şi grozăvia morţii omeneşti. Deşi, ea ştia. Mama Maria secătuită înlemnise acolo: în faţa Fiului, dulgherul ei, copilul ucis acum de cărturari, de poporul cui?! Al Lui Dumnezeu? Se întreba de parcă însăşi ea ar fi fost răstignită, Maria. Şi se rugă cu toată inima, cu tot sufletul, cu tot cugetul, cu toată puterea fiinţei ei: Doamne Dumnezeul meu, nu... Doamne Dumnezeul meu, de ce mă părăseşti? Doamne Dumnezeul meu, nu, Doamne nu mă părăsi!

***

Şi era primăvară. Şi erau Sărbătorile Paştelui. Şi era cu puţin peste ceasul al nouălea pe Locul Căpăţînii. Întunericul cuprinsese ţara. Şi totuşi fiecare putea să vadă. Iar în Templu perdeaua se spintecase de sus în jos. Şi fiecare auzise.

Doar Maria părea a fi asemenea unei alte cruci ridicată în faţa lui Christos. Răstignită de rostirea Lui Iisus, Cel de pe Crucea lumii: *Luaţi seama la voi înşivă, ca nu cumva să vi se îngreuneze inimile cu îmbuibare de mîncare şi băutură, şi cu îngrijorările vieţii acesteia, şi astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră*. Doar rostirea Lui porni tămăduirea fiinţei de lut, Maria.

Doar Mama Maria simţi atunci, de parcă Cerurile, aerul, pămîntul şi apele ar fi fost frămîntate cu sînge şi Lumină, cum vine asupra ei ţipătul copilului ei, Cel batjocorit şi ucis: *Eloi, Eloi, lama sabachthani*?

Însă pe Locul Căpăţînii, iudeii, romanii şi oamenii altor seminţii nu simţiră decît o groază adîncă, neînţeleasă, precum furnici oarbe, mute şi surde, zeci şi sute, căci se cutremura furnicarul.

***

Braţul lui Ioan cuprinse umerii Mariei, cînd suliţa străpunse pieptul Lui Iisus. În acea clipită, cînd sînge şi apă ţîşniră din rană, *însemnînd*, *iertînd* şi *mîntuind* locul şi oamenii, atinsă de stropii Lui, Maria se trezi.

Înălţă privirea şi în lumina ochilor Celui Răstignit văzu zîmbetul. Îi zîmbea Iisus Christos, Mariei.

Iar Fecioara Maria auzi îndemnul ca pe o dojană cu sunet de poruncă: *Nu te teme...*, precum odată înainte de Naştere.

Şi de îndată ucenicul Ioan îi spuse:

– Vino, Mamă. Nu ne va lăsa orfani; se va întoarce. Să-L aşteptăm cum se cuvine.

Poveste despre Sfîntul Paşte

POVESTEA UNUI BĂSMUITOR

Deşi trăia la sfîrşitul secolului douăzeci al erei noastre şi trecuse de vîrsta primei tinereţi, niciodată nu i s-au părut nefireşti basmele. Le considera simple, limpezi, binefăcătoare şi necesare întotdeauna. Adeseori se gîndise că ar fi timpul să se scrie şi basmele vremurilor lui. I se părea absolut firesc ca basmul să renască veşnic. Chiar avea curajul să susţină ideea asta în faţa tuturor prietenilor lui. Şi, bineînţeles, toţi îl credeau scrîntit. Oamenii erau înconjuraţi, asediaţi de micro şi macrocalculatoare, de zboruri spaţiale, de rachete nucleare sol-aer şi de croazieră, de foamete, de sex, de poluare, de căsnicii nefericite, de cancer şi gripă şi SIDA, de psihanaliză, de dictaturi şi democraţii, de tratate economice şi politice, de cărţi care te înnebuneau cu analiza formei artistice, cu disecţia structurilor sociale. Astfel că modul lui de a simţi şi gîndi nu putea decît să-i lase indiferenţi, pe toţi ceilalţi în cel mai bun caz.

Dar lui nu i se păreau deloc nefireşti basmele.

Pe la sfîrşitul iernii nu mai ştiu cărui an al vieţii lui, care, aşa cum se întîmplă cu marii iubitori de basme, părea întinsă înainte şi-napoi fără măsură, într-o dimineaţă cu flori de gheaţă pe geamuri, cînd tocmai lăsase din mînă o carte cu basme şi privea stupefiat frumuseţea orhideelor gerului, i se năzări că neapărat trebuie să găsească o prinţesă pe care să o cuibărească în braţele lui firave (nu-i adevărat, însă aşa se crede îndeobşte despre marii iubitori de basme) şi să o alinte: „cu şoapte din zbor de fluturi, s-o mîngîi cu degete de mătase“ gîndea el; apoi, „suspinînd a chemare de vise cu ape de lagună şi corali şi peşti multicolori, să adormim fericiţi.“

I se năzărise chestia asta şi cu ochii adumbriţi de năluciri continua să privească orhideele care între timp deveniseră trandafiri şi crizanteme de gheaţă. Cartea îi căzuse de pe genunchi pe covor. Însă brusc se întrebă dacă

are dreptul să doarmă împreună cu o prinţesă, căci, în fond, el nu e decît un simplu om, nu? Atunci în încăpere se ivi plutind un abur albăstrui. Şi tot atunci începu să sune telefonul. Ţîrîia şi ţîrîia.

Era incapabil să se mişte de pe canapea. Aburul albăstrui îl înfăşurase deja (marii iubitori de basme sînt închipuiţi miopi, schilozi, buboşi, complexaţi de defectele lor fizice) şi îmbrăcîndu-l în mantie de lumină, punîndu-i aură din cuget curat, îl făcu frumos ca sfinţii din vechime. Apoi, din abur, din albăstrimea aceea, se ivi prinţesa. Arăta astfel încît lui, iubitorului de basme, i se tăie răsuflarea. Prinţesa îi zîmbi tainic, îl îmbrăţişă, după care începu să-l mîngîie. El simţi că în curînd avea să plîngă de atîta fericire.

Telefonul suna ca apucat de amoc.

Prinţesa întinse mîna, luă receptorul şi-l puse la urechea lui. Se auzi o voce care dactilografia:

– Bună ziua. Sînt eu, Prinţesa. Nu are nici o importanţă cum mă cheamă din moment ce eu sînt Prinţesa. Îţi comunic că îmi interzic să dorm împreună cu tine:

1. în primul rînd am atîta experienţă de viaţă încît nu mai am voie să cred în acest somn nevinovat cum ţi-l închipui tu.

2. în al doilea rînd toată viaţa mea m-a transformat într-o fiinţă incredibil de morală şi de corectă.

3. în al treilea rînd fiind o prinţesă matură şi care se respectă, eu am familia mea: soţ şi copii. Copiii au bunici. Pe urmă, celelalte rude şi prietenii. Iar prietenii au familiile lor şi prietenii lor. Eu muncesc. Nu trăiesc dintr-o rentă pe viaţă. Deci trebuie amintiţi şi colegii de serviciu. Aşadar, pornind de la acest ultim punct care ştii că se numeşte cum se numeşte, gîndeşte-te la celelalte două şi scoate-ţi din cap chestia aia cu degete de mătase şi alte aberaţii din astea. Ce vrei tu înseamnă amor. Nu uita că sînt Prinţesa şi nu-mi risc inutil viaţa. Îţi dau un sfat. Urmează-l. *Sufletul ferecat de tine însuţi şi liniştea stătută îţi dau tărie morală şi fericire în viaţă.* Fii raţional. E adevărat că prinţesele mature şi demne de respect sînt datoare să mai rişte uneori. Dar nu în asemenea hal. S-ar putea ca pe undeva să mai existe prinţese orfane-de-lume. Caută-le dacă-ţi trebuie cu orice preţ o prinţesă. Însă, pe de altă parte, îţi recomand să încetezi cu rătăcirea în basm. Şi încă un lucru. În afară de tine şi de alţi scrîntiţi ca

tine nimeni nu ne mai consideră prinţese. Adeseori nici măcar noi înşine. Şi asta pentru că am devenit fiinţe sociale. La revedere.

***

Prinţesa închisese de mult telefonul. Marele iubitor de basme privea aiurit femeia din braţele lui. Aceasta, la fel de fermecătoare şi zîmbind la fel de tainic, îi atinse fruntea cu degetele. „Prinţesă“, murmură el şi ea dispăru în albăstrimea din care se ivise.

Se scurseră clipe cît veacurile. Tăcerea şi liniştea gîndurilor despre moarte înfundaseră urechile iubitorului de basme. Pînă la urmă a oftat şi în încăpere s-a auzit vaietul stins al unui flaut.

Omul îşi şterse o lacrimă care se scurgea spre buzele ce-i tremurau uşor şi rosti aproape ţipînd: „Basmul s-o ocrotească!“ Aburul albăstrui nu-l părăsi. Îl luă în braţe, îl legănă şi în curînd îi aduse somnul pe pleoape. După ce îl veghe o vreme, se adună devenind o picătură de senin şi îi pătrunse în suflet. Acolo, se desfăşură iarăşi în încăperea cu flori de gheaţă pe geamuri. Şi din albăstrimea lui se ivi Prinţesa. De pe măsuţa de lîngă canapea lipsea telefonul. Iubitorul de basme zîmbi în somn, iar Prinţesa se cuibări în braţele lui şi adormi fericită.

Totul s-a petrecut într-o zi de iarnă la sfîrşitul secolului douăzeci al erei noastre.

POVESTEA FIICEI TIMPULUI

Timpul chemă Moartea, îi mîngîie fruntea şi privind-o drept în ochi îi spuse:

– Fiica mea, eşti nemuritoare şi eşti pretutindeni. Şi tocmai din cauza asta iubeşti mai mult ca oricine uitarea. Însă tu, în primul rînd tu, trebuie să-ţi aminteşti că eşti vie.

– Tată... te rog... susură Moartea.

– Du-te! porunci Timpul.

***

Venind de la şcoală, lîngă trunchiul liliacului înflorit, în iarba crudă, fetiţa găsi un pui de vrabie mort. Se aplecă, luă în căuşul palmelor mica pasăre. O mîngîie pe aripi, pe puful de pe piept. Ochii i se aburiră. Avînd grijă să nu zdruncine puiul, îl duse pînă în grădina casei părinteşti. Acolo, în pămînt, îi făcu un cuib. Puse puiul înăuntru, îl acoperi cu ţărînă amestecată cu iarbă şi flori de muşeţel şi se rugă să se întîmple o minune care să-l învie. Aranjă în aşa fel acoperişul din ţărînă, iarbă şi flori, încît vrăbiuţa să-l poată da la o parte şi să zboare. Cînd termină totul, rîse împăcată şi plecă să-şi vadă de copilăria ei.

***

În zori, puiul de vrabie îşi luă zborul. Ajunse lîngă liliacul înflorit. Se aşează în iarba din jurul trunchiului şi muri.

***

Venind de la şcoală, fetiţa găsi vrăbiuţa moartă. Se aplecă şi o luă în căuşul palmelor. Apoi, cu ochii aburiţi, plecă şi făptui ca şi cu o zi în urmă.

***

În zori puiul învie, apoi muri ca şi în celelalte două zile. Dar fetiţa nu mai apăru. Murise.

***

Timpul chemă Moartea, îi mîngîie fruntea şi privind-o drept în ochi o întrebă:

– Fiica mea, ţi-ai împlinit datoria?

– Da tată, şopti Moartea. Mi-am amintit că sînt nemuritoare, sînt pretutindeni şi... sînt vie. Dar, ca de fiecare dată cînd trebuie să fac asta, îmi doresc să mor.

POVESTEA EROULUI

Iar Eroul fu înconjurat de duşmani. Luptă ca un zeu, ca un înger. Dar erau ca frunza şi iarba. Şi nu reuşi să moară eroic, cum şi-ar fi dorit, cum ar fi fost demn şi firesc pentru el.

A fost luat prizonier.

Imediat opinia publică mondială şi-a aţintit ochii asupra lor. Ce trebuia făcut cu Eroul? Execuţia l-ar fi transformat într-un martir, iar condamnarea la muncă silnică pe viaţă ar fi însemnat sute şi mii de osîndiţi care să-l admire, să-l ocrotească, ar fi adus reporteri care se strecurau peste tot şi făceau din ţînţar armăsar; televiziune, radio, organizaţii pacifiste, ecologiste şi alte necazuri. S-a hotărît atunci ca Eroul să aibă domiciliu-forţat într-un castel din creierii munţilor.

***

Trecură anii. Domnea pacea. La un moment dat, şi-au adus aminte de Erou. S-a analizat cazul. Eroul trebuia eliberat.

Într-o dimineaţă, suficient de însorită, Eroul trebuia să părăsească vechiul castel în care dusese un trai civilizat. Eliberarea îl cam descumpănea. În toţi aceşti ani se obişnuise cu viaţa la castel.

Nimeni nu poate nega, existaseră şi clipe în care îşi amintea că era totuşi prizonier. Fuseseră şi clipele cînd, în timpul siestei sau după ce se relaxa cu vreo curtezană, sau la sfîrşitul unei vînători oferite de guvernatorul castelului, sau cînd admira de pe metereze apusul pe crestele înzăpezite, se întreba dacă nu cumva „libertate“ e un cuvînt greu de înţeles.

Existaseră şi clipele cugetărilor asupra îndatoririlor lui de erou.

Ei bine, se obişnuise cu viaţa la castel. Şi eliberarea îl cam descumpănea.

Îl strînse la pieptul său larg, musculos, pe guvernatorul care avea ochii umezi. Apoi se aşezară în fotoliile din piele stacojie. Îşi aprinseră ţigările din foi. O vreme fumară în tăcere. Din cînd în cînd gustau din paharele pîntecoase coniacul parfumat. Într-un tîrziu, guvernatorul îl informă cu emoţie că lui, Eroului, i se acordase diploma de cetăţean onorific al acestei ţări. Eroul mulţumi călduros şi se hotărî să plece abia în ziua următoare. Guvernatorul îl invită la o cină de adio şi Eroul îi mai dărui una dintre decoraţiile sale.

***

Trecuse un an de la eliberare. În tot acest răstimp, Eroul călătorise de-a lungul şi de-a latul acestei ţări. Şi ţara al cărui erou fusese declară război ţării în care se afla acum. Şi o cotropi.

Eroul se pomeni cu sufletul sfîşiat de gînduri negre. Rămînînd aici trebuia să lupte împotriva cotropitorului, asta era menirea lui, şi atunci fosta patrie l-ar fi considerat un josnic trădător.

Reîntorcîndu-se în ţara lui după atîţia ani şi-n vreme de război, cu siguranţă ar fi fost tratat ca unul dintre cei mai periculoşi spioni şi nimeni nu i-ar mai fi permis să lupte pentru ţară. Ce să facă?!! Neutru...?! în nici un caz nu se putea declara, el fiind un erou.

Pînă la urmă se hotărî: un erou nu poate fi un erou decît luptînd; pe cîmpul de luptă; pentru o cauză dreaptă. Şi, de cînd e lumea şi pămîntul, cotropitorii poartă războaie nedrepte. Acum această ţară era cotropită. Cum, cu ani în urmă, a fost şi cealaltă patrie.

***

În această bătălie, Eroul fu înconjurat de duşmani. Atît de mulţi, încît, deşi luptă ca un zeu, ca un înger, *nu* reuşi totuşi să moară eroic, cum şi-ar fi dorit, cum ar fi fost demn şi firesc pentru el.

A fost luat prizonier.

Fiind Eroul cunoscut şi admirat de întreaga lume, nu puteau nici să-l condamne la moarte precum un trădător, nici să-l trateze ca pe un prizonier oarecare.

O fortăreaţă din creierii munţilor a devenit domiciliul său forţat.

***

Trecuseră anii. Venise pacea. În fortăreaţă Eroul ducea o viaţă absolut civilizată. Şi se obişnuise cu ea. Dar tot mai des se gîndea la castelul în care trăise ca şi aici; din ce în ce mai mult cugeta asupra înţelesului libertăţii şi asupra îndatoririlor lui de erou.

***

Într-o bună zi evadă.

***

Rătăci prin pădure vreme de vreo două săptămîni.

***

Era o după-amiază de vară. Urmărea o căprioară cînd ajunse într-o poiană luminoasă. În faţa lui, două pîlcuri de soldaţi conduse de cîte un ofiţer. Pînă să se dezmeticească Eroul, se încleştară. Era deci din nou război. Trase sabia şi îi rugă să înceteze lupta. Nu-l ascultă nimeni. Alergă dintr-o parte într-alta ţipînd mereu la ei. Apoi fu atacat. Se apără. Dar iarăşi îl atacară. Şi tot aşa pînă cînd în poiană nu se mai auziră decît glasurile pădurii.

Minute lungi Eroul privi buimac leşurile.

Deodată urlă, cerînd să fie luat prizonier. Undeva croncăni un corb, ţipă o caţă, pufni o vietate ascunsă.

***

Eroul bîntui zile întregi prin codru adulmecînd urma războiului. Dorindu-şi să fie luat prizonier. Flămînd, zdrenţuit, palid şi încercănat, părea un strigoi.

Stors de puteri, delirînd din cauza febrei, nimeri într-un cătun. Muntenii îl adăpostiră îngrijindu-l cu omenie pînă cînd îşi reveni. Arăta la fel de falnic ca odinioară, iar ochii îi străluceau ca la un zeu, ca la un înger.

Într-o bună zi însă, află de la gazdele lui că Eroul a fost făcut prizonier şi trăieşte undeva într-un castel din creierii munţilor. Rămase ca stană de piatră.

Toată ziua aceea şi întreaga noapte se gîndi, se zbuciumă pînă cînd îşi simţi dinlăuntrul un nesfîrşit pustiu.

Dimineaţa îi salută pe cei ai casei. Oamenilor le pieri graiul avînd în faţa lor un bătrîn care tremura din toate încheieturile. Nu apucă să-şi mănînce bucata de pîine, să-şi bea laptele din cană.

Muri lăsîndu-şi încet capul pe scîndura negeluită a mesei.

Preotul le spuse muntenilor că îmbătrînirea de peste noapte şi moartea fulgerătoare a unui bărbat în puterea vîrstei nu pot fi decît lucrătura diavolului. Aşa că îl îngropară fără cruce în afara cătunului, la marginea pădurii, sub o stîncă gălbuie.

***

Se scurseră anii.

Stînca gălbuie de la marginea pădurii a fost poreclită Stînca-Necuratului. Oamenii care-i ştiu povestea o ocolesc de departe, scuipă în sîn şi-şi fac semnul crucii.

Doar copiii care ajung cu oile acolo se odihnesc şi chiar dorm liniştiţi la umbra stîncii.

POVESTEA UNUI PELERIN

Plecase de tînăr neputîndu-şi stăvili dorinţa de a vedea, de a cunoaşte.

Înainte de a pleca, se pregătise învăţînd cîteva dintre limbile lumii şi mai ales cugetînd zile şi zile asupra îndemnului pe care-l aflase din spusele altor pelerini: oriunde te vei găsi încearcă să trăieşti, să simţi şi să gîndeşti ca şi cum te-ai fi născut în acel loc.

Străbătuse mări şi ţări. În unele părţi ale lumii poposise doi şi chiar trei ani. Întotdeauna, cînd urma să păşească pe tărîmurile unui alt neam, căuta să-i cunoască dinainte obiceiurile, firea, învăţăturile, durerile şi plăcerile, visele. Îşi cîştigase hrana, îmbrăcămintea şi banii de drum lucrînd prin satele, oraşele sau porturile în care se oprea. Astfel, cu timpul, a ajuns să cunoască mulţi oameni, bărbaţi şi femei, şi să ştie multe meserii. Fiecare an de peregrinare îi sporea înţelepciunea.

Acum, stătea la marginea drumului, lîngă o troiţă. Băuse apa limpede şi rece din fîntînă. Apoi, se răcorise spălîndu-şi mîinile, faţa şi picioarele. Mîncase din bucatele purtate în desagă. Şi din nou băuse apa curată, proaspătă.

Aşezat pe iarba deasă şi verde din jurul troiţei, pufăia din pipa veche. Albăstrui, uşor parfumat, fumul se încolăcea leneş.

Pelerinul aţintea cu privirea creasta dealului. Dincolo de ea, în vale, se întindea oraşul în care se născuse.

Omul stătea aşa de peste două ceasuri, lăsînd gîndurile să curgă prin el fie ca ape înspumate, fie precum fluviile. Cîţiva drumeţi trecuseră pe lîngă el, dar nu îndrăzniseră a-l tulbura pe cel cu părul şi barba argintate, pe cel avînd chipul ca o icoană a Timpului.

Uneori, ochii pelerinului sclipeau şi cîte o lacrimă măruntă se rostogolea sticlind pe obrazul ars de soare, încreţit de vînt.

Alteori, mîinile cu vene împletite şi degete noduroase îi tremurau.

De două, trei ori ţiuitul tăcerii sorbise oftatul înăbuşit.

În curînd, soarele avea să apună.

Sufletul omului fu inundat de o mare îndoială. Drumul spinteca spinarea dealului precum pe un întunecat leviatan frîngîndu-l în două.

Ochii pelerinului încremeniseră privind în gol. Şi soarele atît de rotund supt sau ţîşnind din tăietura dealului... sau doar Domnul ştie...

Cei doi copaci de lîngă soare, unul aproape tot uscat, celălalt cu mii de frunze, neaprinşi de văzduhul sîngeriu...

Încă un asfinţit, îşi spuse.

Se ridică, îşi luă desaga, bastonul şi plecă mai departe.

În spatele lui din soare mai rămăsese doar jarul.

Şi un oraş părăsit.

POVESTEA CELOR CINCI PRINCIPII

Domnul Dumnezeu a făcut pe om din ţărîna pămîntului, i-a suflat în nări suflare de viaţă şi astfel omul s-a făcut suflet viu.

S-a uitat Dumnezeu la om şi a văzut că-i lipseşte ceva, fără de care lucrarea Lui nu era desăvîrşită.

Atunci Dumnezeu a zis:

Nimic nu e întîmplător.

Şi i-a făcut Dumnezeu omului degetul mic de la mînă. Omul l-a mişcat.

Atunci Dumnezeu a zis:

Binele şi răul să-ţi fie numai cînd te vei lepăda de Mine.

Şi i-a făcut omului degetul inelar al mîinii. Omul l-a mişcat. Dumnezeu a văzut cum îl mişca.

Atunci Dumnezeu a zis:

Nimic nu e de prisos.

Şi i-a făcut omului degetul mijlociu. Omul l-a mişcat.

Atunci Dumnezeu a zis:

Să nu poţi lupta împotriva soartei tale decît prin Mine, Domnul Dumnezeul tău.

Şi i-a făcut omului degetul arătător al mîinii. Omul l-a mişcat. Şi Dumnezeu l-a privit cu luare-aminte.

Atunci Dumnezeu a zis:

Să nu poţi face nimic fără Credinţa în Dumnezeu.

Şi i-a făcut Dumnezeu omului degetul mare al mîinii. Omul l-a mişcat. Şi apoi a văzut că are mîini cu care poate face multe lucruri. S-a bucurat peste măsură, dar a întrebat totuşi:

Povestea celor Cinci Principii

– Doamne, cum să-Ţi mulţumesc?

Dumnezeu a tăcut.

Omul s-a întristat şi s-a rugat:

– Doamne, mi-ai dăruit suflet viu şi mîini cu cinci degete. Mi-ai dăruit cele cinci principii. Pune-mă la încercare.

Atunci Dumnezeu a zis:

– Aşa să fie.

Şi i-a făcut Dumnezeu omului – femeia.

Apoi a lăsat şarpele să umble în lume.

POVESTEA PRIETENIEI

Cei doi prieteni intrară în curte. Primul îi spuse celui de-al doilea:

– Te-am chemat să-ţi arăt ceva formidabil! Uite! Şi îşi chemă cîinele, un ciobănesc scoţian superb.

Cîinele veni repede dînd bucuros din coadă. Stăpînul îl mîngîie pe cap, apoi îi zise prietenului:

– Priveşte-i ochii: sînt acoperiţi de o pieliţă alburie. Vezi? A orbit. Îmbătrîneşte şi l-a lăsat vederea.

Începu apoi să-şi mişte mîna în faţa ochilor cîinelui, care nici măcar nu clipi.

– Vezi? E orb. Orb de-a binelea. Am aflat că pot să îl operez. Dar ca să poată vedea bine trebuie să-i pun fie ochelari de vedere, fie lentile de contact. Or, un cîine nu e un om, nu poate să poarte aşa ceva. Deci e condamnat să rămînă orb. Dar fii atent la ce urmează, fii atent!

Începu să se joace cu cîinele. Acesta se mişca firesc, fără nici un fel de ezitare în mişcări. Pe urmă stăpînul îi ordonă să sară, să aporteze, să stea culcat, să atace şi altele. Cîinele execută comenzile de fiecare dată cu vădită plăcere. Glasul tăios al stăpînului avea un efect miraculos asupra sa. Terminîndu-şi demonstraţia şi rîzînd fericit stăpînul îşi întrebă prietenul:

– Ce părere ai? Îţi dai seama ce miros şi ce auz are? Şi ce mult mă iubeşte?

– De cînd a orbit, faci asta zilnic? întrebă prietenul.

– Nu. Doar aşa, uneori, ca să nu se simtă părăsit. Oricum e orb.

– Atunci, eu trebuie să te părăsesc acum pentru totdeauna. Poate voi orbi cîndva.

Şi plecă. Repede. Fără să privească înapoi.

Stăpînul vru să-i răspundă. Deschise gura şi-i spuse cîinelui:

– Latră!

POVESTE DESPRE MAHATMA GANDHI

Mahatma Gandhi era un om care se ruga mult pentru ceilalţi, oricine ar fi fost aceştia şi oriunde ar fi trăit. Acest om şi înţelept, care păşea întotdeauna ca şi cum trupul său aproape mumificat de rugăciune şi posturi era o povară uriaşă, acest vindecător de suferinţe ale oricărui bolnav, fie el un lepros, fie el om sănătos, avea trei maeştri întru totul şi întru toate: Iisus Christos, Krishna şi Buddha. Aşa spunea Gandhi, cu mîna pe inimă, oricui îl întreba despre credinţa sa.

Şi nu puţini au fost, desigur, de-a lungul vieţii lui Mahatma, cei care l-au întrebat, uneori curioşi, alteori chiar revoltaţi, cum îndrăzneşte să alăture Cuvîntul lui Iisus Christos de învăţătura lui Buddha. Iar Gandhi le spunea de fiecare dată aceeaşi poveste:

„Istovit de drum şi de diareea cu sînge datorată bucatelor din carne de porc alterată, mîncare pe care nici un înţelept sau ascet nu ar fi atins-o, servite la cina oferită de un biet fierar, om dintr-o castă inferioară, în a cărui casă şi acum ar fi greu de crezut că ar intra vreun brahman sau alt om onorabil, Buddha se pregăti de moarte. Acolo, pe marginea drumului înspre Kusinagara, sub un tufiş, între doi arbori, cu faţa către apus, capul spre miazănoapte, piciorul drept sub cel stîng, alungit pe pămîntul uscat, Buddha încerca să zîmbească în vreme ce durerile îl chinuiau fără încetare.

Ananda, cel care 25 de ani fusese credinciosul ucenic şi slujitor, cel mai iubit învăţăcel al Iluminatului, îl veghea cu lacrimi în ochi. La un moment dat nu se mai putu stăpîni şi izbucni în hohote de plîns.

– Destul, Ananda, îl dojeni Buddha. E doar o moarte. Şi ar trebui să te bucuri, căci e ultima mea moarte. Eu mă voi înălţa, iar tu mă vei înlocui aici, în lumea aceasta. Prin mine vei fi un salvator, primul Bodhisattva. Destul, te rog.

– Dar Maestre, reuşi Ananda să vorbească, Tu eşti Cel care ne-a dat Legea şi Calea; Tu eşti Cel care ne-a dăruit cele patru Adevăruri Nobile şi cele opt trepte ale Căii; Tu eşti Cel care ne poate mîntui de suferinţă şi acum Te stingi din viaţă pe o margine de drum, în chinuri, ca un om sărac şi părăsit de toţi, ca un paria!

– Maestre, rămîi alături de mine, de noi. Tu poţi asta!

– Ascultă, Ananda. Vino lîngă mine şi ascultă, zîmbi înţelegător Buddha. Ce am făcut eu vreme de 40 de ani?

– Ai străbătut India în lung şi-n lat şi ai propovăduit Legea cea Bună. Ai fost tot timpul între oameni şi pentru oameni. Dar nu sînt încredinţat că ei au înţeles.

– Asta nu poţi să judeci tu, Ananda. Mai întîi fii un Buddha. Însă, acum, spune-mi: ce înseamnă pentru tine primele patru braţe sau trepte ale Căii?

– Maestre, dragostea şi mila din inimă pentru toate fiinţele sînt atitudinea dreaptă, vorbirea dreaptă, faptele drepte, traiul drept.

– Spune-mi Ananda, fără acestea poţi ajunge la mîntuire?

– Nu.

– Ananda, arată-mi omul care este astfel. Eşti tu acela?

– Nu.

– Ananda, iubirea nu există prin ea-însăşi. Iar cele patru braţe înseamnă *iubirea celuilalt ca pe tine însuţi. Dacă nu există suferinţă nu există mîntuire.* Iar viaţa ta nu există fără viaţa fierarului care mi-a oferit cina lui din toată inima lui. Căci el a crezut în mine şi mi-a dat să mănînc hrana lui, cea care îi răsplăteşte munca lui, şi-l ţine în viaţă, zi de zi. Lotusul creşte mult timp sub apă şi are rădăcinile adînc înfipte în mîl. Cu răbdare şi chin răsare floarea de lotus deasupra apei. Aceasta e floarea divină.

– OM! Namo Narayan! se înclină smerit Ananda.

– Plecăciune Domnului Dumnezeu! şopti stins, aceleaşi cuvinte, Buddha.

Apoi zîmbi simplu şi senin îşi încredinţă sufletul *Domnului Dumnezeu Unul*."

POVESTE DESPRE UN PITIC

Istoria spune că în Alexandria trăia Alpyus din Alexandria, un pitic vestit pentru ştiinţa de carte şi înţelepciunea sa.

Despre Alpyus se povesteşte că într-o noapte a avut trei vise.

În primul vis se făcea că devenise bufonul şi sfetnicul de mare taină al unui împărat care stăpînea lumea. Împăratul îl iubea şi îl preţuia nespus de mult. Atît de mult încît toţi dregătorii şi miniştrii îl urau de moarte de Alpyus. Dar împăratul i-a păzit viaţa ca pe ochii din cap şi pînă la urmă, pentru a-l feri de comploturile pizmaşilor, l-a ferecat într-un castel unde Alpyus avea tot ce-i dorea inima, însă nu putea trece dincolo de zidurile înalte. Acolo, în castel, a murit de bătrîneţe şi, aşa cum lăsase împăratul prin testament, în curtea palatului imperial i s-a ridicat o statuie de bronz, statuia unui pitic cu tichie şi ciucuri şi care zîmbea cu înţelepciune.

În al doilea vis, Alpyus se vedea precum un bărbat înalt şi plăcut la înfăţişare. Bineînţeles, era tot el, Alpyus, şi îşi păstrase neschimbate chipul, privirea, rostirea, ştiinţa de carte şi înţelepciunea. Doar că era mult mai tînăr şi purta straie preoţeşti. Atît de mult îl apreciau oamenii cetăţii – care semăna cu Alexandria, doar că era cu mult mai mare – încît, în ciuda tinereţii lui, l-au numit episcop al cetăţii. Şi astfel, Alpyus era cel fără de care nimic nu se mişca în acea cetate. El hotăra soarta lucrurilor şi a oamenilor. O dată cu trecerea anilor devenise atît de puternic, încît nu mai oficia decît de Paşte şi de Crăciun şi nu mai asculta decît confesiunile puternicilor zilei. Se înstrăinase de oamenii obişnuiţi şi se credea trimisul Domnului pe Pămînt.

Temut de toţi, la nici cincizeci de ani murea în braţele unei curtezane, lovit de apoplexie.

În al treilea vis, Alpyus era un pitic uriaş. Trăia într-un regat legendar al piticilor, undeva pe un munte sălbatic, acoperit de păduri întunecate, cu stînci înalte şi prăpăstii adînci, învăluit de ceţuri şi cu vîrfuri înzăpezite.

Acolo îşi duceau viaţa acei pitici scormonind măruntaiele muntelui şi fiind din tată-n fiu meşteri făurari ai spadelor, lăncilor şi arcurilor fermecate, ai comorilor vrăjite, fiind păzitori ai tainelor străvechi, fiind aşadar – de mii de ani – acele făpturi misterioase de care povestesc basmele, legendele, barzii şi bunicii.

În acel regat din vechime, piticii vieţuiau şi munceau fericiţi. Iar Alpyus, primul şi singurul pitic uriaş din istoria regatului, era mîndria acelui popor. Pe lîngă faptul că Alpyus era cît doi pitici şi-un cot şi avea putere cît cinci pitici voinici, tot el meşterise inelul ce tăia stînca, oglinjoara care cînta întocmai cum te oglindeai în cleştarul ei; tot el, împreună cu o ceată de pitici aleşi pe sprînceană, înfruntase şi ucisese zmeul care vroia să fure piticilor nepreţuita lor nestemată, Diamantul Muntelui.

Alpyus era un erou al cărui nume şi ale cărui fapte au rămas peste veacuri. Dar a murit tare nefericit, căci n-a avut urmaşi. Datorită staturii sale, întru toate uriaşă, nici o pitică – oricît de mult l-au iubit unele – nu i-a putut fi soţie.

În timpul fiecărui vis, Alpyus din Alexandria auzea o voce tainică, a cuiva nevăzut, care îi şoptea îmbietor: „Tu alegi.“

Dimineaţa, după ce s-a trezit de-a binelea, Alpyus s-a dus glonţ în faţa oglinzii. Şi s-a văzut aşa cum era: un pitic cumsecade căruia îi plăcea să citească mult şi îi plăcea şi mai mult să cugete.

Vreme de cîţiva ani buni s-a tot gîndit la cele trei vise.

Într-o seară, a invitat la cină pe cel mai bun prieten al său, un bătrîn lup de mare care văzuse multe, auzise destule şi nu trecuse prin viaţă ca gîsca prin apă.

După ce s-au ospătat de şi-au lins degetele de plăcere, în faţa paharelor mereu pline cu vin negru şi înmiresmat, au început să tăifăsuiască. Şi Alpyus i-a povestit cele trei vise aşa cum fuseseră ele, de parcă le trăise aievea. Şi a cerut un sfat.

Bătrînul lup de mare l-a întrebat, după o lungă tăcere:

– Tu eşti cel care m-a ospătat cu bucate regeşti şi vin domnesc?

– Da, i-a răspuns Alpyus.

– Atunci la ce-ţi mai trebuie sfatul meu? Înseamnă că ai ales.

– Într-adevăr, i-am mulţumit Lui Dumnezeu pentru că nu mi-a împovărat sufletul decît cu o fărîmă din mărul ispitei. Dar voiam să mă încredinţez că povara asta nu este în adevăr decît o fărîmă. Poate pieritoare. Sau nu?

– Tu alegi, spuse bătrînul.

POVESTE DIN ZONA CREPUSCULARĂ

Într-o după-amiază din luna lui cuptor, cînd arşiţa vălurea în năluci aerul încins, pe panglica din asfalt şerpuită printre dealurile domoale, se tîra, tras de doi cai, un car plin cu fîn.

În ritmul lent al clipa-clop-ului înfundat al copitelor pe asfalt, caii îşi legănau capul, din cînd în cînd îşi roteau cozile alungînd roiurile de musculiţe care le asaltau spinarea.

Umbriţi şi răcoriţi un strop de claia de fîn mirositor, din spatele lor, cei doi soţi – cu mîini bătătorite de muncile gospodăriei şi chipul ars de soare, bătut de vînt – moţăiau în voie, stînd pe capra carului. Cînd carul trecea peste vreo denivelare a şoselei, trupurile li se clătinau uşor. Atunci, ţăranul îşi trăgea pălăria pe ochi, mişca puţin hăţurile şi îndemna blajin caii, iar ţăranca îşi aranja broboada.

La un moment dat: vîjjj!!! trecu ceva pe lîngă carul cu fîn.

Femeia întredeschise ochii. Apoi îi căscă de-a binelea. Îşi înghionti bărbatul:

– Mă, mă! Ai văzut?!!

– Ce, tu? mormăi el fără să-şi deschidă ochii.

– Cum ce?! Uite... a trecut... un motociclist fără cap...

Bărbatul pufni a dispreţ faţă de născocirea muierească şi nu catadicsi să răspundă.

Îşi reluară moţăitul în clip-clop-ul cailor.

După o vreme, din nou: vîjjj!!! pe lîngă car. Caii sforăiră uşor, dar îşi continuară netulburaţi drumul. Dar femeia îşi acoperi gura cu palma, după care zise cu glas tăiat de spaimă:

– Mă, mă!!! Mă, da' nu-i a bună! Doamne, fereşte! Încă unul fără cap! şi îşi făcu repede, de trei ori semnul crucii.

Ţăranul mormăi sec:

– Tu, tu femeie, înmoaie-ţi broboada aia pe frunte. Te-a pocnit soarele şi ai fierbinţeli tu, şi fără să-şi ridice pleoapele îşi reluă moţăiala.

Dar nu apucă femeia să-i zică vreo două că iarăşi se auzi: vîjjjj! pe lîngă ei.

De data asta ţăranca ţipă de-a dreptul îngrozită:

– Mă, omule, mă! Mă, aoleuuu, şi ăsta-i fără cap!!!

Omul trase de hăţuri:

– Hooo, opri el caii din mers.

Fără ca vreun muşchi al feţei să i se clintească privi în faţa lui, pe urmă se uită la nevastă şi spuse rar, fără nelinişte:

– Auzi, mută şi tu coasa pe partea cealaltă a carului. Şi hai odată, lasă prostiile că ne prinde seara pe drum.

***

Cînd între viaţă şi moarte stă doar o coasă pusă aiurea, fii încredinţat că toată lumea a intrat în Zona Crepusculară.

Să fii pe deplin încredinţat că aşa a fost hotărît să fie şi nici o literă nu se va clinti din ce a fost scris să se întîmple.

Mută doar coasa pe partea cealaltă şi poartă-te netulburat ca ţăranul din această poveste.

POVESTE DESPRE DOMNUL NOSTRU

Noaptea îmbrăţişase ghetoul cetăţii. Prin obloanele caselor mici, strîmbe, înghesuite unele într-altele, răzbătea licărul bolnăvicios al opaiţelor încă aprinse. Nu era miezul nopţii şi doar cornul alb-albăstrui al lunii zîmbea rece împotrivindu-se tăcerii smolite.

Iţic mai zăbovi o clipă în pragul uşii, îşi privi soţia şi feciorul care dormeau liniştiţi, suflă asupra opaiţului de pe policioară şi păşi în beznă.

Călca greu în noroiul urît mirositor al uliţei, ofta şi din cînd în cînd bolborosea rugăciuni către Dumnezeu.

Uneori se oprea scurt şi privea speriat în jur. Pustiu. Nici urmă de golani, hoţi, ţigani sau alţi necredincioşi sau Golem.

În sfîrşit, ajunse la capătul uliţei şi mulţumi fierbinte Lui Dumnezeu că Rabbi Copel locuia la doar cîţiva paşi de casa lui.

Cercetă împrejur. Pustiu. Şi tăcere adîncă. Se strecură iute în curtea strîmtă. O găină cotcodăci stins în somn.

Iţic ciocăni sfios, parcă brusc sleit de puteri.

Într-un tîrziu auzi:

– Cine-i acolo?! aspru, îngrijorat şi primitor totuşi glasul rabinului.

– Eu, Iţic..., abia îngăimă omul.

Uşa se întredeschise. Iţic intră repede şi împietri lîngă tocul uşii. Rabbi Copel ridică opaiţul la înălţimea ochilor săi de chihlimbar şi-l cercetă pe musafir.

Fruntea lui Iţic era acoperită de broboane, buza de jos îi tremura. Rabinul îl luă uşor de braţ şi-l trase spre scaunul de lîngă masa plină de cărţi. Iţic se aşează încet şi oftă din rărunchi.

Rabbi Copel bătu din palme. Apoi se aşeză pe celălalt scaun, la capătul mesei.

Mută, neauzită, Salomeea apăru lîngă ei şi puse pe masă două pahare aburite, cu ceai fierbinte. După care dispăru ca un fum. Sfeşnicul cu şapte braţe juca tainic lumini pe şi printre tomurile prăfuite.

– Hai, spune, porunci blînd Rabbi.

– Oi, oi, se jelui ascuţit Iţic. David, oi, oi, David al meu... s-a creştinat... Oi, oi, s-a dat după blestemata aia de muiere...

Rabinul îşi înăbuşi un suspin:

– Da, daa, doar atît zise şi-şi mîngîie barba stufoasă.

– Ce mă fac, oi, oi, ce mă fac...?! miorlăi disperat Iţic.

Rabbi Copel întinse mîna spre Tora, dar se răzgîndi şi dintr-o dată se ridică ameninţător. Iţic se ghemui. Însă umerii rabinului se lăsară apăsaţi de neputinţă. Începu să măsoare odaia joasă cu paşi mărunţi.

– Pleacă, pleacă, pleacă, răpăi morocănos.

Lipsit de vlagă, Iţic se tîrî spre uşă.

Cînd puse mîna pe clanţă auzi:

– Vino înainte de Sabat. Am să-ţi spun atunci, îi mai dădu o gură de aer Rabbi.

***

Vreme de două zile Rabbi Copel gîndi şi citi. Şi fumă pipă sub privirile mustrătoare ale Salomeei. Citi şi gîndi şi chiar bău trei păhărele cu lichior de coacăze. Tot sub privirile acum aprinse ale Salomeei.

Vreme de două zile Iţic se rugă şi iar se rugă şi uită de afacerea lui cu plăcinte, covrigi şi bragă. Din cînd în cînd Îl punea pe Dumnezeu de-o parte şi-i suduia temeinic cînd pe nevastă, cînd pe David. Dar cel mai tare îl durea, şi atunci înjura cu patimă, că David pierdea zestrea Rozei, fata zarafului Iuda. Ba chiar îl bătu cu palmele, cu picioarele, cu mătura din nuiele pe fiul rătăcitor. David însă îl privea cu dragoste şi îndura bucuros loviturile de vrabie ale nefericitului său tată. Căci, orice-ar fi fost, iar David ştia bine asta, Iţic şi-ar fi dat viaţa pentru el.

Pînă la urmă Dumnezeu e Sus şi judecă.

***

Vineri, pe la prînz, Iţic, îmbrăcat de sărbătoare, ţeapăn ca o coadă de mătură, se îndrepta către casa lui Rabbi Copel.

Era soare, noroiul se uscase pe ulicioară. Dăduse colţul ierbii. Glas de păsări întoarse din iernat ţesea zarva ghetoului pregătindu-şi Sabatul.

Toţi îl salutau pe bătrînul Iţic şi nimeni nu ivea nici urmă de semn că i-ar fi aflat năpasta.

Cunoştea însă Iţic lăuntrul semenilor săi şi nu privea nici în stînga, nici în dreapta. Mormăia un răspuns greu de înţeles la fiecare salut şi-şi întindea ca înecatul braţele, sufletul său către Dumnezeu.

Stăteau faţă-n faţă. Iţic şi Rabbi Copel. În lumina de ploaie a încăperii. Doar cînd şi cînd înseninată de razele soarelui îndîrjit să pătrundă prin urzeala rară a perdelelor negre şi părea că un Duh îi încremenise pe cei doi bătrîni lîngă sfeşnicul cu şapte lumînări.

Rabbi Copel tuşi grav:

– Iţic, uită-te-n ochii mei.

Iţic nu cutează.

– Hai, măi Iţic măi, şi ceva gîlgîi în vocea sa, ceva care-l făcu pe Iţic să-l privească drept în ochi.

Şi Rabbi Copel zîmbi undeva între taină şi stînjeneală.

– Iţic dragă, Dumnezeu ştie – am un fiu.

Iţic tresări, dar continuă să-şi privească rabinul drept în ochi.

– Acum ştii şi tu. O să uiţi însă. Cînd pleci din odaia asta, o să uiţi pentru oricine, în afară de Dumnezeu. Altfel te blestem.

Iţic dădu repede din cap, zîmbind supus şi tîmp.

– Iţic, măi evreule măi, fiul meu s-a creştinat... Nu, n-am să-ţi povestesc cînd şi cum, adăugă repede şi pentru sine cu glas hotărît şi împăciuitor poate înspre Cel de Sus.

Iţic începu să se legene pe scaun. Un vaier subţire se desluşi venind din el, prin gura de peşte nimerit deodată la mal.

– Taci! şuieră scurt Rabbi.

Taci şi ascultă, îl rugă domol rabinul. Taci, ascultă şi supune-te.

Vaierul fu curmat, legănatul se opri, Iţic trase adînc aer în piept, apoi bău dintr-o suflare paharul plin cu rachiu din caise.

– Aşa, îl încurajă Rabbi. Uite ce e, m-am rugat zi şi noapte Lui. Am postit 40 de zile. Nimic. Nu mi s-a arătat. Am strîns din dinţi şi-am binecuvîntat pedeapsa pe care El mi-a dat-o. Am căutat scăpare în Scripturi, am vindecat bolnavi, am ajutat sărmani, am pribegit pînă la Templul cel Mare, am postit din nou 40 de zile... Şi-mi doream să mor de ruşine, deşi nimeni nu-mi ştia taina... Doar El... Tăcu. Sorbi tot lichiorul de coacăze din păhărelul de argint.

Iţic se holba la Rabbi. Intrase la apă şi arăta mic, nevolnic, îngrozit, aşa cum stătea cu mîinile în poală, lîngă masa plină de tomuri prăfuite.

Rabbi se apropie, îi puse mîinile pe umeri şi-l scutură cu putere:

– Măi Iţic măi, hai, hai că Domnul e Sus şi vede... El mi s-a arătat însă a doua zi după ce mi-am binecuvîntat nepotul...

Iţic suspină. Rabbi se încruntă, dar continuă răbdător:

– L-am văzut şi L-am auzit. Dar nu-ţi pot spune cum... Şi mi-a zis: măi, Copel măi, tu eşti nebun de legat! Ţi-am arătat Eu c-aş fi supărat pe tine?! Mi-am întors Eu faţa de la tine?! Ştii tu că Mi-ai fi greşit cu ceva?! Măi, Copel, termină o dată cu aiurelile astea că doar *ştii* şi *tu, nu oare şi Fiul meu s-a creştinat?*

Iţic scînci şi Rabbi Copel înţelese că puţin mai lipsea ca bătrînul să leşine. Aşa că îl pălmui temeinic. Apoi îi dădu paharul cu apă. Iţic bău cu sete.

Poveste despre Domnul nostru

– Ei hai, acum du-te Iţic şi pregăteşte Sabatul în bună pace. Zi-i lui David să-şi caute rostul în altă cetate. Hai, du-te. Cînd o fi, cheamă-mă să-ţi binecuvîntez nepoţii.

Ţeapăn ca o coadă de mătură Iţic închise în urma sa poarta curţii lui Rabbi.

Privi înspre semenii săi de parcă acum i-ar fi văzut pentru prima oară. Îşi scoase pălăria şi cu dosul mînecii îşi şterse sudoarea frunţii.

Se gîndi la afacerea lui cu plăcinte, covrigi şi bragă.

Într-un tîrziu, scutură din cap şi păşi înspre casă, înspre un nou Sabat.

POVESTE DESPRE UN SCRIITOR

A fost odată ca niciodată un scriitor.

Trăia el în lumea asta mare, pe Pămîntul ăsta, precum un om căruia i-a fost hărăzit să nu ştie altceva să facă decît cărţi. Dar numai acele cărţi care, de la cap la coadă, sînt doar născociri şi poveşti ale minţii omeneşti despre cine sînt şi ce fac oamenii şi cum fac bine sau rău de la Adam începînd şi pînă în zilele noastre.

Acest scriitor, care avea şi el, ca toată lumea, familie, prieteni şi duşmani, ajunsese cu bine pe la jumătatea vieţii lui şi scrisese destul de multe cărţi, cînd şi-a dat seama că nu mai poate trăi fără să dea un răspuns întrebării care-l chinuia zi şi noapte cam de multă vreme.

Ştia prea bine că întrebarea asta îi torturase pe mulţi alţi scriitori mai vestiţi sau nu decît el, dar ştia la fel de bine că nici unul dintre ei, părinte sau frate să-i fi fost, nu i-ar fi spus adevărul. Căci aşa e între scriitori şi, îndeobşte, între oameni.

Aşadar, îşi şoptea acest scriitor, dacă scriu acele cărţi care plac oricui şi oriunde, sînt citite oricînd şi oriunde şi de duşmani, şi de prieteni, cîştig bani buni şi folositori. N-am grija zilei de mîine. Ba, mai mult, mă umplu şi de faimă, de fel şi fel de onoruri. Dacă scriu acele cărţi frumoase şi pline de înţelepciune, atît de dragi sufletului meu, puţini le cumpără, şi mai puţini le citesc, iar bani?! mai puţini decît mi-ar trebui să nu mor de foame. Eu; despre familie nici nu mai poate fi vorba. Bogat nu sînt fericit. Sărac nu pot fi fericit.

Cum e mai bine, ce să aleg? asta se întreba scriitorul chinuindu-se să afle răspuns cam de multă vreme.

Pînă la urmă a renunţat să mai scrie cărţi. Şi din cele care plac oricui şi oriunde, dar şi pe acelea atît de dragi lui, frumoase, pline de înţelepciune.

A trăit cîţiva ani ocupîndu-se de grădinărit, dînd lecţii de gramatică acelora care aveau nevoie de aşa ceva şi cheltuindu-şi banii agonisiţi din cîştigul vînzării cărţilor scrise pînă atunci, astfel încît cel puţin soţia şi copiii lui să nu ducă lipsă de nimic.

Tuturor, chiar şi familiei sale, le spunea aceeaşi minciună:

„Scriu cartea vieţii mele şi povestea asta îmi răpeşte tot timpul.“

Bineînţeles, nu acest lucru minunat se întîmpla.

Acest scriitor nu făcea altceva decît să răsucească vechea lui întrebare pe toate părţile, tot timpul.

Omul nostru era tare nefericit. Banii agonisiţi se împuţinau văzînd cu ochii, iar pe de altă parte îl mîncau palmele să mai scrie din nou. Orice carte.

Dar acest scriitor se încăpăţîna totuşi să ştie cum e mai bine, ce să aleagă.

Pînă la urmă s-a întîmplat ce era de aşteptat să se întîmple în aceste împrejurări cu astfel de scriitori.

Toată lumea l-a părăsit. Pînă şi familia lui.

Doar Dumnezeu nu l-a părăsit. Aşa că omul nostru şi-a găsit o slujbă modestă şi a luat viaţa de la capăt trăind simplu şi firesc, ca un om obişnuit.

După o vreme a uitat de întrebarea lui.

Dar într-o noapte a visat că stătea de vorbă cu un alt om, căruia nu-i vedea chipul, dar despre care ştia că e scriitor, ca şi el. Acesta îi spunea: „Acum reuşeşti să mănînci cînd ţi-e foame; să bei cînd ţi-e sete; să dormi cînd ţi-e somn. Scrie aşa cum reuşeşti să faci toate acestea. E atît de simplu. Trăieşte cum respiri. Scrie cum respiri. E atît de simplu.“

Dimineaţa, acest om, scriitorul nostru, s-a trezit, a căscat prelung, apoi s-a întins de i-au trosnit oasele. Pe urmă s-a spălat, după aceea a mîncat ceva, că îi era foame, şi a băut o cafea neagră, la care şi-a aprins o ţigară. Căci aşa simţea el nevoia să facă.

Şi, după toate astea, lăsînd focului întrebările şi răspunsurile fără noimă, s-a apucat de scris.

Prima lui carte adevărată.

POVESTE DESPRE ROMÂNI

În *Cartea Adevărului despre neamurile Pământului* stă scris astfel:

„Între apa Dunării şi munţii Carpaţi, Dumnezeu a rînduit să fie o ţară cu rodnice cîmpii, cu dealuri mănoase, munţi împăduriţi, rîuri şi lacuri bogate în peşte, codri plini de vietăţi; a mai rînduit să fie aici ploi şi zăpezi, dar şi mult soare, să fie primăvară, vară, toamnă şi iarnă. În dragostea Lui, Dumnezeu a revărsat belşug între Dunăre şi Carpaţi.

Pe urmă Dumnezeu l-a făcut pe Român să fie sănătos, puternic, isteţ şi harnic. I-a mai dat şi pricepere în toate cele, ca să-i fie de bine în viaţa lui de om.

După aceea l-a luat pe Român cu neamul lui şi l-a aşezat stăpîn peste ţara dintre Dunăre şi Carpaţi.

O vreme, l-a lăsat Dumnezeu pe Român să se obişnuiască pe îndelete cu ţara lui şi în tihnă să-şi înmulţească neamul.

Apoi l-a chemat Dumnezeu pe Român şi i-a spus:

– Înainte să îţi clădeşti viaţa neamului tău peste veacuri şi veacuri, cît va dăinui această lume, ai voie să-mi ceri trei lucruri. Acestea vor fi zestrea dăinuirii tale şi a neamului tău. Dar, bagă de seamă! Aceste trei dorinţe vă vor deosebi de celelalte neamuri în veacul vecilor. Aşa am zis, aşa să fie.

Românul a cerut Lui Dumnezeu răgaz pentru sfat cu neamul său.

I-a dat Dumnezeu răgazul dintre două primăveri.

Iată că la împlinirea sorocului hotărît, Românul s-a înfăţişat Lui Dumnezeu şi a grăit:

– Doamne, noi am hotărît aşa:

Românul să nu rîvnească niciodată la capra vecinului său.

Oriunde ar trăi în ţara lui şi în lume, românul să nu se lepede de român şi de ţara sa, oricît de greu i-ar fi.

Românul să sporească mereu darurile date de Tine, Doamne Dumnezeul nostru.

L-a privit Dumnezeu pe Român şi i-a zis:

– Aşa să fie. Dar tu şi neamul tău să Mă cinstiţi cu inima voastră, nu doar cu buzele voastre.

Românul a mulţumit Lui Dumnezeu şi a plecat la neamul său.

Cînd a ajuns în ţara lui cea bogată, dintre Dunăre şi Carpaţi, cînd şi-a întîlnit neamul de oameni sănătoşi, puternici, isteţi şi harnici, aşa cum le-a dat Dumnezeu să fie, a zis celor adunaţi să afle voia Domnului:

– Să ne înveselim! Ruga ne-a fost ascultată!

– Mulţumim Ţie, Doamne Dumnezeul nostru! a răspuns neamul românesc.

Apoi au început să petreacă cu mare bucurie.

***

Şi după ce vinul curse din belşug, românii mărturisiră unii altora că *orice minune ţine trei zile.*

Dumnezeu îi auzi şi după voia lor românească le îndeplini cele trei dorinţe. Deosebindu-i pentru totdeauna de celelalte neamuri ale Pămîntului.“

POVESTE DESPRE PAPA ŞI RABBI

Timpul e un prezent petrecut la nesfîrşit înainte şi înapoi, înapoi şi înainte şi doar Dumnezeu Cel unic, etern, atotcuprinzător, atoateştiutor, atotputernic ştie de ce oamenii sînt cum sînt şi de ce cu greu se înţeleg între ei.

Astfel, această poveste istoriseşte despre acele vremuri cînd oamenii de pretutindeni se află în faţa unei împăcări, ca întotdeauna de altfel, aproape imposibil de realizat.

Anul 2000.

Apocalipsa omenirii devine una singură (bineînţeles, sînt mai multe Apocalipse, în acest moment, dar ele au doar valoarea unei dureri de măsele sau a eradicării cancerului sau a drepturilor animalelor şi aşa mai departe); da, una singură şi cutremurător de importantă:

Cum să împăcăm creştinii cu evreii, au ei un singur Dumnezeu, un singur Mîntuitor (căci budiştii erau paşnici şi imparţiali, musulmanii îşi disputau între ei dreptul de proprietate asupra lui Mahomed, iar Allah era un alt nume al Lui Dumnezeu, cît despre ceilalţi – roiuri de particule rotindu-se aiurea cînd în stînga, cînd în dreapta, iar hinduşii oameni cumsecade, fără pretenţii deosebite, asemenea taoiştilor... şi uite aşa...)?

Aşadar, anul 2000.

Şi tensiunea mondială devenise practic insuportabilă.

Marile puteri, mondiale, decid organizarea unei întîlniri la vîrf. Bineînţeles, între cine?

Ei bine, între Papă şi Rabbi.

La auzul acestei veşti, popoarele lumii au fost cuprinse de o înfrigurare şi de o frenezie vecine cu nebunia, mondială. Ce mai încoace şi încolo:

Deja mulţi ca nisipurile mărilor, oamenii îşi spuneau că:

„Iată, se împlineşte ceasul Apocalipsei; acum ori niciodată! Acum, ori nu rămîne piatră pe piatră!“

Şi îşi spuneau asta absolut, dar absolut toţi, căci, deh, pîinea şi cuţitul creştinii şi evreii le aveau.

Ei bine, pînă la urmă s-a hotărît ca întîlnirea să aibă loc pe Insula Paştelui. Şi mulţi au răsuflat deja uşuraţi, căci, iată, se aleseseră un nume şi loc comun şi oarecum neutru. De Paşte petreceau şi serbau şi unii, şi alţii, nu? În sfîrşit, poate că serbau şi petreceau.

Marele eveniment planetar botezat „Anno Domini“- de ce nu? – era organizat atît de bine încît totul, dar absolut totul s-a plătit numai şi numai din sponsorizări şi donaţii, fireşte, însoţite de reclama minim necesară.

Ei bine, a sosit şi ziua, cu „Z“ mare, gigantic.

În calendar, o zi oarecare, neutră. S-a avut mare grijă cu chestia asta.

O vibraţie unică, o tensiune fantastică, o stare de nedescris în cuvinte frigea omenirea.

Atîţia oameni se adunaseră pe insulă, încît unii, mai slabi de înger, se întrebau dacă peticul ăla de pămînt nu riscă o prăbuşire în apele oceanului.

Nu exista locuitor al Pămîntului sau din Univers care să n-o poată urmări. Se transmitea pretutindeni. Se pregătiseră discuri de platină pentru înregistrarea întîlnirii în toate limbajele posibile, în ediţie best-seller de milioane şi milioane de exemplare.

Ei bine, se întîmplă:

Papa şi Rabbi. Doar ei şi camerele de luat vederi (acţionate din exterior) din afara încăperii ca o chilie de călugăr aflat singur, în pustie.

Papa – aşa cum îl ştim dintotdeauna. Venerabil şi înţelept. Rabbi – aşa cum îl ştim dintotdeauna. Înţelept şi venerabil. Papa spune ceva. Rabbi spune şi el ceva.

Stupoare. Vorbesc limbi diferite. Papa încearcă din nou. Rabbi nu se lasă mai prejos. Acelaşi rezultat. Brusc, vorbesc amîndoi – în acelaşi timp. Zadarnic.

Se lasă tăcerea şi planeta cu omenire cu tot tremură de încordare. Seismografele înregistrează acest cutremur. Din fericire, de mică amplitudine.

Ei bine, amîndoi zîmbesc. Amîndoi fac, simultan, acelaşi gest: de liniştire, de împăciuire cu braţele întinse şi palmele larg deschise. O.K. – limbajul primordial, cel al semnelor.

După ce o vreme se invită reciproc, pînă la urmă începe Papa, din raţiuni pe care numai cei doi le cunosc.

Papa ridică trei degete ale mîinii sale drepte. Rabbi îi răspunse imediat înălţînd arătătorul. Papa face un gest larg cu amîndouă mîinile imaginînd o sferă. Rabbi loveşte cu vîrful arătătorului tăblia mesei. Papa oftează şi ia într-o mînă o pîine, iar în cealaltă o cupă cu vin roşu. Rabbi surîde şi îi arată mărul pe care îl ţine în palma întinsă.

Din nou tăcere. Pe întreaga planetă se aude bîzîitul muştei.

Ei bine, Papa strigă, în latină:

– Am văzut lumina! Să fie pace între noi! Pace vouă! Pace pe Pămînt!

Preţ de cîteva clipe nimeni nu înţelege nimic. Apoi uralele, rîsul şi plînsul, din nou uralele omenirii. Un fel de delir nemaiîntîlnit vreodată electrocutează omenirea şi, în mod firesc, transmisia se întrerupe. În fond, după acest mesaj epocal cine se mai uită pe micile sau marile ecrane, cui îi mai pasă de Papă sau de Rabbi?

Şi totuşi...

Şi totuşi, precum nişte piranha mutanţi, adică atacînd la mirosul sîngelui nu numai în apă, dar şi în aer, pe uscat, în vidul cosmic, oriunde, dar oriunde, ziariştii au simţit... Au simţit şi s-au năpustit fără milă...

Papa e încolţit din toate părţile. Întrebările muşcă, microfoanele împung, camerele de luat vederi sug imagini. Rabbi e în aceeaşi situaţie, adică fără scăpare. Şi apoi, unde să te ascunzi pe insula plină ochi şi ameninţată să se scufunde de atîta povară de oameni?!

În sfîrşit, Papa ridică spre ceruri cîrja şi ţipă autoritar, deşi puţin cam isteric:

– Gata! Linişteee!!! Deci – se face în sfîrşit linişte – ce s-a întîmplat?! Păi, eu i-am arătat lui Rabbi trei degete: Sfînta Trinitate, nu? Iar el – un deget: Dumnezeu e Unul. Corect, nu? Pe urmă, i-am arătat că Dumnezeu e pretutindeni, în întreg Universul. Şi el mi-a replicat scurt: nu, Dumnezeu e aici, acum, cu noi. Corect, nu?

Pe urmă i-am arătat împărtăşania noastră din Trupul şi Sîngele Domnului Dumnezeu, euharistia, Taina Tainelor. Rabbi a fost prompt: ne-a înfăţişat simbolul Paradisului pierdut. Corect, nu? Aşadar, oameni buni, e Pace pe Pămînt! Corect, nu?

În centrul vîrtejului format de alţi piranha mutanţi, Rabbi vorbeşte calm, zîmbind magic:

– Oi, oi, măi copii, ce e aşa greu de înţeles?! La prima mimă a Papei am răspuns simplu: nu sînt trei căi, cum să fie trei?! E una singură, doar una. Apoi, la a doua mimă: de ce ne trebuie nouă tot timpul din lume să rezolvăm asta?! Putem s-o facem repede, acum, pe loc, că doar avem atîtea altele de făcut! A treia mimă a fost aşa de simplă: el mi-a arătat cina lui, iar eu pe a mea. Şi înainte de a mai înţelege cineva ceva, totul s-a terminat... cu bine. Uite aşa e împăcare, e pace, e tare bine.

Pe dată ziariştii împrăştie cuvintele celor doi venerabili înţelepţi. În toate cele patru zări ale lumii. Şi Pămîntul întreg scînteiază de bucurie. Pe insulă, aşa înghesuiţi cum sînt, aşa cum pot se prind unii de alţii, unii pe alţii în „Carnavalul 2000“, care spontan cuprinde întreaga omenire şi se va desfăşura din 2 în 2 ani, 2000 de ani sau, cine ştie?, de mai multe ori.

În orice caz, începînd din anul 2000 pacea e asigurată pe Pămînt cel puţin încă 2000 de ani. Aşa spun toate statisticile. Apocalipsele mărunte, cum ar fi durerea de măsele, eradicarea cancerului, drepturile animalelor se vor rezolva treptat şi de la sine.

POVESTEA VRĂJITOAREI

Scăldată de soare zi de octombrie. Iarba verde, peste tot. Văd verde, aud verde, gust verde, miros verde, pipăi verde, iarba sînt eu, peste tot; urc dealurile şi umplu cîmpia şi parcă nu mă mai sfîrşesc.

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Albastrul scînteietor. Stau întinsă pe spate, gîndurile mi se odihnesc în fînul proaspăt al căpiţei. Iată, şuviţele surii ale azurului mă înfăşoară şi sînt un mic nor plutind deasupra-mi tot mai departe de mine, undeva, poate înspre capătul lumii.

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Privesc într-o parte. Un fluture. E aievea?! Aripi din catifea neagră pătată de rugină. Tremurul aerului. Ce cauţi aici, acum?

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Închid ochii. Eu pot călători prin vremuri. Şi, preţ de cîteva clipe mă opresc în faţa unui rege negru. Cuvintele – sunete moi şi aspre. Şoptite şi frînte. Plînsul trompetelor, saxofoanelor. Şi aş putea să fiu lîngă el cînd moare. La douăzeci şi şase de ani. Îl chema Otis Redding. Un rege...

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Dealurile îmi zîmbesc triste. Schiţez un zîmbet. Sînt fiinţe domoale. Blînde. E o zi frumoasă. Şi soarele. Şi, sfîşiate, crestate adînc de toamnă, fiinţele suferă mai puţin. Semeţia superbelor răni. Iar domoalele ştiu asta. Iar pe copaci sîngele cînd mat, cînd lucitor, cînd jar, cînd şofran, cînd aramă, cînd lut ars, cînd nici eu, nici altcineva n-ar mai putea să încerce fără a risca beţia culorilor de nenumit. Tristelor îmi zîmbesc tristă.

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Şi azi, şi azi stau întinsă pe spate şi parcă nu respir. Lichide, liniştea şi pacea. Cred că sînt sub un clopot de sticlă. Şi astăzi, şi astăzi parcă nu respir. Ce cauţi?

Sînt de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Mă ridic în picioare. Încet, descompunîndu-mi fiecare mişcare. Graţie, oboseală, cine mai ştie? Păşesc şi-mi strîng cu putere pleoapele. Eu nu am spaţiu. Eu părăsesc iarăşi verdele-albastrul scînteietor, fiinţele domoale şi cînt un blues pe catifeaua neagră pătată cu rugină.

Sînt atît de bătrînă. De fapt, nu am vîrstă.

Mă opresc în mijlocul miilor de leşuri, printre armurile despicate şi mînjite de stacojiu, mă ofer ochilor sticloşi înţepeniţi, degetelor crispate gheare pe mînerele lăncilor, spadelor, am la picioare capetele nenumărate portrete săpate în ură disperare groază sau doar ei au ştiut ce cînd s-au rostogolit desprinşi de trup, nu pot încăleca armăsarii cu picioare întinse sau îndoite în galop frînt, ultim, sînt nu foarte departe de căpiţa care mi-a dăruit un clopot de sticlă.

Sînt atît de frumoasă. Sînt atît de tînără.

De fapt, nu am vîrstă. La un semn: ca-n visul din adîncul apelor capetele îşi caută trupurile vasale, degetele se dezmorţesc pe mînerele lăncilor, spadelor, sîngele se scurge înapoi prin despicătura armurii şi metalul îşi recapătă strălucirea, uşor flutură panaşele, se înalţă încet flamuri, strigăte, urlete se apropie, cresc, cresc, se răsucesc armăsarii, se ridică mai întîi pe picioarele din faţă, nechează...

Sînt atît de frumoasă. *Sînt atît de tînără*.

De fapt sînt o vrăjitoare.

POVESTE DESPRE SFÎNTUL ANTON DE PADOVA

Odată, demult, în vremuri despre care puţine se ştiu, a trăit un călugăr franciscan numit Anton. Şi era acest om atît de bun, drept, milostiv cu iubire şi credinţă, încît Domnul Iisus Christos i s-a cuibărit în braţe în chip de prunc. Şi, chiar în acea clipită i-a dăruit lui Anton crucea neprihănirii. Iar Anton astfel şi-a purtat crucea în viaţă, încît oamenii l-au iubit şi binecuvîntat pentru totdeauna.

Multe s-au povestit despre minunile, binefacerile şi viaţa curată a Sfîntului Anton de Padova, căci Padova a fost ţinutul cel mai drag lui.

Dar, este şi o poveste mai puţin cunoscută.

Astfel, după cum prea bine se ştie, Sfîntul Anton – sătul de lume, de minuni şi vindecări, sătul de predici şi de necredincioşi aduşi pe calea Domnului, sătul de lume şi sătul parcă pînă şi de el însuşi – s-a ascuns în micul schit Campo San Pietro, din ţinutul Padovei. Pe de altă parte, era şi bolnav, trupeşte, de prea multele lipsuri îndurate în lungile sale peregrinări, neavînd altceva decît sutana aspră de pe el, şi îşi dorea loc de hodină pentru curmarea îndoielilor, împăcare şi linişte şi, poate, însănătoşire.

Însă la doar cîteva zile după ce găzduise în acel lăcaş, la poarta schitului bătu un drumeţ ostenit. După înfăţişare, port şi vorbă părea a fi un om al munţilor, un păstor. Sfîntul Anton îl primi cu dragoste şi-l omeni creştineşte, cu tot ce avea mai bun în casă.

A doua zi, dimineaţă, după ce aşteptă ca Sfîntul Anton să-şi termine rugăciunea, omul spuse:

– Dumnezeu să-ţi dea răsplată pentru cum m-ai primit, cum m-ai omenit şi cum nu m-ai întrebat nimic. Dăruieşte şi vei dobîndi. Iată acum darul meu! Ca şi tine, am fost bogat şi am devenit sărac întru Dumnezeu. Am trăit fiind drept, bun şi milostiv şi cu iubire de Iisus. Cuvîntul Lui m-a îmbogăţit clipă de clipă, ceas de ceas, zi de

zi. Am credinţa că sînt unul dintre săracii bogaţi ai lumii. Şi nu aştept răsplata acestei lumi. S-a răspîndit vestea că eşti omul Domnului. Am bătut cale lungă pînă aici şi te rog, cu umilinţă, să-mi alini chinul: mărturiseşte-mi deci, oare dacă am făptuit în adevăr o viaţă întreagă, de ce sînt atît de sătul de astă lume; de ce lehamitea mi-a cotropit sufletul? Ce n-am înţeles din Cuvîntul Domnului, ce-mi lipseşte?

– Curajul, a şoptit pe negîndite Anton. Şi nici n-a ştiut cînd a plecat drumeţul.

***

Trecuseră luni de cînd acel păstor fusese oaspetele Sfîntului Anton.

Iar Anton părăsise micul schit şi îşi făcuse colibă, nu departe de schit totuşi, într-o scorbură a unui stejar uriaş, undeva pe malul pîrîului cristalin al pădurii. Acolo stătea aproape ceas de ceas în post, rugăciune şi întrebare. Căci rostise acel cuvînt, îl mărturisise şi nu aflase de ce şi care-i este înţelesul. Şi la început mintea, apoi sufletul, dar şi inima îi fuseseră năprasnic ispitite în fel şi chip nu doar de un diavol, ci de legiuni întregi, cîte una pentru fiecare dintre cele zece porunci, toate odată pentru crucea dăruită de Domnul izbindu-l. Şi Satan răsărea de peste tot, zi şi noapte, din cer, din apă, din pămînt.

A venit însă şi ziua, ceasul cînd sub cerul azuriu, acolo în codrul verde, nu departe de micul schit, aşezat în scorbura sa, oglindit în apa cristalină aşa cum stătea aşezat, cu bărbia sprijinită de mînerul toiagului, cu privirea aţintită înlăuntrul său şi fără putinţă a fi ispitită de năluciri şi alte înfăţişări necurate, Sfîntul Anton a rostit încet şi rar:

– Dă-mi, Doamne, curajul să am viaţă veşnică pentru a îndura şi vindeca durerea acestei lumi. Dă-mi, Doamne, curajul să zîmbesc cînd înţeleg. Dă-mi, Doamne, curajul să mă bucur cînd vindec. Dă-mi, Doamne, curajul să am harul Tău. Amin.

În jurul său s-a rînduit atunci loc de odihnă şi împăcare şi linişte – acolo, în codrul bătrîn şi verde, pe malul pîrîului cristalin, sub cerul azuriu. Iar Sfîntul Anton a suspinat. După care şi-a dat Duhul.

Iar Domnul i-a împlinit ruga.

Poveste despre Sfîntul Anton de Padova

POVESTE DESPRE UN TIGRU

Aşezat sub un smochin, Buddha medita. Soarele asfinţise. Se întindeau încet umbrele înserării. Se înviora jungla simţind răcoarea, suflul nopţii. Sălbăticiunile se pregăteau să-şi apere viaţa sau să ucidă. Se învîrtea roata destinului.

Tigrul se opri în faţa lui Buddha şi, nervos, îşi plesni coapsele cu vîrful cozii. Mîrîi înfundat. Buddha nu se clinti. Pleoapele nu i se ridicară, nici buzele nu se întredeschiseră.

După o vreme, tigrul se lungi în iarba uscată de sub smochin, sforăi uşor, apoi se rugă:

– O, Siddhartha, Tu, Cunoscătorul Adevărului, o, Iluminatule, te rog, ascultă-mă şi dă-mi un răspuns.

Nu se auziră decît glasurile junglei, dar tigrul înţelese că poate vorbi:

– Un tăietor de lemne fugărit de o panteră a căzut într-o rîpă. În cădere, omul s-a prins cu mîinile de nişte corzi de viţă sălbatică. Eu am auzit răcnetul panterei şi ţipătul omului. Eram în hăţişurile din fundul rîpei. Am alergat repede şi am ajuns în dreptul omului, tocmai cînd se agăţa de corzile viţei. Pe buza rîpei am văzut pantera. Era turbată de furie că îi scăpase prada. Ştia şi omul, ştiam şi eu de ce e în stare o panteră cînd îi scapă prada. Aşadar, omul nu se mai putea căţăra înapoi, pe buza rîpei. Chiar atunci, doi şoareci au început să roadă corzile viţei înmugurite, deasupra nenorocosului tăietor de lemne. M-am aşezat liniştit şi am început să aştept ca prada să-mi cadă în gheare. Însă, deodată, omul a tresărit. Am devenit atent. Rîpa nu e foarte adîncă. Am putut să văd cum omul îşi pironise privirea pe o fragă roşie ca stropii de sînge cald, crescută în crăpătura stîncii de lîngă el. A privit-o îndelung, pe urmă a început să-şi legene trupul. Cînd a ajuns destul de aproape de crăpătura stîncii, a întins o mînă şi a cules fraga. A băgat-o în gură, a prins din nou coarda liberă, după care a rămas nemişcat. Mă întrebam dacă va rezista agăţat de viţă pînă cînd şoarecii vor roade îndeajuns corzile ca ele să se rupă. Dar omul a întors capul şi m-a aţintit cu privirea. E drept, mai întîi cu groază, apoi însă din ce în ce mai liniştit, senin chiar. Mi s-au părut acele clipe o veşnicie. Şi, pe neaşteptate a venit acel strigăt înalt, pătrunzător, de parcă o mie de păuni

ar fi ţipat deodată. O, Siddhartha, crede-mă, abia am avut timp să fac saltul salvator... Acel om se aruncase asupra mea... Da, am fugit cu coada între picioare, în hăţişuri... Într-un tîrziu m-am oprit. Şi m-am înfuriat cumplit: nevolnicul tăietor de lemne trebuia să fie prada mea. Am alergat înapoi din răsputeri. Prea tîrziu, omul dispăruse. Am cercetat urmele, am mirosit şi lins dîra de sînge: omul se rănise destul de rău în cădere, deci nu putea fi departe. Însă o, Înţeleptule, n-am putut să mă clintesc din loc... Mă pironea o frică pe care eu, tigrul, n-am mai încercat-o vreodată... O, Buddha, nu mai sînt eu oare *tigrul*?

Fără să-şi ridice pleoapele, fără să întredeschidă buzele răspunse Buddha:

– Eşti ce eşti şi jungla tremură în faţa ta. Acum însă vei fi omul care trebuia să fie prada ta.

Astfel, tigrul se trezi atîrnînd în gol, strîngînd în pumni cu disperare corzile viţei sălbatice. Sus pantera, jos tigrul. Iar şoarecii...

***

Lumina lunii ţesea lumină sub smochin. La fel de neclintit şi de nepătruns Buddha întrebă tigrul:

– Cum a fost?

– O, Siddhartha, am întîlnit *tigrul*, dar ce gust minunat avea fraga...

POVESTE VECHE

Acolo, la poalele muntelui, parcă niciodată tribul nu vînase mai bine, nu găsise mai mult peşte în rîurile limpezi şi învolburate; parcă nicicînd nu găsise mai multe fructe de pădure. Aşa că petrecuseră toată vara şi toamna la poalele muntelui. O toamnă lungă şi senină.

Se apropia iarna şi unii bătrîni spuneau că asemenea bogăţie în vînat, peşte şi fructe, asemenea vară şi toamnă scînteietoare, totul anunţa iarnă grea. Dar întîrziaseră peste măsură acolo, la poalele muntelui, şi nu mai era vreme de întoarcere înspre ţinuturile cu ierni blînde.

Făcură sfat şi după chibzuinţă îndelungată hotărîră să trimită un vînător la sihastrul din grota de deasupra norilor de ploaie. Trimisul urma să-l întrebe pe bătrînul înţelept cum va fi iarna şi cum s-o întîmpine tribul.

Vînătorul luă darurile şi plecă o dată cu ivirea zorilor.

Înainte de apus ajunse la sihastru.

Se înclină, îi oferi darurile şi-l întrebă. Bătrînul înţelept îl privi lung şi îi spuse:

– Va fi o iarnă. Pregătiţi-vă bine.

Vînătorul rămase peste noapte în grota sihastrului şi o dată cu ivirea zorilor plecă înspre trib.

Ajunse înainte de apusul soarelui şi le aduse răspunsul.

Se pregătiră cu rîvnă, uscînd şi afumînd carnea, peştele, adunînd fructe şi rădăcini şi ierburi de leac, strîngînd lemne pentru foc, reparînd corturile, alegînd cele mai călduroase blănuri şi făcînd adăposturi cu hrană pentru cai.

De îndată ce bătrînii şi bărbaţii cei mai destoinici crezură că se pregătiseră îndeajuns, sfatul hotărî să-l trimită din nou pe vînător la sihastru.

Omul ajunse iarăşi în faţa grotei, se înclină, puse darurile pe stînca acoperită cu muşchi şi întrebă. Bătrînul înţelept îl privi lung şi îi spuse:

– Va fi o iarnă grea. Pregătiţi-vă bine.

Tribul munci cu şi mai multă rîvnă.

Trecură zile. Sfatul se adună şi iar îl trimise pe vînător. Glasul blînd, dar pătrunzător al bătrînului răsună:

– Va fi o iarnă foarte grea! Pregătiţi-vă bine!

Robotiră ca nişte furnici. Fiecare mulţumea în gînd Domnului că sus, în grotă, trăia sihastrul.

Trecură zile şi cînd se adună sfatul, se hotărî ca de astă dată să meargă la sihastru nimeni altcineva decît numai căpetenia tribului.

Ajuns la intrarea în grotă, destoinicul bărbat se înclină, oferi umil darurile şi rosti:

– Prea-înţeleptule, de fiecare dată ţi-am ascultat sfatul şi ne-am pregătit pentru iarna asta aşa cum nu ţin minte să mai fi făcut noi vreodată. Prea-înţeleptule, crede-ne, astfel ne-am pregătit încît bătrînii noştri spun că putem înfrunta două ierni lungi. Spune-ne te rog, cît de grea va fi iarna asta?

Bătrînul îl privi lung şi, într-un tîrziu, spuse încet, dar clar:

– Va fi neînchipuit de grea. Pregătiţi-vă bine.

Îngrozit, bărbatul se trase un pas înapoi. Îşi stăpîni cu greu tremurul. După lungi clipe, cuteză răguşit:

– Prea-înţeleptule, iartă-mi îndrăzneala, însă de ce, de fiecare dată cînd ţi-am cerut povaţă, iarna asta ne-ai proroocit-o ca fiind tot mai grea şi mai grea, iar acum... neînchipuit de grea?

Bătrînul îl privi lung şi zise scurt:

– Vino.

Căpetenia îl urmă pînă la marginea stîncii. Cerul era ca de cleştar şi destoinicul bărbat îşi văzu limpede tribul. Văzu stivele de lemne pentru foc, văzu şirurile de prăjini pe care era pusă carnea la uscat, văzu adăposturile cu hrană pentru cai, văzu oamenii care forfoteau precum furnicile.

Sihastrul îi puse mîna pe umăr:

– Uite, îi vezi? S-au pregătit şi muncesc încă, precum nimeni alţii. Va fi o iarnă neînchipuit de grea, hotărî aspru, apoi se întoarse în grota sa de deasupra norilor de ploaie, de ninsoare...

Cine ştie...?!

POVESTE DESPRE ORA EXACTĂ

Cîndva s-a întîmplat aşa:

„Omul a întredeschis ochii şi, căscînd, a privit ca-ntotdeauna spre ferestruica neacoperită de jaluzea. Afară plutea acea negură a zorilor iernii. Aţintind ochiul de geam îngheţat, a luat telefonul, l-a apropiat de ureche şi cu mişcări mecanice a format numărul. A aşteptat o vreme, după care a mişcat buzele:

– Alo, bună dimineaţa. Institutul de măsurători? Vă rog, fiţi amabil, îmi puteţi spune ora exactă?

Ascultînd, se pregăti să mulţumească şi apoi să-şi potrivească deşteptătorul, pe urmă ceasul de mînă. Dar omul de la celălalt capăt al firului zise:

– Alo, alo, vă rog, nu închideţi. Sînteţi atît de amabil să ne răspundeţi şi nouă la o întrebare?

– Da, răspunse, deşi îl surprinse nerespectarea ritualului, acelaşi ani şi ani la rînd.

– Niciodată nu v-am refuzat..., dar nu vreţi să ne spuneţi şi nouă măcar atît, cine sînteţi? Ştiţi, glasul deja vi l-am recunoaşte oricînd, oriunde...

– Sînt un om ca oricare altul şi lucrez la fabrica de lîngă institutul dumneavoastră. Mi s-a spus că dumneavoastră sînteţi cei mai în măsură să-mi daţi ora exactă. Eu de ani de zile, în fiecare dimineaţă, pornesc sirena care anunţă începutul şi sfîrşitul zilei de muncă. Îmi daţi odată ora exactă?

La celălalt capăt al firului se auzi o exclamaţie cu greu înăbuşită.

– S-a întîmplat ceva?

– Nu, nu, dar cum să vă explic...?! Ştiţi, noi de ani de zile ne potrivim ceasurile după sirena întreprinderii dumneavoastră...

Omul se nelinişti că nu-şi potrivise ceasurile şi că sirena îl aştepta. Replică deci puţin nervos:

– Bine, bine, dar nu vă supăraţi, îmi daţi totuşi ora exactă? Ne-am, luat cu vorba, iar eu am o slujbă, am îndatoririle mele de serviciu, vă rog...“

S-a întîmplat, cîndva.

POVESTEA LUI DONOLIVIU

Ca întotdeauna la început de primăvară, în piaţa „1 Mai“, aflată într-unul dintre marile cartiere ale Bucureştiului anului 1998, mulţimea era cuprinsă de o frenezie aidoma celei unui furnicar. Vînzătorii şi cumpărătorii fojgăiau, vorbeau întruna, gesticulau în fel şi chip. Tarabele pline cu tot ce se putea vinde repede şi în cîştig sigur gemeau umplute pînă la refuz, pe deasupra, pe dedesubt, pe etajerele laterale, cu fructe, cutii şi cutiuţe, sticle de mărimi diferite, borcane de tot felul, pungi, punguţe, conţinînd ulei, bulion, muştar, gemuri, dulceţuri, zahăr, orez şi cîte şi mai cîte. Dar găseai şi săpunuri, detergenţi, chibrite, ciorapi, jucării, ţigări, ce mai tura-vura, găseai de toate. Bani să fie...

Nu e greu de înţeles deci – zilnic, în piaţă nebunia era în toi. Gospodine, soţi şi soţii, pensionari şi pensionare, copii, ţărani mai de la ţară, mai de la oraş, negustori şi vînzători, cerşetori şi vagabonzi, poliţişti, perceptori, cîini şi pisici vagaboande, un adevărat Babilon. Tocmeli, bîrfe, discuţii aprinse, dialoguri despre politică şi fotbal, scandaluri, ţipătul claxoanelor, hîrîitul motoarelor, muzica lăutărească sau disco, un infern sonor inimitabil, fascinant.

Ei, ajunge. V-am povestit toate astea ca să înţelegeţi puţin că fiecare dintre noi nu poate să nu fie atras ca de un magnet de viaţa clocotitoare a pieţei. Fie că o iubeşte, fie că o urăşte. Fie că, asta e, are nevoie de ea. Fie pentru toate acestea la un loc.

Dar m-am lungit atît mai ales pentru a vă ajuta să înţelegeţi, cu bunăvoinţă şi simpatie, de ce DonOliviu era topit după viaţa pieţei. Mai ales că părinţii lui şi bunul Dumnezeu îl făcuseră mic, gras, vioi, bucălat, cu ochi verzui şi jucăuşi sub claia de păr de culoarea tutunului umbrindu-i mereu fruntea, cu buze care veşnic se frămîntau între un rîs abia stăvilit şi o nestăvilită poftă de mîncare. Îi dăruiseră astfel încît, şi la cei peste patruzeci de ani pe care-i

avea, să pară tot un puşti răsfăţat, dar iubit pentru şotiile lui, ca şi pentru bonomia lui, precum şi pentru mînuţele cu degete scurte, dolofane, în continuă mişcare, pentru umbletul său de pinguin vesel.

DonOliviu, da, el, era şi este profesor de matematică. Însă DonOliviu voia, în mod firesc într-o ţară unde profesorii de matematică abia cîştigau cît să-şi plătească chiria şi să-şi cumpere ţigări, dorea şi el să trăiască un pic mai bine.

Aşa că a ajuns să aibă o tarabă în piaţă. Îşi angajase totuşi un vînzător, fiindcă îi plăcea totuşi să înveţe copiii ce şi cum vine cu cifrele, ecuaţiile, radicalii, şi asta însemna că trebuia să fie zilnic la şcoală, în clasă, nu?

Dar nici nu se terminau bine orele, că DonOliviu se urca în micul său automobil roşu, prăfuit, hîrbuit şi, nici acasă la nevastă nu se oprea, nu, direct la piaţă se ducea, la taraba lui.

Petrecea ore întregi alături de vînzător, mai ajutîndu-l, mai supraveghindu-l, dar cel mai mult tăifăsuind cu lumea.

În piaţa „1 Mai" îl cunoşteau toţi, îl îndrăgeau toţi şi pe o rază de cel puţin zece metri în jurul tarabei lui, din cinci în cinci minute cineva trebuie că striga: „Dom' Profesor!".

Iar porecla asta nu i se trăgea de la meseria lui, cea de profesor de matematică, nu, cîtuşi de puţin, ci de la acea plăcere, sau meteahnă, de a pune oamenilor pieţei, dar şi clienţilor, întrebări ciudate.

„Ce este infinitul *mic*?", „Aţi fost vreodată *ne*fericit cu adevărat?", sau „Cine sîntem, de unde venim şi încotro *nu* ne ducem?", „Un zero *mic* înmulţit cu un zero *mare*, fac tot zero?", „Care e diferenţa dintre un cîine mort şi un leu viu?" sau „De ce Dumnezeu ne-a izgonit din Rai, dacă ne-a făcut după asemănarea Lui?", iată cîteva dintre creaţiile lui „Dom' Profesor".

Fireşte, cîte capete, atîtea răspunsuri. Iar DonOliviu rîdea fericit, argumenta zîmbind, oferea mici premii, o portocală, o ciocolată, ori mai scădea din preţul altor delicatese; însă de un lucru era sigur: niciodată nu primea răspunsul aşteptat sau cel pe care el să nu-l poată întregi, lăsîndu-şi mereu auditorul fără replică.

Viaţa mergea înainte şi DonOliviu nu simţea deloc că îmbătrîneşte trăind astfel, ca un mic Socrate al pieţei „1 Mai“.

Ei, dar într-o dimineaţă s-a sculat tare prost dispus. Nimic nu putea să-i descreţească fruntea, nici măcar o savuroasă salată din varză verde lîngă un morman de cartofi prăjiţi înmuiaţi în sosul unui cotlet de porc, bine împănat. Nu, nimic. DonOliviu aflase, de cîteva zile deja, că lui „Dom’ Profesor“ îi lipsea acea întrebare care, pînă şi lui, exact, pînă şi lui să-i dea de gîndit. Da, da, întrebarea la care să nu poată răspunde.

Astfel, această primăvară frumoasă şi timpurie, dar şi piaţa „1 Mai“ de peste o lună nu cunoşteau, zi de zi repetată obsedant, decît aceeaşi întrebare: „Cereţi şi vi se va da. Căutaţi şi veţi găsi. Bateţi şi vi se va deschide. Ce credeţi c-a vrut să ne spună Iisus cu asta?“. Iar Dom’ Profesor răsufla uşurat ori de cîte ori o punea, după care zîmbea extrem de amabil.

Nimeni n-a ocolit întrebarea şi fiecare dădea cîte o explicaţie aşa cum ştia, aşa cum putea, aşa cum credea. Mulţi l-au considerat pe DonOliviu sectant, dar el îi convingea cu răbdare că nu a fost şi nu este nici ateu, nici sectant, ci doar un creştin care vrea să se lămurească în privinţa acestor cuvinte ale Domnului.

Însă, pe măsură ce vremea trecea, DonOliviu devenea tot mai posomorît. Chiar dacă adevărate disertaţii îi ţinuseră unii – preoţi, sau unii – filosofi, sau unii – sociologi; ori alţii – adventişti ori iehovişti. Chiar dacă nişte ţărani îi dăduseră răspunsuri simple, cuminţi şi poate înţelepte, DonOliviu ştia că nu primise acel răspuns pe care îl aştepta.

Pe scurt, DonOliviu ajunsese bolnav: tînjea, nu mai dormea bine, nu mai mînca deloc cu poftă, suferea...

Căci în primul rînd el însuşi nu-şi putea răspunde.

***

Dar, cîndva pe la începutul postului Paştelui, lîngă tarabă s-a oprit o puşlama din cartier. Puştiul a ascultat conversaţia lui „Dom’ Profesor“ cu un pensionar despre obsedanta întrebare, după care i-a zis:

– Nene, eu ştiu. Zău.

– Măă, făcu DonOliviu.

– Da-mi dai o portocală...?

– Măă... tu vrei portocala...

– Nu, Nene. Da' dacă tot îţi dau răspunsu', îmi dai şi mie ceva.

– Ia portocala.

Puştiul o înşfăcă şi fugi de-i sfîrîiau călcîiele. „Dom' Profesor" rîse cu poftă. Rîseră şi cei din jurul lui.

***

Peste trei zile puştiul reveni, dar nu se apropie de tarabă. DonOliviu îl zări şi strigă:

– Ei, hai, vino aici! Pe cuvînt de onoare că nu-ţi fac nimic. Hai că-ţi dau o ciocolată. Sau o portocală, ce vrei tu. Hai!

Puştiul se apropie. Nu prea îi era teamă, dar era precaut:

– Nene...

DonOliviu îl opri cu un gest scurt al mîinii. Apoi îi puse întrebarea. Puştiul se încordă ca un ied vrînd să împungă, pe urmă îşi trecu degetele murdare prin cîrlionţii aurii de pe frunte, ochii negri se aprinseseră, îşi arără dinţii de nevăstuică şi zise repede, hotărît:

– N-am chef azi. Da' mîine zău că vi-l dau. Îmi daţi...?

DonOliviu îi dădu o ciocolată. Şi o ciocolată. Nici el nu ştia prea bine de ce.

Şi povestea s-a repetat aproape zilnic, vreme de o săptămînă.

Se întîmpla totuşi ceva. Iar oamenii din jur începură să bage de seamă că DonOliviu redevenea cel de odinioară: veselul bonom, „Dom' Profesor" cel îndrăgit. Dar DonOliviu tot mai era puţin trist. Şi nelămurit. Şi neîmpăcat căci nu cunoştea el însuşi răspunsul. Însă o voce lăuntrică îi şoptea că puşlamaua obraznică, puştiul plin de haz care i se prinsese de suflet ca o căpuşă, da, da, îi şoptea că acest copil ştia. Şi DonOliviu îl aştepta zilnic. Se liniştea doar cînd vedea copilul.

***

Puştiul se opri în faţa tarabei. Se legănă de pe un picior pe altul, pregătindu-se pentru confruntarea obişnuită, cunoscută, dar parcă de fiecare dată alta, plină de emoţiile care întotdeauna înfioară un suflet de copil.

De cum îl văzuse, de la distanţă, DonOliviu se şi înseninase. Emoţionat, îi spuse:

– Bine ai venit! Mulţumesc pentru răspuns.

Se holbă la el copilul, apoi se bosumflă: „Adio, portocale, ciocolată, banane...“, îşi zise cu inima strînsă.

– Hei, ce se-ntîmplă?! Zău, pe cuvînt de onoare că mi-ai dat răspunsul!

Copilului aproape că-i dădură lacrimile. Îl privi drept în ochi pe „Dom’ Profesor“. Faţa acestuia, ca o lună plină după ploaie, îi linişti tic-tac-ul inimii. Simţi o nelămurită, dar mare bucurie şi porni a rîde de răsuna piaţa. O dată cu el se ferici şi DonOliviu.

Oamenii pieţei şi clienţii se opriră pentru o clipă, miraţi, nedumeriţi, după care forfota reîncepu, zumzetul locului le înghiţi rîsul de copii atît de fericiţi.

– Fii atent, îi porunci „Dom’ Profesor“, şi cînd nu sînt eu aici, să vii să-ţi iei premiul. Ca şi pînă acum, nu mai mult că mă sărăceşti.

Copilul îşi luă portocala şi o ciocolată şi plecă la ale copilăriei lui.

Începînd din acea zi, „Dom’ Profesor“ n-a mai pus oamenilor, oricine ar fi fost ei, decît întrebări la care şi un copil putea să răspundă.

POVESTEA NOASTRĂ

„Cerul şi pămîntul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece“, rosti rar, clar şi răspicat Toma, acolo, în golful Bengalului, şi parcă apusul zilei acelea zvîcni într-o lumină de aur alb, iar nisipul foşni prelung şi mătăsos; parcă pînă şi valurile oceanului bătură în tăcere malul. Jungla apropiată fremătă scurt, apoi amuţi şi ea, ca-ntr-o împăcare nouă, neştiută şi blîndă.

Toma rămase o vreme aşa, cu capul îndreptat spre ceruri, cu ochii închişi, buzele întredeschise, drept şi cu braţele larg desfăcute.

Se rugă în tăcere întru Cuvîntul Domnului şi Dumnezeului său. Se rugă fierbinte, dar cu încredere şi smerenie. Căci iată, se afla la porţile Indiei, cea uriaşă, cu nenumărate neamuri şi despre care nu ştia mai nimic. Şi lui, doar lui, Toma, îi fusese dat să le împărtăşească Evanghelia. Nu avea asupra lui decît Duhul Sfînt, o cămaşă lungă de in şi un toiag din lemn de cedru. În traista din piele de capră ţinea într-o cutie din lemn de salcîm pergamentul pe care, la porunca Domnului, însemnase cuvintele Lui.

Noaptea trecută, în vis i se arătase un Înger al Domnului. Îi poruncise să se înfăţişeze în acest loc şi la acest ceas al zilei. Va întîlni Cei Trei Magi de la Răsărit, Cei care s-au închinat Pruncului, cu aur, tămîie şi smirnă în ceasul sfînt la Bethleem. Ei îl vor supune unei încercări pe care el o va birui. Apoi, tot el, Toma, îi va boteza, iar Magii îl vor ajuta în lucrarea sa cea poruncită de Domnul, acolo, în uriaşa şi neştiuta Indie.

Deşi ruga îi umpluse inima şi cugetul cu senin, împăcare şi încredere, aşezîndu-se pe nisipul cald, în aşteptare, Toma simţi totuşi umbra unui fior de teamă. „Sînt încă om“, recunoscu în sinea lui.

– Trezeşte-te, auzi Toma înlăuntrul lui de parcă Domnul era lîngă el.

Tresări, deschise larg ochii. Se înserase. Văzu tabăra, forfota slujitorilor, focurile, corturile. Nechezau uşor caii, fornăiau cămilele îngenuncheate.

– Îngerii să te vegheze, Dumnezeu să te ocrotească, Iisus să-ţi călăuzească inima, ca o şoaptă adîncă răsună salutul în răsărit de noapte.

Toma răsplăti făcînd semnul crucii şi abia atunci îi văzu pe Cei Trei Magi, Gaspar, Baltazar şi Melhior, stînd în cerc, un cerc care îl înconjura la egală depărtare de Cei Trei Crai de la Răsărit.

Magii păreau nişte bătrîni fără vîrstă şi îi zîmbeau cu blîndeţe, în vreme ce ochii lor aruncau sclipiri tainice, precum vestitele nestemate ale Indiei.

– Vă mulţumesc că aţi venit. Aştept şi mă plec înţelepciunii voastre, vorbi Toma.

– Toma, vorbi pentru Magi, Melhior, Cuvîntul e pretutindeni şi El este viu. În Betania ai spus: „Haidem să mergem şi noi să murim cu El!“. Şi ai primit Cuvînt: „Eu sînt Învierea şi Viaţa“. La Cina din Sărbătoarea Paştilor ai spus: „Doamne, nu ştim unde Te duci; cum putem să ştim calea într-acolo?“. Şi ai primit Cuvînt: „Eu sînt Calea, Adevărul şi Viaţa; nimeni nu vine la Tatăl decît prin Mine“. Atunci, Toma, ce adevăr ascunzi?

Toma respiră cuprins de o văpaie nevăzută, pe urmă încet, încet se linişti. Îl umplu Duhul pe de-a întregul. Deschise larg, larg ochii şi cînd, în sfîrşit, Îl zări, vorbi:

– Domnul meu şi Dumnezeul meu, dacă asta e voia Ta mărturisesc crucea pe care mi-ai dăruit-o.

Neclintiţi în blîndeţea zîmbetului, luminînd cu strălucirea ochilor, lipindu-şi palmele în dreptul inimii, Magii de la Răsărit ascultară. Şi cerul, şi pămîntul păreau să fi trecut în acea clipă.

– Iată, Doamne, acestea au fost şi doar Tu ştii prea bine că astfel s-au petrecut. Înviasei Doamne, căci doar pe cruce ai murit. Şi toţi aflaseră. Vuia Ierusalimul. Înnebuniseră saducheii, asemenea şi fariseii. Însă eu, Toma, cel pe care atît de curat, smerit şi cu credinţă l-ai aflat atunci în Betania lui Lazăr, iar la Cina cea de taină din Sărbătoarea Paştilor l-ai miruit cu al Tău Cuvînt, eu ştiam de la Tine că aşa va fi. Căci mie mi-ai poruncit a-Ţi înscrie Cuvintele să rămînă peste veac pentru totdeauna, Amin.

Şi adu-Ţi aminte Doamne, cînd am văzut chipul Mariei Magdalena care ieşea din casa unde se ascunseseră fraţii mei, am ştiut o dată mai mult, aşa cum ne-ai spus, că Tu nu ne vei lăsa orfani. Negrăită mi-a fost bucuria. Am intrat. I-am văzut pe fraţii mei. I-am văzut cu inima mea înlăuntrul inimii lor.

Atunci Te-am rugat: Doamne, cu veselie iau asupra mea păcatul lor asemenea Ţie, care ne-ai mîntuit; Doamne ajută necredinţei lor şi vino din nou în trup de carne ca eu să pipăi necredinţa lor şi rănile Tale, salvîndu-i, căci ei Te-au iubit cel mai mult şi vor mărturisi cu viaţa lor dragostea lor pentru Tine.

Cu veselie spun: Doamne, fie ca numele meu peste veacuri, dar şi pînă mă vei lua la Tine să fie Toma Necredinciosul, dacă astfel îi voi iubi mai înţelept, mai curat, pe fraţii mei ca pe mine însumi. Domnul meu şi Dumnezeul meu, ajută-mă, învaţă-mă.

Tăcu Toma, zis Geamănul. Şi zis Necredinciosul.

Povestea noastră

Vorbi pentru Magi, Melhior:

– Să fie pentru noi povestea fraţilor tăi, povestea noastră. Botează-ne Toma.

Iar Toma Necredinciosul îi botează.

Cu apă din oceanul Indiei şi cu Duh Sfînt.

„În Numele Domnului“.

POVESTE DESPRE DOI BĂTRÎNI

Intră în cameră şi se aşează în fotoliu. Oftă încet, îşi netezi cu grijă rochia pe genunchi. Auzind-o, lăsă cartea din mînă pe măsuţa de lîngă el, se ridică din fotoliul lui – se stabilise tacit, cel cu braţe sculptate şi spătar acoperit cu pluş albastru e al lui –, aprinse o ţigară şi se apropie de ea: *ce s-a întîmplat*? în timp ce degetele-i uscate, arătătorul şi mijlociul, îngălbenite de tutun, se aşezară, tremurînd, pe oasele umărului ei. *Nimic, mă gîndesc să-ţi fac sărmăluţe în foi de viţă, dau prin maşină carnea sau să le fac de post? ce s-a întîmplat Brigitte?* se priviră în ochi – sclipiri de deşert populat încă, *Nardi, ce citeşti? o carte despre animale dispărute, ca noi..., lasă asta, ce s-a întîmplat? ehh, am avut un vis..., spune Brigitte, dă-mi şi mie o ţigară, poftim*, i-o aprinse, dintre buzele lor vineţii-roz, fumul încolăcindu-i, *Nardi... ciudat vis... îmi miroseam trupul, era tare cald şi transpirasem, îmi simţeam subsuorile năclăite..., mă aflam în vechiul nostru apartament de bloc, eraţi plecaţi cu toţii şi tu şi copiii, mă gîndeam la voi aşa, aiurea, dar eu, mare tristeţe, parcă trupul îmi mirosea a cadavru, mă întrebam cum de am reuşit să supravieţuim împreună, eu, tu, copiii şi tot vedeam în faţa ochilor o stîncă cenuşie acoperită de muşchi..., m-am dus şi am făcut un duş, cînd m-am întors în cameră mirosea a proaspăt, parcă şi lumina mirosea a proaspăt... tristeţea amară însă nu mă părăsea şi am început să mă uit în soare pînă am orbit... în întuneric mi-era o frică îngrozitoare, ştiam, cineva se pregătea să mă lovească fără milă, de spaimă am reuşit să văd din nou şi în cameră liniştea era atît de adîncă... aveam impresia că plutesc în ea, am întins fulgerător mîna, am prins perdeaua între degete, în faldul ei se zbătea ceva, nu ştiu, curios, n-am reuşit să-mi dau seama ce, i-am văzut doar aripile străvezii, tare frumoase, dintr-o dată am simţit că trebuie să mă răzbun şi am luat fiinţa aceea, am strîns-o în pumn, după care m-am dus la bucătărie, am turnat, numai cu o mînă, miere pe un petic de hîrtie, am lăsat fiinţa – dar îţi repet nu ştiu ce era – să cadă în miere, să se zbată acolo şi apoi, apoi, i-am dat foc, ştii Nardi, eram fascinată de cum ardeau aripile străvezii..., pe urmă m-am trezit pe balcon, da, ţineam pe palma întinsă o grămăjoară de cenuşă şi mă întrebam de ce mirosea a carne arsă, am aruncat cenuşa pe ciment şi m-am întors să*

intru în cameră cînd am auzit un geamăt, m-am răsucit pe călcîie, am ţipat şi am căzut în genunchi lîngă femeia arsă, buzele, sînii, pîntecul coapte de flăcări, plesnite, am vomat, muribunda a deschis ochii şi s-a chinuit să-mi şoptească ceva, mi-am apropiat urechea de buzele ei, am auzit numele tău şi brusc am priceput că eu eram cea arsă, pe moarte, şi m-am aruncat de pe balcon, dar n-am căzut, ci am rămas în aer privindu-mă..., da, ăsta a fost visul Nardi, a, am uitat ceva, după ce m-am aruncat şi am rămas în aer, ţin minte că mă tot întrebam ce mă fac dacă vii tu şi mă găseşti aşa, arsă pe balcon şi în acelaşi timp suspendată, privindu-mă îngrozită..., Brigitte, vise, cine ştie... linişteşte-te, hai, dar bătrîna începu să plîngă. Nardi îi luă ţigara dintre degete, i-o stinse. O mîngîie pe creştet. *Brigitte, eu am mîncat ca un haplea aseară şi am dormit neîntors, iar tu ai visat..., Brigitte!* se răsti el. Bătrîna îşi şterse ochii cu podul palmei. *Dă-mi altă ţigară, gata, gata, mi s-a întîmplat, ce vrei?*

Îşi aprinse ţigara. O vreme, tăcere. Şi gînduri vagi. Şi amintiri frînte. Uneori fuu-ul expiraţiei. Iar cînd privirile lor se întîlniră,

Brigitte: mă duc să gătesc sarmalele.

Nardi: dă-le naibii!

Brigitte: trebuie să gătesc, e deja ora zece; tu citeşte liniştit, îţi fac o cafea? de ce nu asculţi un CD? Mozart, ce zici?

Nardi: dă-le naibii de sarmale; uite, în cartea asta au existat tigrii cu colţii cît pumnalele, din cauza colţilor au dispărut, nu şi-i puteau scoate din pradă...

Brigitte: dacă vin copiii la cină?

Nardi: nu vin; nu i-am mai căutat; n-au mai venit de o lună; sau nu, mai mult; nu vin.

Brigitte: poate că au dat telefon şi n-am fost noi acasă; poate că, cine ştie...?

Nardi: iar începi?! nu ne mai caută nimeni, nu mai am chef să ne caute cineva; dă-le naibii de sarmale, ia-ţi o carte, vino lîngă mine...

Brigitte: la bucătărie uit...

Nardi: aiurea, îţi aminteşti...

Brigitte: Nardi...

Nardi: îmbracă-te; pînă diseară nu ne mai întoarcem acasă.

Brigitte: şi ce-o să facem, afară?

Nardi: încercăm să uităm altfel sau să ne amintim altfel.

Preţ de o clipă se aţintiră încordaţi. Apoi îşi zîmbiră stingheriţi.

***

Mergeau agale privind trandafirii albi de pe marginea trotuarului. Brigitte îi arătă un boboc cu petale sidefii. Nardi vru să i-l rupă. Nu-l lăsă: *e lume multă, imediat se găseşte vreun moralist. O, dar sîntem bătrîni, ultima noastră dorinţă*, rîse el. *Lasă, lasă, e mai bine aşa, n-am chef de intruşi. Bine, dacă spui tu*, şi îi cuprinse umerii cu braţul. Unii trecători întorceau capul după ei. Nardi, cam chel pe creştet, cu părul tuns perie, cu barba încă neagră doar pe alocuri, ochii mongoloizi avînd o anume fixitate a privirii, aproape înalt şi rotofei, îmbrăcat într-un costum de vară, din in alb-gălbui; Brigitte, legănînd pe umerii firavi părul cu reflexe de bronz fluid, ochii castanii, luminoşi, încondeiaţi, în veşnică mişcare şi totuşi trişti; subţire, dar suplă în salopeta elegantă, din catifea de un albastru întunecat, amîndoi păşind cu uşurinţă, însă părînd a fi cuprinşi de o istovire nelămurită, amîndoi cu chip anume înseninat ca şi cum în clipa următoare urma să se producă o anume izbăvire. *Nardi, hai mai spune-mi cîte ceva din cartea pe care-o citeşti, ce să-ţi spun Brigitte, cred..., uite, sîntem trecuţi de şaizeci de ani..., cred că e bine să ştim a reveni cu bucurie la cărţile copilăriei, curiozităţii copilăreşti, cartea se numeşte* Pe urmele unor animale rare sau nemaiîntîlnite..., *Nardi, am citit undeva, nu undeva, ştiu unde, dar n-are nici o importanţă, se vorbea despre ambivalenţa timpului, eu i-aş spune mai degrabă, dualitate, în sfîrşit... acea duplicitate a lui..., da, un proverb românesc: „ceasul umblă, loveşte, dar vremea stă, vremuieşte*"..., Nardi rîse uşor, clătină din cap, *pierim în veşnicie, nu? dar cum pierim? cartea asta, legende adevărate, zău Brigitte, nu sîntem nici rari, nici*

nemaiîntîlniţi şi mi s-a făcut o foame..., bătrîna pufni amuzată, apoi întinse braţul şi-i arătă bodega, terasa, *ia zi tu Nardi, de cînd n-am mai mîncat noi mititei? bem şi-o bere? bem dragul meu.*

Intrară în piaţa largă şi se îndreptară fără grabă, evitînd şuvoiul de cumpărători, către bodega cu terasă cu bere şi mititei, aflată într-un colţ mai retras al pieţei, lîngă dormitoarele ţăranilor de la cîmpie veniţi să vîndă aici, la munte. Nardi se duse să comande la bar, iar Brigitte se aşează la o masă liberă. Luă faţa de masă şi o scutură de firimituri. După ce o aşternu la loc, o netezi cu palma. De la bar, Nardi o privi cum îşi aprinde ţigara şi începe să fumeze. Liniştită, absentă. I se înfioră pielea. Îşi aprinse şi el o ţigară. Zumzetul pieţei. Fumul şi mirosul mititeilor. Această lume, îşi zise, ridică din umeri. Ca şi cum ar fi scuturat brusc o povară nevăzută.

Ce doriţi? aspră, repezită, vocea barmanului. A, da, da, se dezmetici Nardi, zece mici, dar te rog frumos, bine rumeniţi, o să-ţi fiu recunoscător, patru chifle, muştar, ardei iuţi şi trei beri. Şi o vodcă mică. Gheaţă, lămîie. Cît costă? Şaizeci şi cinci, domnule. Ia şaptezeci. Mulţumesc. Mulţumesc şi eu, domnule. Luaţi loc, vine fata imediat la masă. Brigitte bătu din palme admirativ văzîndu-l cum vine, cu zîmbetul pînă la urechi. Aproape imediat după ce Nardi se aşeză, apăru şi chelneriţa cu comanda. Brigitte cercetă micii, îi mirosi: *ahh, Nardi, îmi lasă gura apă..., şi mie, excelentă ideea ta, chiar, de cînd n-am mai..., nu ştiu, zău nu ştiu, nici eu, dar îmi aduc aminte cînd s-a întîmplat prima oară, cînd? n-are importanţă... ba nu, am să-ţi spun, acum s-a întîmplat deja, ca şi atunci pentru prima oară*, izbucniră în rîs, *Shakespeare*, zise el şi-şi puse vîrful arătătorului pe nasul ei, *Longfellow*, îi răspunse, apoi întinse degetul şi se strîmbă ca Stanley.

Mîncau mestecînd cu grijă fiecare îmbucătură. Din cînd în cînd sorbeau din bere. Fiecare avea de spus cîte ceva astfel încît celălalt să zîmbească sau chiar să rîdă, dînd capul pe spate. Fiecare căuta privirea celuilalt încercînd să deschidă fereastra în lăuntricul celuilalt. Să respire adînc aer proaspăt. Încet, încet, uitară de lume, deveniseră o mică insulă plutind liniştită. N-avea nici o importanţă, unde.

Brusc, tresăriră speriaţi. Din difuzorul de sub acoperişul bodegii: „Lele, lele, draga mea...“ începu cu foc şi jale taraful ţigănesc. Nardi înălţă braţul şi pocni din degete. Brigitte îşi prinse capul în palme şi mimă un plîns deznădăjduit. Pe urmă izbucniră în rîs. Din tot sufletul.

Bodega fu asaltată de un grup de tineri gălăgioşi, veseli, îmbrăcaţi care mai de care mai trăznit, coafaţi şi machiaţi şi împodobiţi după pofta inimii lor şi cît mai şocant cu putinţă. Nu le păsa de nimeni şi de nimic. Cuprinşi de un nu-ştiu-ce nostalgic şi dureros, Brigitte şi Nardi încetară să mănînce. Îşi aprinseră cîte o ţigară şi porniră a peregrina cu gîndul rătăcind înspre ei odată, înspre copiii lor odată. Două fete îi observară. Spuseră ceva celorlalţi şi vacarmul, şotiile încetară. Întreg grupul se întoarse spre cei doi bătrîni. Îi măsurară din cap pînă-n picioare. Nedumerire, iritare, milă şi dispreţ. Nici urmă de curiozitate sau altceva... Brigitte încercă să le zîmbească. Nu reuşi. Nardi o luă de braţ. Îşi stinseră ţigările. Se ridicară de la masă. Plecară. Paşi egali, liniştiţi, uşori. Nelinişte strecurată prin ureche: boşorogilor! Durerea ţigănească lălăită în difuzor: „Of, of-off, inima mea...“.

Soarele stînd gata să-şi sîngereze trupul. Asfaltul înmuiat. Vîntul abia respirînd.

Nardi: trebuie să mărturisesc că am cam obosit.

Brigitte: boşorogule!

Nardi: ţii minte scena din *Cartea junglei*, scena cu vulturii pleşuvi?

Brigitte: cînd stau pe craca uscată deasupra mlaştinii pustii şi au în engleză jocul acela de cuvinte cu: „şi acum ce facem?“ bravo, bravo Nardi...

Nardi: genial Disney, ne-a mirosit...

Brigitte: fii atent, era să dai peste copil!

Nardi: şi acum ce facem?!

Brigitte: Nardi, dă-mi mîna! aşa...

Nardi: şi acum ce facem?!

Brigitte: facem; şi acum ce facem?!

Nardi: ai văzut afişul circului?

Brigitte: e atît de cald, mi-e sete...

Nardi: am lăsat o sticlă de bere aproape plină...

Brigitte: hai la circ, poate au vreun Fram sau vreo cîntăreaţă la trompetă...

Nardi: bine madam Fellini, mergem la ţircus.

Brigitte: bătrîne, şi la douăzeci de ani la fel ne plictiseam, nu?

Nardi: dar nu ne gîndeam la moarte.

Brigitte: nici acum nu ne gîndim; sîntem morţi.

Nardi: şi ce vrei să facem?!

Se opriră în faţa unei tonete şi cerură vînzătoarei cîte un suc. Plătiră. Apoi băură închinzînd ochii. Şi fără să-şi dea drumul la mînă. Bătrîni şi uşor gîrboviţi. De căldură. Sau...

Peste parc plutea adormită amiaza.

Doi bătrîni.

Pe o bancă.

Pustiu.

În jur.

Şi nimic altceva.

Ba nu.

Pacea vegetală.

Ba nu.

O mînă.

Cu degete uscate.

Mîngîind fără încetare.

Un umăr.

Descărnat.

Ba nu.

Gestul.

Şi totuşi vid.

În amorţirea firii, atît de stins, aproape invizibil glasul: *Nardi, visul meu... a fost... doar un vis, crede-mă, nu te speria..., sîntem doar noi doi, doar noi doi, crede-mă...* Nardi îşi înălţă capul. Ca întotdeauna, fără să vrea, se minună de pentagrama copacilor. Deasupra ierbii puţin îngălbenite plutea abur şi miros de vară în agonie. *Brigitte, bătrîna mea doamnă, în oraş a venit circul, încercăm? încercăm bătrînul meu domn.*

***

Reuşiră să găsească bilete chiar la lojă. Pesemne casieriţei îi plăcuse chipul lor sau simţise că va primi bacşişul care, într-adevăr i-a fost dăruit.

Pe măsură ce spectacolul se defăşura, cei doi bătrîni, umăr lîngă umăr, braţ lîngă braţ, şold lîngă şold, genunchi lîngă genunchi, fior în fior, deveneau doi copii – vrăjiţi.

Acrobaţi pe un fir suspendat, un simplu fir; Icari la trapez, călăreţii lui Genghis-Han, rîzînd-plîngînd clovnii, elefanţii muzicanţi, jongleri cu sticle şi mingi şi farfurii şi cuţite şi făclii, prin cercuri de foc, prin spaimă, pantere, tigrii şi lei, iar buzele bătrînilor închise, întredeschise, ochii închişi sau pupilele dilatate, nările adulmecînd primejdia ori propria lor teamă – nimic nu-i deosebea pe Brigitte şi Nardi de ţîncii din jurul lor, împreună şi la fel dintr-o dată intraţi, proiectaţi în basm.

Îndelungat, răpăitul tobelor. Apoi tăcere – sutele de respiraţii cu greu strunite. Directorul circului, în arenă. Salutînd publicul cu o înclinare scurtă a capului. Aşteptarea. Brigitte îşi strecură degetele între degetele lui Nardi. Şi le încleştară.

„Doamnelor şi domnilor, stimat public, în premieră mondială, în această seară vă vom prezenta extraordinarul număr de iluzionism al vestitului magician Garuda!“

Tobele. Directorul făcu un gest larg cu braţul drept. În arenă intră un bărbat îmbrăcat în frac verde din mătase, avînd capul înfăşurat într-un turban galben. Salută publicul aplecîndu-se uşor. Barba mare, neagră, avea nuanţe albăstrui în lumina reflectoarelor. Luă din mîna directorului microfonul şi, cu o voce puţin vibrată, dar caldă, răspîndind încredere:

„Doamnelor şi domnilor, bună seara. Bine aţi venit. Numărul meu în primul rînd nu este extraordinar şi în al doilea rînd nu e în premieră mondială.“ Se auziră rîsete, zîmbi şi directorul. „Acest număr de iluzionism, creaţia mea, e unic în lume şi l-am prezentat în zeci de spectacole pe mapamond. E simplu, fascinant şi deloc periculos. Mulţi alţi colegi magicieni mă invidiază pentru acest succes. Acest număr de magie unic se numeşte „Dispariţia“. Simplu, „Dispariţia“. Pentru a avea efect maxim, execut acest număr cu trei subiecţi: publicul şi doi dintre componenţii săi. În ce constă: fiecare dintre cele două persoane, care vor accepta să se supună acestei magii, or să dispară; fiecare pentru celălalt; deşi nici una dintre ele nu va dispărea. Martorul obiectiv veţi fi dumneavoastră, publicul. Dacă e nevoie să repet în ce constă „Dispariţia“ spuneţi, vă rog! Să repet? Nu? Foarte bine. Atunci, vă rog, cine se oferă?

Nardi îi şopti Brigittei, *simplă hipnoză, simplă hipnoză, dublă hipnoză*, îl completă ea, *nu-i chiar aşa de simplu, nu prea văd cum va sugestiona simultan în două direcţii diferite propunînd acelaşi scop, dispariţia, ei*, dădu el din mînă, *are experienţă, după atîtea spectacole..., oricum e amuzant*, surîse Brigitte, *ce-ar fi să încercăm*? Nardi se răsuci spre ea şi o privi mirat; îi văzu încîntarea pe chip şi se îmbăţoşă, *haide! haide, merită măcar o dată-n viaţă să ne facem de cap*, iar Brigitte chicoti ca o puştoaică răsfăţată.

***

Brigitte şi Nardi îi cerură lui Garuda să le dea voie să se ţină de mînă. Magicianul acceptase dorinţa lor. Şi nu schiţase nici un fel de zîmbet. Se înclinase doar către public şi se plecase cu respect în faţa lor. Rostise: „Dispariţia“. Fără să ridice glasul. Auzit însă de fiecare om de sub imensul cort al circului.

A urmat „Dispariţia“.

Nardi s-a trezit că nu mai simte degetele Brigittei. A clipit nedumerit. Doar el, Garuda şi publicul?

Brigitte s-a trezit că nu mai simte degetele lui Nardi. A clipit nedumerită. Doar ea, Garuda şi publicul?

Nardi a căutat în jurul lui, apoi a cercetat în spaţiul din afara arenei, printre spectatorii-martori.

Brigitte a căutat în jurul ei, apoi a cercetat spaţiul din afara arenei, printre spectatorii-martori.

Tăcerea martorilor. Sutele de ochi. Arena şi fantastica ei coadă de păun. Garuda – îşi amintiră amîndoi – pasărea împărat, distrugătoarea şerpilor demoni. Sutele de priviri adunate spre ei, spre Garuda. Imobilitatea magului. Toţi tac. Şi văd. Parcă împietriţi.

Această tăcere. Această împietrire. Această dispariţie... Nardi nemişcat şi încercînd să înţeleagă.

Brigitte nemişcată şi încercînd să înţeleagă.

Brigitte începînd să alerge în arenă.

Nardi căzînd în genunchi şi îngropîndu-şi faţa în palme.

Imobilitatea magului.

Sutele de ochi.

Nardi şi Brigitte: ceasul umblă, loveşte...

Brigitte şi Nardi: ceasul umblă, loveşte...

În clipe uriaşe toată tăcerea lumii adunată sub un cort de circ.

Nardi aşezat pe marginea arenei şi repetînd mecanic: Brigitte, Brigitte...

Brigitte pălmuindu-l pe Garuda şi ţipînd: dă-mi-l înapoi!

Uriaşul hohot de rîs umflînd pînza uriaşului cort.

Nardi simţindu-şi lacrimile sărate, văzînd-o pe Brigitte zbătîndu-se în braţele lui Garuda. Magul rîde. Copiii rîd şi bat din palme, tropăie.

Cei doi bătrîni îşi doresc ca niciodată să alerge unul spre celălalt. Să se îmbrăţişeze.

Se regăsesc totuşi cu acea demnitate a castelanei şi castelanului despărţiţi de cruciadă.

Cei doi bătrîni părăsesc arena. Purtaţi de aplauze. Şi ţinîndu-se strîns de mînă. Ca înainte de moarte.

***

Acasă, seara, savurînd sărmăluţele în foi de viţă, garnisite cu smîntînă proaspătă, însoţite de cîrnăciori arăbeşti condimentaţi şi pîine ţărănească; stropind cina cu un merlot aspru, cu luciri de rubin în paharele de cristal, ascultînd „Queen“, bucurîndu-şi sufletul cu „Made în Heaven“, singuri, dar nicidecum însinguraţi cei doi bătrîni păreau să fi uitat de circ, de dispariţie. Îşi zîmbeau oarecum tainic şi din cînd în cînd aruncau cîte o privire şi înspre micul ecran aşteptînd să înceapă mult îndrăgitul lor serial, „Seinfeld“.

La un moment dat Brigitte îi spuse lui Nardi:

– Ceasul umblă, loveşte... dar vremea stă, vremuieşte.

– A fost ca într-o poveste..., şopti Nardi.

Şi dintr-o dată se zăriră strîns îmbrăţişaţi, în picioare, pe marginea arenei. De o parte publicul, iar de cealaltă magicianul, directorul circului, dresorii ţinînd cîinii şi leoparzii în lesă, jonglerii cu făclii, acrobaţii pe sîrmă sau la trapez, călăreţii purtîndu-şi armăsarii în trap mărunt, clovnii pe biciclete cu o singură roată – în cercul arenei şi în cercul din afara arenei, toţi, absolut toţi îi căutau agitîndu-se în stînga, în dreapta, discutînd aprins, gesticulînd.

Iar ei, ca doi bătrîni şugubăţi, stăteau îmbrăţişaţi pe marginea cercului dintre cele două lumi, cea din lăuntrul lor, poate, şi cea din afara lor, poate, de fapt, una şi aceeaşi viaţă, aşa sau aşa, depinde de unde priveşti şi ce vrei, dar ei doi, bătrînii Nardi şi Brigitte, îşi înfipseseră adînc rădăcinile pe marginea acelui cerc – singurul magic – loc în care orice dispariţie *este* imposibilă, şi ca doi şugubăţi ce *sînt*, se uitau curioşi şi înţelegători la nebunia plină de haz a lumii şi îşi spuneau că viaţa e o poveste nesfîrşită şi nemaipomenită plină de poveşti pe care le vor spune nepoţilor, copiilor şi nu numai lor şi se mai gîndeau să aducă pe insula şi-n casa lor de pe marginea cercului şi-un căţel mic şi vesel, poate un fox-terrier scandalagiu, astfel ca întotdeauna povestea lor să înceapă astfel:

„Au fost odată ca niciodată un moş şi-o babă care aveau un căţel năzdrăvan...“.

POVESTE DESPRE COPII

De cînd îşi împărţise averea săracilor, de cînd foarte tînăr fiind devenise călugăr şi pînă la sfîrşitul zilelor sale de înalt ierarh al Mirei Lichiei, sfîntul Nicolae a fost un om simplu şi bun ca pîinea caldă.

Într-o seară, după ce toată ziua străbătuse portul Mirei în lung şi-n lat dînd voiniceşte cîte o mînă de ajutor pescarilor şi corăbierilor, în ciuda poverii anilor care-i albiseră cu totul pletele şi barba bogată; după ce încercase aşa cum avea şi cum putea să aline durerile nevoiaşilor; după ce împărţise hrană şi poveşti copiilor care se ţineau roi în urma lui strigîndu-l cu drag „Moş Nicolae“, bătrînul călugăr se odihnea pe o stîncă bătută de valuri. Aţintea cu privirea în noaptea brodată cu puzderii de stele şi îşi umplea pieptul cu adierea sărată a vîntului mării.

Alături de el şedea învăţăcelul, abia îi dăduseră tuleiele, care-l petrecea pe bătrîn, de aproape un an, peste tot în peregrinările sale.

Se uita gînditor la Cartea Sfîntă de care Nicolae nu se despărţea niciodată şi pe care acum, cu mîinile sale subţiri, cu degetele sale noduroase o ţinea aprijinită de genunchii ascuţiţi.

Moş Nicolae îi simţi zbaterea lăuntrică şi îl îndemnă blînd:

– Spune. Hai, spune ce ai pe suflet.

Învăţăcelul se foi stînjenit, apoi îndrăzni:

– Părinte Nicolae, de o bună bucată de vreme mă tot frămînt şi răspuns nu găsesc. Uite, tot învăţ de la tine, din cărţi, de la ceilalţi părinţi, de la oameni... Şi nu poţi să zici că nu-mi dau silinţa... Dar...

– Ei hai, spune.

– Adică, ştii dumneata, Domnul i-a spus lui Toma, „Eu sînt Calea şi Adevărul şi Viaţa; nimeni nu vine la Tatăl decît prin Mine...“.

– Şi?!

– Şi uite că eu nu-mi găsesc calea!

Moş Nicolae rîse uşor:

– Copile, acesta e Cuvîntul Domnului cel scris, dar nu pentru a fi literă citită. Tu trebuie să-L citeşti doar pentru a-L trăi în inima ta şi în duhul tău. Afli apoi şi calea... şi restul. Trebuie însă multă, multă răbdare.

Învăţăcelul tăcu. Pe urmă luă o pietricică şi o aruncă departe, vrînd parcă să spargă valul ce se apropia de stîncă.

– Părinte, în sfîrşit izbucni el, asta mi-ai mai spus-o de atîtea ori... Uneori parcă pricep ceva, dar deseori cred că nici dumneata nu prea eşti lămurit... Iartă-mă, părinte.

Moş Nicolae îi cuprinse cu braţul umerii firavi şi îi povesti:

– Copile, ascultă. Toată viaţa mea am îndrăgit nespus de mult copiii. Mai ales acum, la bătrîneţe, de cîţiva ani buni, mă rog zilnic Domnului să-mi dea harul de a dărui fiecărui copil zîmbet, bucurie, fericire. Zi şi noapte trudesc pentru asta şi aştept semn de la El.

Învăţăcelul se întorsese şi îi privi fruntea înaltă, ochii strălucitori şi sfioşi; desluşi în lumina lor împletire nemaivăzută de vesel şi trist care-l făcu să întrebe repede:

– Părinte, tu care pentru noi eşti ca un sfînt, nu-i aşa că n-ai primit semn?

Moş Nicolae îl bătu liniştitor cu palma pe umeri:

– Nu. Încă n-am primit. Dar voi primi.

– Cînd?

– Nu ştiu... cînd voi fi iarăşi copil.

POVESTE DESPRE UN URS ŞI O VULPE

Odată ca niciodată trăia un om căruia bunul Dumnezeu i-a hărăzit să fie ca un urs: puternic, înţelept şi singuratic.

Astfel, omul acesta trăia viaţa din plin, temut, respectat şi ascultat de lume, dar şi fără prea mulţi prieteni.

Harurile sale de urs îl ajutau mereu să înfrunte dîrz şi neabătut necazurile, să guste în tihnă victoriile şi plăcerile. Deşi era puternic, nu era crud. Deşi era înţelept, nu era îngîmfat. Deşi era singuratic, nu era un pustnic morocănos. Şi nu s-a putut spune vreodată că lumea nu era mulţumită de el. Ba, chiar mai mult îl lăuda şi îl dorea în mijlocul ei. Avea nevoie de el. Pe zi ce trecea, tot mai mult.

E de la sine înţeles că acest om a ajuns unul dintre conducătorii temuţi, respectaţi şi ascultaţi şi fără de care nu se poate ai lumii.

Pînă într-o zi cînd acestui om i s-a întîmplat ca în acea poveste cu un urs şi o vulpe:

Într-un codru adînc, după o iarnă lungă şi aspră, ursul a ieşit din bîrlog o dată cu ivirea colţului ierbii. Primăvara înviase totul, iar ursului, Greul Pămîntului, Stăpînul Codrului, cum i se spunea, îi era tare foame. Era chiar puţin furios cînd şi-a dat seama că burta i se lipise de şira spinării. Atunci şi-a făcut o listă şi-a început să umble prin codru. S-a întîlnit cu iepuraşul şi i-a zis: „Uite, eşti pe listă. Trebuie să te mănînc“. Iepuraşul s-a uitat pe listă; a văzut că ursul avea dreptate. Şi Greul Pămîntului l-a mîncat. La fel i s-a întîmplat căprioarei. Şi tot aşa a păţit şi lupul. Stăpînul Codrului s-a întîlnit şi cu vulpea. Şi, cu toate că vulpea îl mai păcălise şi pe el şi pe strămoşii lui, îi era atît de foame şi era atît de hotărît şi de sigur pe el, încît i-a arătat lista şi vulpii. Iar vulpea după ce a privit lista n-a mai încercat nici un vicleşug, a zis doar:

– Ursule, te înţeleg; însă n-ai putea să mă ştergi de pe listă? Încearcă, te rog.

Stăpînul Codrului şi Greul Pămîntului a clătinat din capul cît o baniţă, apoi a întrebat scurt:

– Cum?

– Uite-aşa, pur şi simplu.

Şi ursul a şters-o. Uite-aşa... Pe urmă şi-a văzut de drum, în căutarea celorlalţi aflaţi pe lunga lui listă.

Într-o zi aşa i s-a întîmplat, ca în această poveste, şi acestui om ca un urs.

Şi abia într-un tîrziu şi-a dat el seama ce i-a dat Dumnezeu şi s-a rugat Domnului să fie un simplu om. Pînă nu e prea tîrziu şi va rămîne pentru tot restul zilelor vieţii lui un urs. Unii spun că Domnului i-a fost milă.

POVESTE DESPRE UN ZIARIST

Originea ziaristului se pierde în negura Evului Mediu. Unii spun că la obîrşia acestei – practic – noi specii umanoide ar fi fost crainicul, vestitorul sau toboşarul cătunului; iar din multe alte izvoare folclorice rezultă că ar fi fost doftoroaia ori ţaţa de profesie, ori preoteasa satului sau, în conformitate cu sursele anonime, „Ucigă-l toaca".

În acest context, pe la sfîrşitul secolului XX, un ziarist de incontestabil prestigiu mondial s-a decis să facă un reportaj zguduitor, un reportaj care să deschidă ochii lumii şi să schimbe destinul popoarelor, un reportaj care să fie piatra unghiulară a omenirii înainte de Apocalips, un reportaj despre legendara Indie.

Ca un armăsar fără splină a alergat ziaristul pe la biblioteci, pe la centre culturale, pe la agenţii turistice, pe la ambasade şi prin muzee, pe la savanţi şi diplomaţi, pe la ziare, reviste şi televiziuni. Astfel, în timp record, ca un adevărat profesionist de prestigiu mondial, cum şi era de fapt, a reuşit să strîngă toată documentaţia de care avea nevoie, dar şi banii necesari pentru un reportaj de asemenea anvergură, de o asemenea covîrşitoare importanţă. Într-adevăr, nu puţini au fost cei care l-au avertizat că o ţară cît un continent, cu sute de milioane de locuitori, o ţară supranumită leagănul religiilor şi al filosofiilor şi aşa mai departe nu prea poate fi înţeleasă, nici măcar cunoscută, darămite transformată într-un reportaj zguduitor şi epocal în doar trei săptămîni. Însă cine poate opri un ziarist a decide să dezvăluie omenirii încă unul dintre acele adevăruri care fac pielea găină oricărei conştiinţe treze?

Înarmat pînă-n dinţi, exact cum îi şade bine unui ziarist de prestigiu mondial, şi înarmat cu bloc-notes-uri, reportofon, aparat fotografic, cameră video şi alte accesorii procurate chiar de la NASA, ziaristul nostru a aterizat la New Delhi. La ieşirea din aeroport îl aşteptau ghidul şi şoferul puşi la dispoziţie de guvernul Indiei. Ziaristul s-a descotorosit rapid de ghid, nedorind să fie influenţat în vreun fel anume de funcţionarul guvernamental. Apoi s-a urcat în limuzina model englezesc şi, alături de şoferul indian, un om simplu, amabil şi simpatic, a purces să împlinească reportajul vieţii lui, cum ajunsese să-l numească între timp.

Zilele s-au scurs precum secundele, iar ziaristul a avut ce înregistra. Şi-a făcut repede treaba ca un profesionist veritabil, cum şi era de fapt. De un nepreţuit ajutor i-a fost Kumar, şoferul. Acesta nu avea altă pregătire decît liceul absolvit, ca tot nevoiaşul indian, în învăţămîntul guvernamental, şi propria lui experienţă de viaţă, plus cîteva versuri din Mahabharata, învăţate pe de rost în copilărie.

În temple, în rezervaţiile cu tigri, elefanţi, păsări exotice, şerpi şi crocodili; în muzee, pe străzi şi în bazaruri; în universităţi, în spitale, în orfelinate, în uzine şi restaurante; la ziare şi televiziuni, peste tot Kumar i-a fost ghid, translator şi, într-un fel, prieten.

Cu o zi înainte de întoarcerea acasă, după ce toată dimineaţa pînă tîrziu înspre după-amiază, ziaristul îşi pusese în ordine materialul cules şi ales cu talent, seriozitate, devotament şi maxim profesionalism, mai precis cînd îşi spunea în gînd că ori ia Pulitzer-ul cu reportajul ăsta, ori se lasă de meserie, Kumar a ciocănit la uşa camerei de hotel.

– *Sir*, a început extrem de politicos, după ce ziaristul l-a rugat să intre, să ia loc în fotoliu, apoi l-a servit cu un pahar de whisky şi gheaţă, pe urmă a ciocnit împreună cu el şi i-a comunicat inevitabila cîştigare a Pulitzer-ului, *sir*, în primele zile ale călătoriei dumneavoastră v-aţi exprimat dorinţa de a vă spăla mîinile şi faţa în apele Yamunei, rîul sfînt care trece prin New Delhi. Tot atunci v-aţi exprimat dorinţa de a cina în casa unor indieni simpli şi săraci, ca mine. Ca să ne cunoaşteţi mai bine, direct, spuneaţi dumneavoastră. Eu n-am uitat. Dacă mai doriţi să vă îndepliniţi aceste două dorinţe, vă stau la dispoziţie, *sir*.

Ziaristul se gîndi pentru o clipă la cocteilul la care fusese invitat de ataşatul cultural al ambasadei americane, dar, fiind într-o dispoziţie de zile mari, datorită Pulitzer-ului şi menirii lui de ziarist de prestigiu mondial, zise cu entuziasm:

– OK, haide. Eşti un băiat de ispravă, Kumar. În reportajul meu vei avea locul tău, de cinste. Să mergem.

Kumar a condus limuzina, model englezesc, traversînd întregul New Delhi. Iar ziaristul a avut vreme să mai vadă o dată templele, clădirile, străzile, parcurile, bazarurile, oamenii şi India, de data asta ca unul de-al casei, ca un cunoscător. Chiar versat, şi-a spus sec.

Kumar a oprit limuzina lîngă un pod de cale ferată, undeva în marginea oraşului. Au coborît din maşină şi au început să păşească pe cărarea îngustă de pe marginea malului înalt. Soarele apunea şi zările se aprinseseră cum numai în poemele lui Rabindranath Tagore se poate întîmpla, îşi formulase deja una dintre frazele reportajului, ziaristul.

Însă auzi îndemnul lui Kumar:

– *Sir*, uitaţi pe aici puteţi ajunge chiar lîngă apă.

Ziaristul privi. Apele întunecate şi line ale Yamunei erau în acel loc murdare, şerpuiau uleioase. Tot felul de gunoaie pluteau duse de curent. Nu departe, pe un ostrov, nişte pescăruşi mari ciuguleau dintr-un stîrv. În jur, şi chiar de sub picioarele lui, se ridica un miros înţepător şi greu de putrefacţie.

Kumar îl bătu uşor pe umăr. Fără cuvinte, îl îndemnă să păşească pe poteca destul de abruptă ce ducea la rîul sfînt, Yamuna.

Ziaristul vru să întrebe ceva, dar renunţă şi coborî cu pas apăsat. Abia făcu doi paşi şi se opri brusc. Picioarele i se afundaseră într-o masă vîscoasă, ca un burete maro, galben-verzui în descompunere pe alocuri. Înţelese fulgerător că păşea pe o gigantică spinare din gunoaie. În clipa următoare sări ca ars şi ateriză înapoi pe locul de unde pornise. Alături de Kumar, care îi zîmbea.

În limuzină, pe drumul de întoarcere de la hotel, încă mirosindu-şi discret hainele, ziaristul îi explică indianului:

– Dragă Kumar, crede-mă, îţi rămîn veşnic dator pentru ajutorul şi prietenia ta. Mă tem însă că nu voi putea veni la cină, în mijlocul familiei tale. Mi-ar fi făcut o reală plăcere să-ţi cunosc soţia şi copiii, în sfîrşit, întreaga familie. Pe care am înţeles că tu singur o întreţii şi e destul de numeroasă. Te felicit. Dar vezi tu, înţelege-mă, te rog, nu trebuie să te simţi jignit... însă obligaţiile profesionale, protocolul, etica mea de ziarist mă obligă să particip la acest cocteil, pe care de altfel îl detest. Ştii şi tu, mondenităţile astea... Dar, să ştii, cu mîna minţii mele am atins Yamuna, iar în gînd îşi zise „Bravo, l-am terminat cu chestia asta! Să nu uit: mîna minţii mele...“.

Kumar îl privi în oglinda retrovizoare, surîse dezvelindu-şi albul curat al dinţilor şi rosti cu prietenie, sincer:

– *Yes, Sir.*

POVESTE DESPRE LAZĂR

Mulţimea aşteaptă pe creasta colinei care înconjoară peştera. Mulţi sînt veniţi din Ierusalimul aflat la doar cincisprezece stadii de Betania.

Soarele aruncă văpăi, aerul fierbinte se vălureşte şi acolo, pe treptele din faţa mormîntului, Iisus ştie că nu puţini cred că stîlpi de sare vor fi în această dogoare de Sodomă şi Gomoră dacă vor privi miracolul învierii unui simplu muritor. Dacă fi-va acest miracol.

Iisus ştie că învierea fiicei lui Iair şi a fiului văduvei din Nain n-au fost şi nu pot fi asemenea acestei învieri care va fi privită, cîntărită şi judecată de zeci şi zeci de iudei chiar înainte de intrarea Lui în Ierusalim.

Nu întoarce capul, nu se mişcă înspre cei care-L înconjoară, care-L aşteaptă cu înfrigurare şi foame şi sete să hulească, să arunce piatra, să ucidă.

În clipa în care i-a spus Martei: „Eu sînt Învierea şi Viaţa. Cine crede în Mine, chiar dacă ar fi murit, va trăi“, adăugînd apoi cu glas aproape poruncitor: „Şi oricine trăieşte şi crede în Mine, nu va muri niciodată“, ştia prea bine că răspunsul sorei lui Lazăr nu putea fi decît unul singur: „Tu eşti Christosul, Fiul Lui Dumnezeu, care trebuia să vină în lume“; iar mărturisirea blîndei şi smeritei femei nu putea fi decît prima sorbitură din paharul care trebuia băut pînă la capăt.

Aude în spatele Său plînsul celor dragi lui Lazăr, ascultă vaierul groazei de moarte, simte, venind de pretutindeni, răsuflarea grea şi arzătoare a Prinţului acestei lumi, recunoaşte aşteptarea, pînda lui nemiloasă şi răzvrătită, şi sloboade poruncă scurtă, fără putinţă de neîmplinire: „Înapoia Mea Satan!“, dar fără a fi auzit decît de Tatăl. Şi doar El ştie că aerul se împrospătează, că arşiţa se îmblînzeşte, că sufletele din jurul Său înălţă fruntea să-L primească netemătoare, cu bucurie.

Dar cunoşte Iisus că voia Tatălui este ca gheara Întunericului să sfîşie încă în fiecare iudeu cugetul şi carnea, să arunce văl de smoală peste inima fiecăruia.

Şi Iisus se înfioară în duhul său.

Dar Lazăr trebuia înviat.

Dinspre gura ştirbă şi neagră a mormîntului vine spre El miros greu de putreziciune, de om mort de patru zile, cum îi spusese Marta.

Şi Iisus se tulbură.

Îi aude în spatele Său chiar şi pe ucenici cum se întreabă ca nişte nefericiţi ce s-au smintit de la Credinţă: „El, care a deschis ochii orbului, care a înviat pe fiica lui Iair, pe fiul văduvei din Nain, nu putea face ca nici omul ăsta iubit Lui să nu moară?“.

Şi Iisus se înfioară din nou în Sine.

Îşi îndreaptă trupul, ridică braţele, apoi le întinde cu palmele răsucite spre mormînt şi înalţă fruntea înspre înalt. Priveşte către Tatăl şi mulţumeşte în Cuvînt de Sine înţeles: „Tată, Îţi mulţumesc că M-ai ascultat. Ştiam că întotdeauna Mă asculţi, dar vorbesc astfel pentru mulţimea care stă împrejur, ca să creadă că Tu M-ai trimis“.

Se porneşte un vînt uşor şi blînd, iar cămaşa de in dintr-una făcută fîlfîie pe trupul Lui uscat şi pare o mîngîiere de lumină albă şi bună.

Iisus înalţă glas care umple cerul şi pămîntul:

– Lazăre, vino afară! Eleazar, pe tine Dumnezeu te-a ajutat! Vino, Fiul Omului te cheamă, afară!

***

Şi Iisus sorbi din nou din paharul care trebuia băut pînă la capăt. Ca într-o străfulgerare Se văzu pe crucea de lemn, despuiat, însîngerat, murdărit şi încoronat cu spini şi pradă cărnii care-şi ţipa durerea de neîndurat, pradă sufletului care-şi plîngea cu sînge trupul, pradă întrupării Lui care nu îşi mai dorea groaznica suferinţă atît de

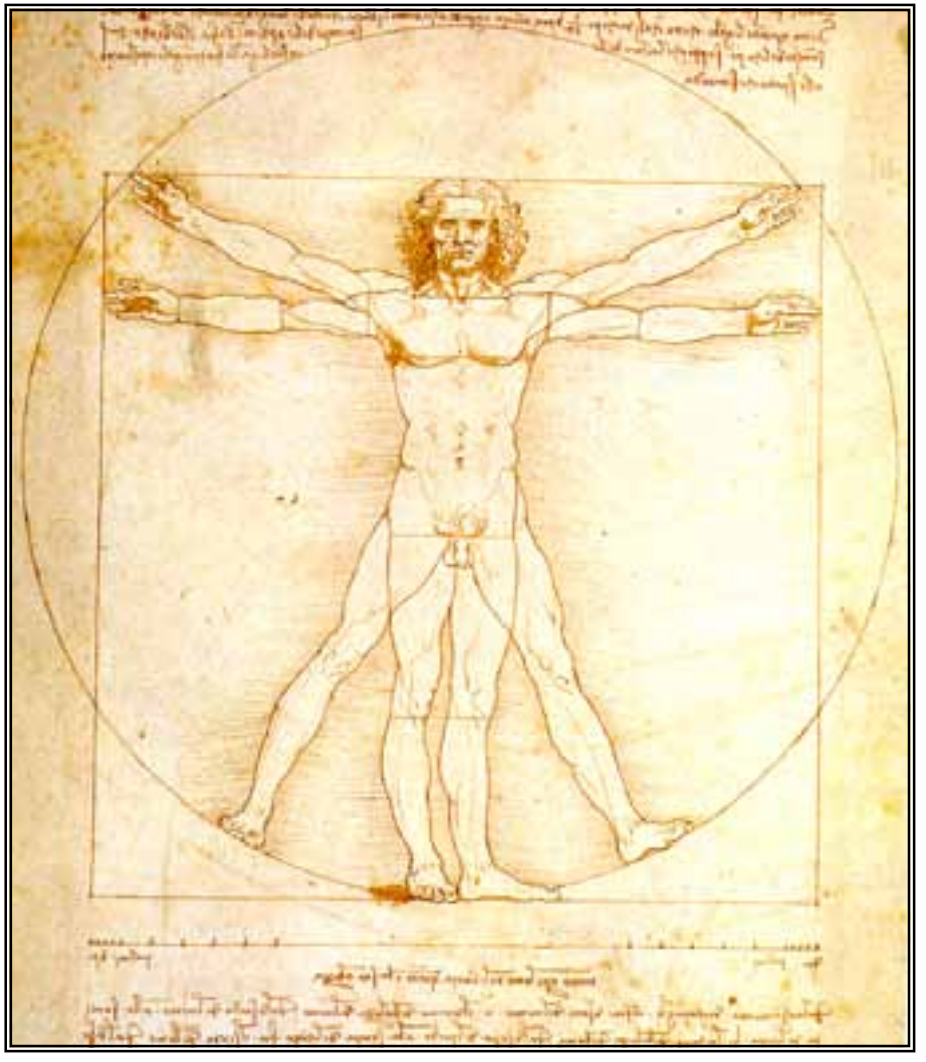

Poveste despre Lazăr

omenească, atît de ca a oricărui om ucis încet şi în batjocură, pradă deznădejdii fără speranţă care-L făcu să mişte buzele arse cu oţet... şi Se auzi: „Eloi, Eloi lama sabachthani?“.

Şi mortul a ieşit, fiind legat la mîini şi la picioare cu fîşii de pînză, iar faţa îi era înfăşurată cu un ştergar.

„Bine ai venit, Eleazar“, murmură Iisus.

Precum nenumăraţii stîlpi de sare priviră iudeii pe Lazăr, adică Eleazar, adică „Dumnezeu a ajutat“.

Precum străpunşi de sabia Cuvîntului Său Îl văzură ucenicii pe Christos nemişcat, cu braţele întinse, palmele răsucite înspre mormînt, fruntea înălţată spre Înalt.

O cruce de lumină albă şi bună văzură ucenicii.

Şi Iisus se privi coborît în mormînt înfăşurat în pînză, cu faţa acoperită de ştergar.

Atunci le zise:

– Dezlegaţi-l şi lăsaţi-l să meargă.

POVESTE DESPRE UN PUSTNIC

Există un început şi un sfîrşit în toate: sau poate că nu.

Există cuvinte rostite înlăuntrul şi în afara noastră şi astfel se înalţă şi se prăbuşeşte întruna totul în noi şi dincolo de noi de cînd e lumea; sau poate că nu.

Există în fiecare dintre noi Cuvîntul Acela...; sau poate...

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti...

Trăia deci, pe la sfîrşitul secolului XX după Christos, undeva (ei bine, da, oriunde vreţi...) un om. Un bărbat între două vîrste. Omul nostru – cu familie, copii şi aşa mai departe – trăia ca alte miliarde de oameni în societate, complet dependent de legi, taxe, maşini, computere, avioane, vize, politicieni, *talk-show*-uri televizate, ziare, fotbal, tratate internaţionale, schisme religioase, concedii, medici, contabili, ulei, carne, lapte şi pîine, cu alte cuvinte, trăia complet dependent de societate.

Dar, omul nostru – ca atîţia mulţi, ce mai, practic ca toţi oamenii – îşi dorea să fie independent. Măcar aşa, un strop. Bineînţeles, fiecare încearcă asta – cum poate (în funcţie de ce are, de la culoarea ochilor pînă la contul din bancă, sau altfel).

Omul nostru aflase şi el de spusele unuia – care prin găselniţa asta devenise celebru; mulţi erau convinşi că, deh, uite ce baftă au unii, scoţi două-trei vorbe şi gata, eşti trecut în dicţionare –, vorbe care i se întipăriseră adînc în cuget: „Secolul XXI va fi religios ori nu va fi deloc“.

Ei bine, spre deosebire de mulţi alţii, nenumăraţi, omul nostru chiar a vrut să afle ce Sfîntul Duh înseamnă chestia asta.

Firește, nu vă așteptați ca serialele de televiziune mondiale, cum ar fi „X-Files“ sau „Millennium“ ori rubricile de astrologie din orice publicație de oriunde, ori cărțile despre sfinți și magi, ori slujbele și mesele rotunde ale popilor, ori..., ce s-o mai lungim, părerile prietenilor să-l fi lămurit în vreun fel. Însă, trebuie să recunoașteți, efortul omului nostru era merituos, chiar lăudabil.

Pînă la urmă, după vreo doi-trei ani, omul nostru, vrînd-nevrînd, așa, mai pe tăcute – gura lumii, gura lumii... –, așadar, omul nostru și-a făcut rost de o Biblie și s-a pus pe citit. Cu reală rîvnă.

Lectura asta i-a cam luat ceva timp. Și a făcut-o ca pe o facultate la fără frecvență. Adică destui ani, că, deh, familia cere, pensia e bună și ea la ceva, iar Biblia nu e Biblie dacă nu te ajuți cu fel și fel de dicționare, fel și fel de cărți, de comentarii și, uite așa, parcă e o carte pentru veșnicie.

Toate bune și la locul lor, iar omul nostru dospea în el aluatul erudiției. Da, da, viața și lumea își urmau cursul.

Și, periodic sau mai puțin periodic, omul nostru revenea cu gîndul – căruia îi zicea, acum, meditație – la vorbele acelea de la care începuse totul.

Normal, pînă la urmă a venit și ziua în care a lăsat totul, dar totul deoparte și a început să se gîndească la Dumnezeu. Bineînțeles, mai ales după ce a constatat că frumosul cozonac al erudiției are gust de mucegai.

Gîndindu-se mai întîi din cînd în cînd și pînă ce s-a trezit că face asta zilnic, gîndindu-se și iarăși gîndindu-se la Dumnezeu, omul nostru a ajuns să se roage, să pună întrebări, să aibă dorințe, să spună rugăciuni.

Și totuși, problema lui – acele vorbe de la care începuse totul și pe care, doar pe acestea nu le putuse uita – nu era cîtuși de puțin rezolvată.

Într-un amurg de viaţă s-a decis să-şi părăsească familia, nepoţii, prietenii, adică societatea, şi să pribegească prin lume – desigur, ca modest turist – doar, doar va afla răspunsul dorit. Deja nu mai conta pentru el cît de bun sau cît de rău va fi răspunsul, conta doar atît: să fie.

Şi se înţelege de la sine că îi vorbea întruna Lui Dumnezeu. Fireşte, sigur că da, nu ca un habotnic, nu ca un sectant, nu ca un misionar, nu ca un pocăit, nu, nu; Îi vorbea Lui Dumnezeu ca un om obişnuit şi puţin necăjit.

Pribegia sau turismul planetar – spuneţi-i cum vreţi – s-a dovedit pînă la urmă a fi fără de folos.

Dar omul nostru n-a încetat să-I vorbească Lui Dumnezeu nici cînd, întors acasă şi, la doi paşi de sfîrşitul vieţii sale, a constatat – de ce să nu recunoaştem, cu destulă seninătate – că unii îl părăsiseră, alţii îl uitaseră şi că familia îi cerea, într-un fel sau altul, să-şi facă testamentul.

Da, a venit şi ziua aceea cînd omul nostru, singur-singurel în odaia lui sărăcăcioasă precum o chilie, a rostit rar şi oarecum disperat:

– Spune-mi Doamne, Dumnezeul meu, spune-mi Te rog!

Şi, după o tăcere ca de piatră, a auzit rostit şi nerostit, înlăuntrul şi în afara sa, fără început şi fără sfîrşit, dar înţeles cam aşa:

– Dar omule, lasă-Mă să-ţi vorbesc! Lasă-Mă măcar o dată să-ţi vorbesc!

Şi, cîte zile a mai trăit, omul nostru a tăcut şi a ascultat.

Şi a aflat. Mai mult decît îşi dorea să afle.

POVESTEA LUI EDGAR ALLAN POE

Păsări singuratice; trăiesc peste o sută de ani; învaţă cu uşurinţă graiul omenesc; dovedesc o neaşteptată inteligenţă; se exprimă raţionînd şi între zburătoare sînt fiinţe ciudate corbii.

Am peste patruzeci de ani şi sînt un singuratic. Calităţile şi defectele mele sînt cele ale unui om obişnuit. Poate că singurul meu defect mai „defect“ sau singura mea calitate prin care mă deosebesc de cei mai mulţi dintre noi este singurătatea. În alte vremuri aş fi fost pustnic retras în pădure. Da; am ajuns la vîrsta la care ştiu precis că ţelul meu este singurătatea. Se ştie prea bine, oamenii se nasc şi mor singuri, dar foarte greu reuşesc să trăiască singuri. Deşi singuri se cred creatori.

Stau în fotoliu. Privesc afară prin fereastra larg deschisă. Soarele luminează casa din faţa mea şi blocurile din jur. Strada e pustie şi e cald. Dinspre bulevard – bîzîitul metalic al automobilelor. În curtea şcolii, glasurile copiilor.

Fumez nervos. Mi-a dispărut corbul. Sînt trei zile de cînd şi-a luat zborul. Ne-am certat violent şi puţin a lipsit să nu arunc cu scrumiera după el.

În cei doi ani de cînd sîntem prieteni nedespărţiţi, ne-am certat adesea – pe aceeaşi temă ca şi acum trei zile – dar niciodată nu m-am enervat în aşa hal.

L-am cunoscut într-o zi cînd m-am rătăcit în pădurea din marginea oraşului. Stătea pe o cracă şi mă cerceta. M-a salutat respectuos şi mi-a propus să mă conducă pînă în apropierea oraşului. Eram aşa de ameţit, de speriat, încît totul mi s-a părut firesc. I-am mulţumit, iar el s-a aşezat pe umărul meu şi m-a condus amabil. Înainte de a ne despărţi, mi-a spus: „Domnule, nu eşti primul om pe care îl ajut. Dar înainte de a te părăsi, trebuie să-ţi

mărturisesc că eşti un prost. În îndelungata-mi singurătate am observat că toţi semenii dumneavoastră dovedesc calităţi reale în acest sens, însă dumneata eşti unul dintre cei care excelează. Eşti un prost simpatic".

Am rămas cu gura căscată. Corbul a aşteptat calm. În sfîrşit, am izbucnit: „Cum îţi permiţi?! Justifică-te!".

Şi-a desfăcut încet aripile. „Stai, stai", l-am oprit. „În seara asta eşti invitatul meu la cină. O să discutăm şi ai să te convingi că nu sînt deloc un prost." Corbul s-a legănat de pe un picior pe altul pe craca pe care se aşezase, şi-a ciugulit penele, apoi a croncănit: „Bine, dar nu o să-mi poţi dovedi contrariul. Orice argument vei invoca, tot prost rămîi. Simpatic, recunosc". A fîlfîit din aripi şi s-a prins din nou cu ghearele de umărul meu.

Pe drum nu m-am putut abţine şi am încercat să-i explic că greşeşte; în primul rînd deoarece, spre deosebire de el, aparţin singurei specii dotate cu raţiune...

Degeaba. Corbul îşi susţinea neclintit părerea. M-am enervat şi l-am categorisit ca fiind „biet papagal, flaşnetă nenorocită", l-am înjurat, dar totul în zadar.

Cina a decurs în condiţii excelente. Am discutat vrute şi nevrute, corbul dovedindu-se un desăvîrşit interlocutor. L-am îndrăgit, l-am rugat să rămînă la mine peste noapte. A acceptat şi astfel am devenit prieteni nedespărţiţi.

Însă în toţi aceşti doi ani pentru el tot un prost am rămas. Şi deseori izbucnea scandalul. Aşa cum s-a întîmplat şi zilele trecute.

Mi-e dor de el. Îi simt acut lipsa. „Unde eşti, prieten drag...?"

Doi ani, timp în care, cum se spune „corbul întotdeauna la necaz se cunoaşte", el mi-a dat sfatul potrivit, bucuria mi-a împărtăşit-o de parcă ar fi fost sufletul meu...

Dar de ce sînt un prost?

Sînt un prost. De trei zile mă frămînt aiurea. Am recapitulat pas cu pas povestea prieteniei noastre, singura mea prietenie... Nici un răspuns. Nici unul.

Sting ţigara. Şi îmi aprind alta. Strada e pustie şi e cald. Parcă prea pustie şi prea cald. Corbul meu. Marea mea taină.

Sînt un biet om şi ce poate fi mai frumos decît un suflet neomenesc care să te înţeleagă, căruia să i te poţi încredinţa, fără să fii măcinat de îndoielile rodite de dragostea pentru orice femeie, copil sau bărbat?

Strada e pustie. Soarele luminează casa din faţa mea, blocurile. Dinspre bulevard – bîzîitul insuportabil al automobilelor. Glasurile copiilor din curtea şcolii...

Zdrang. Trîntesc fereastra. Vreau să beau ceva tare. Mă ridic din fotoliu. Cînd mă întorc...

Stă pe raftul bibliotecii. Înclină capul, deschide pliscul şi aud, sec: NICICÎND – DACĂ.

Iau scrumiera şi o arunc înspre el. Se fereşte cu uşurinţă.

În zbor, mă mîngîie cu aripile. Sau mă... mîngîie?!

Închid ochii şi aud, la fel, sec: NICICÎND – DACĂ.

Deschid ochii şi-l urmăresc – se înalţă, se înalţă; dispare, dispare...

Îmi deschid larg aripile.

POVESTEA ULTIMULUI CONDOR

Ultimul condor californian stătea cocoţat pe stînca lui, undeva la mii de picioare înălţime. Privea înspre Los Angeles, sincer vorbind, înspre Hollywood.

Foarte pătrunzătoare, privirea lui străpungea zările, destrămîndu-le în nori trandafirii, uşor transparenţi.

Ultimul condor îşi întrezărea în depărtare gîndurile – fotografii voalate de vreme, de singurătate.

Şi cugeta că, de fapt, este şi el un star. Poate, cuteza uriaşul vultur, singurul superstar californian.

Îşi întinse aripile şi lunecă pe o pală de vînt. Descrise cîteva cercuri largi în jurul stîncii.

Închise ochii săgetat de bucuria zborului lin şi liber. Însă, doar după cîteva clipe, îşi aduse aminte de toate bîrfele şi poveştile despre această bucurie, drept care deschise ochii, despică aerul rece şi se reaşeză pe stîncă. Privi din nou înspre Hollywood. Apoi zbură grăbit spre avionul care-l urmărise pentru a-l proteja.

***

Pe ecranul televizorului color apăru ornitologul. Începu să vorbească despre grija guvernului pentru *gymnogyps californianus*. Condorul apăsă cu vîrful aripii butonul sidefiu. Imaginea dispăru. Şi în camera sa din apropierea studiourilor de film californiene, ultimul condor californian pufni nemulţumit. Profund nemulţumit. Filmul de pe videocasetofon era o minciună colosală. „Doar sînt singurul pe cale de dispariţie!“ îşi spuse şi hotărî să mai încerce o dată.

***

Pentru a treia oară în acea zi senină, *rara avis* îşi luă zborul către stînca aflată undeva la mii de picioare înălţime. Şi pe măsură ce se apropia, privirea-i ageră îl avertiza că se ivise ceva ciudat. Chiar foarte ciudat.

Ultimul condor californian se nelinişti. Cu fiecare unduire, oh, fantastică unduire a aripilor, neliniştea îi sporea. Şi, în scurt timp, *Stăpînul-înălţimilor* deveni primejdios de nervos. Pe negîndite, devenise clar un vultur nemilos încordat ca o coardă de oţel. Clămpănitul sec al ciocului său mare, încovoiat şi încă foarte, foarte tăios putea fi auzit la mare depărtare.

De acolo, de pe stîncă, ultimul condor californian îi răspunse, prompt şi sec, cu acelaşi clămpănit.

***

Lupta aeriană a fost un spectacol de cinci stele. Un supershow. Ceva..., nemaivăzut pînă atunci. Din aerostate, din planoare, din delta-planoare, din elicoptere, din avioanele cu decolare verticală, din amfiteatrele săpate în coasta muntelui, sute, mii de aplauze şi urale au cutremurat văzduhul înălţimilor.

***

Ultimul condor californian stătea cocoţat pe stînca lui aflată undeva la mii de picioare deasupra oceanului. Privirea lui atît de pătrunzătoare destrăma zările... cînd l-a îmbrăţişat tristeţea. Dulce şi amară. Ca norii sîngerii sfîşiaţi în jurul lui.

POVESTEA PISICUŢEI

De sute de ani, povestea e spusă astfel călugărilor budişti:

Într-o zi frumoasă de vară, călugării unui templu din munţi ieşiseră cu mic, cu mare să strîngă fînul de pe pajiştea care înconjura curtea templului. Era soare, cer senin, o boare plăcută împrăştia mirosul fînului şi toţi munceau cuprinşi, pătrunşi de o pace curată şi veselă. Se simţeau ca nişte copii lipsiţi de griji. La un moment dat, nu se ştie de unde, între ei a apărut o pisicuţă care a început să se joace în fîn. Sărea, făcea tumbe, alerga în toate părţile, împrăştia fînul cu lăbuţele; pe scurt, unul cîte unul călugării se opriră din lucru pentru a admira cu mare încîntare neasemuita graţie şi agilitatea pisicuţei. Păreau a fi vrăjiţi precum priveau nemişcaţi jocul micului animal. Iar pisicuţa sărea, făcea tumbe fără să-i pese cîtuşi de puţin de oamenii care o sorbeau din priviri.

Au stat aşa o vreme, apoi unul cîte unul călugării au început să se joace cu pisicuţa. Săreau, făceau tumbe, alergau în toate părţile. Rîsul lor ca de copii veseli răsuna în toată pădurea. Şi pisicuţa îi credea pesemne nişte pisoi mai mari şi mai puţin sprinteni. Şi nu se speria de ei. Îşi vedea liniştită de jocul ei fermecător.

Asta pînă cînd unul dintre călugări a reuşit s-o prindă, s-o cuibărească în braţele lui, s-o mîngîie, iar pisicuţa să înceapă a toarce fericită.

Apoi a pornit cearta. Căci fiecare călugăr vroia pisicuţa pentru el. Precum mai mulţi copii şi o singură jucărie.

Astfel, nu după multă vreme, glasurile lor pline de furie s-au auzit în liniştea pădurii, în pacea templului.

Stareţul templului a ajuns pe pajişte cînd paşnicii călugări se pregăteau să se încaiere.

Cel mai în vîrstă dintre călugări i-a povestit în cîteva cuvinte ce se întîmplase.

Stareţul a tăcut preţ de cîteva clipe ce nesfîrşite parcă au fost, ca şi nemărginitul cer senin.

Apoi a luat pisicuţa în braţe, a mîngîiat-o şi a întrebat scurt:

– A cui vreţi să fie, a unuia dintre voi, a voastră sau a templului?

N-a fost prea lungă tăcerea judecăţii fiecăruia. Şi mai aprigă a izbucnit din nou cearta.

Stareţul le-a cerut iarăşi:

– Hotărîţi-vă!

Larma călugărilor a fost răspunsul.

Atunci stareţul le-a spus:

– Priviţi!

Şi a rupt pisicuţa în două.

***

Cînd cel mai iubit şi mai preţuit ucenic al stareţului s-a întors din lunga sa călătorie, a fost pe dată chemat în chilia stareţului.

Înăuntru, aşezat de multe zile în post şi cugetare, stareţul l-a întîmpinat cu dragoste şi l-a îndemnat să stea jos, alături de el. Apoi i-a povestit domol şi fără patimă tot ce se întîmplase. După care l-a întrebat:

– Tu ce ai fi făcut în locul meu?

Ucenicul s-a ridicat, s-a apropiat de pragul uşii, a zăbovit un strop, privindu-şi învăţătorul drept în ochi, pe urmă şi-a luat de pe prag sandalele pline de colbul şi noroiul drumurilor străbătute. Încet, le-a pus pe creştet. Şi fără să scoată nici un cuvînt, a părăsit chilia.

***

Sute de ani călugării budişti au căutat tîlcul ascuns al acestei poveşti, mai ales că prea bine se ştie – pentru orice budist adevărat, cu atît mai mult pentru un călugăr budist – uciderea oricărei fiinţe vii este o crimă, iar dragostea pentru tot ce îl înconjoară este o datorie sfîntă.

Sute de ani au căutat tîlcul ascuns al acestei poveşti căci se mai spune că, în acea clipă cînd pe creştetul ras au stat sandalele pline de colbul şi noroiul rătăcirilor, atît stareţul, adică învăţătorul, cît şi ucenicul şi-au atins iluminarea.

Şi în sute de ani călugării au dat mii de răspunsuri, de tălmăciri ale poveştii.

Poate că toate adevărate.

***

Dar se învîrte necontenit roata destinului şi nimeni în afară de Acela, Domnul, doar Unul, nu ştie ce-i aduce anul, ziua, ceasul, clipa.

***

Într-o zi frumoasă de vară, călugării templului din munţi ieşiseră cu mic, cu mare să strîngă fînul de pe pajiştea din jurul curţii templului. Soare, cer senin, boarea plăcută, mirosul fînului... Şi pisicuţa – precum argintul viu.

Şi povestea se toarse – la fel cum se petrecuse odată, cîndva, cu multă, multă vreme în urmă.

Atît doar că, acum, stareţul era urmaşul fostului ucenic.

Călugării l-au înconjurat. Şi fiecare şi-a adus aminte ce se întîmplase o dată cu pisicuţa. Şi fiecare aştepta: fie moartea pisicuţei, fie dezlegarea tîlcului ascuns.

Stareţul mîngîie pisicuţa cuibărită în braţele sale, apoi spuse:

– Soarele străluceşte. Cerul e senin. Boarea împrăştie mirosul fînului. Păsările zboară în aer şi nu se întreabă despre aer. Peştii înoată şi nu se întreabă despre apă. Fînul trebuie strîns. Lăsaţi pisicuţa în voia ei. E atîta linişte şi pace.

Apoi a dat drumul pisicuţei din braţele sale. Şi micul animal a început să sară, să facă tumbe, să alerge în toate părţile.

Iar călugării au strîns fînul ca nişte copii lipsiţi de griji simţindu-şi sufletul şi inima.

Ba, mai mult, se povesteşte că nici după un ceas uitaseră de pisicuţa care se juca în voia ei.

Era linişte şi pace.

Poveste despre Dumnezeu

A fost odată ca niciodată un bătrîn.

Un sihastru.

Viaţa i se depăna de ani şi ani undeva pe Pămînt într-un loc mai ştiut, mai neştiut, undeva între munţi.

Despre bătrînul sihastru, mulţi, destul de mulţi, şi mireni şi popi, dar şi călugări spuneau că ar fi un sfînt.

Iar bătrînul primise în dar un ucenic, pe care-l crescuse de mic copil precum un tată.

Iară ucenicul credea că bătrînul sihastru e un sfînt.

Şi într-o zi îl întrebă:

– Tată, cum pot să aflu pe Dumnezeu?

Sihastrul oftă. Apoi clătină din cap. În sfîrşit, zîmbi cu blîndeţe. Dar nu răspunse.

– Tată, ajută-mă, se rugă ucenicul. Cum? Prin miros, prin gust, prin văz, prin atingere, prin auz, prin cuget, spune-mi tu, cum?

Bătrînul îl chemă lîngă el. Îl aşeză; îi mîngîie creştetul; din nou zîmbi; oftă din nou; apoi glăsui domol:

– Dacă-L miroşi, e ca o boare; dacă-L guşti, e ca un gust; dacă-L vezi, e ca o vedenie; dacă-L atingi, e ca o atingere; dacă-L auzi, e ca un sunet; dacă-L cugeţi, e ca un gînd; dacă reuşeşti toate acestea împreună, dintr-o dată, *nu este*.

– Atunci..., îngăimă îngrozit ucenicul, atunci... nu... e?!

– Oh, Iisuse, rîse uşor, fără dojană, sihastrul; fiule, *Dumnezeu este Cel care este*.

Apoi tăcu şi ascultară împreună liniştea.

Şi parcă din linişte cuvîntînd adăugă bătrînul:

– *Dumnezeu se află în Dumnezeu... Mai caută. Cu inima. Mai caută, fiule*.

Poveste despre Dumnezeu

POVESTE DIN NEW ORLEANS

Este trecut bine de miezul zilei în New Orleans. Cerul de un necuprins albastru lăptos, translucid parcă, reflectă dogoarea unui soare îndepărtat şi orbitor. Totul pare cufundat într-o gigantică baie de aburi – acesta este New Orleans-ul şi aşa a fost şi va fi la acest ceas al zilei. Sufocat de căldură. Drogat de arşiţă.

Şi totuşi, în chip miraculos, ceas de ceas, fără odihnă, Jackson Square trăieşte transformînd fiecare clipă într-o spumă a zilelor. În faţa catedralei Saint Louis, simplă, albă şi zveltă, şi la intrarea în oaza parcă pictată de Rousseau Vameşul într-un moment de delir solar – parcul care te cheamă să meditezi înainte sau după rugăciune şi peste tot ca într-un magic puzzle viu – clovni, mimi, muzicanţi, actori, cititori în tarot, ghicitori în cristale, barzi şi trubaduri, pictori, toată lumea şi visele lui Fellini hrănite, iubite şi adulate de americani, europeni, asiatici, africani, turişti în neîntreruptă curgere. E Jackson Square Babelul reînviat şi aerul încins e vibrat de blues, de jazz, de baladele Louisianei, înviorat cînd şi cînd de sirena sau clopotul steamboat-urilor îngăduite să plutească pe bătrînul, dar încă neînvinsul uriaş, Mississippi.

Înmuiaţi în sudoare şi călcînd parcă pe nisip, Andrei şi Brigitte traversează Jackson Square-ul îndreptîndu-se spre intrarea în parc.

Nu se grăbesc deloc. Privesc în jur, iar ochii le lucesc de încîntare. E acest circ însăşi viaţa în continuă prefacere, în perpetuă stingere şi înviere. Iar ei doi nu pot fi absenţi vreodată, ei fiind fiecare vindecător şi mag al vieţii. Andrei e poet. Brigitte e medic. El e sosia lui Charlot, însă parcă mai visător şi totodată mai aspru, mai bătăios. Are totuşi acelaşi zîmbet bun, milos. Ea pare o reîncarnare aztecă; iar trupul subţire şi zvelt, fruntea

înaltă, tăietura oblică a ochilor castanii, luminoşi, bucuria sinceră izvorîtă din toată fiinţa asta aparent fragilă te duc cu gîndul la o zînă bună.

E clar ca lumina zilei că nu puteau lipsi din Jackson Square.

Păşesc fără grabă, umăr lîngă umăr şi turiştii sînt convinşi că poetul şi medicul sînt fraţii copiilor clovni, muzicanţi, pictori, actori, ghicitori în cristale. Flash-urile aparatelor de fotografiat fulgeră scurt.

S-au născut amîndoi în Transilvania, unul e american, cealaltă nemţoaică. Andrei priveşte în jur şi se gîndeşte la ultima sa carte, *Hail Babylon!*, cugetă la povestea „Radio Messiah" care va fi devorată pe Broadway. Brigitte priveşte în jur şi se gîndeşte la bolnavi şi boli, mereu aceiaşi şi aceleaşi, de fiecare dată alţii şi altele, oriunde, oricînd. Circul vrăjit din Jackson Square oglindeşte fără tremur gîndurile lor. Amîndoi îşi spun, întru cuvînt nerostit: „Fără speranţă viaţa e absurdă".

Şi amîndoi, în acelaşi timp, văd Îngerul. E alb tot, are aripi, are ochi ca tăciunii aprinşi, străluceşte stins şi stă pe un piedestal la intrare, lîngă poarta grădinii pictate de Rousseau Vameşul.

Andrei spune, în limba română:

– E pentru prima oară, în 12 ani, cînd văd un înger aici...

Se apropie amîndoi şi pun în cutia simplă de carton, de lîngă piedestal, cîţiva bănuţi. Îngerul le mulţumeşte înclinînd capul şi fîlfîindu-şi uşor aripile.

Andrei şi Brigitte fac, fiecare, un gest nedefinit cu mîna şi păşesc înspre poarta grădinii.

Andrei o vede pe bunica lui cum îl învaţă „Tatăl nostru". Şi, ca într-o catedrală a inimii şi sufletului său, se aude spunînd înlăuntrul său: „Dacă eu sînt Sfîntul Andrei, primul apostol chemat... să vindece... poezia...?".

Brigitte se vede îmbrăcată în halatul alb de medic, cu stetoscopul la gît, într-o încăpere mare, luminoasă, plină de jucării teribil de nostime. Este înconjurată de copii între trei şi cinci ani care se prăpădesc de rîs încercînd

să cînte o dată cu ea, pronunţînd „zim-zaladim, bam-ba-zaladu-zaladim“. Şi se aude spunînd înlăuntrul său: „Dacă eu sînt Sfînta Brigitte, cea care ocroteşte... viaţa... şi medicii...?“.

Şi Andrei, Brigitte se opresc în pragul porţii grădinii naivului Rousseau Vameşul. Se întorc încet cu faţa spre cel care îi întreabă deja:

– Şi dacă eu sînt Îngerul?

Cristaline, cuvintele îi învăluie, ca o boare. Se răcoreşte locul. Îngerul înclină capul, îşi fîlfîie uşor aripile îndemnîndu-i astfel să păşească dincolo de poartă.

Iar Andrei îi spune Brigittei, în engleză:

– This happened in Jackson Square. It’s not the heat, it’s just life.

– Zim-zaladim bam-baaa..., încearcă să-i răspundă Brigitte, dar nu reuşeşte. O umflă rîsul.

Rîd amîndoi.

Rîde şi Îngerul.

Poveste despre Imposibila Oază

Parcă era un spirit sau duh, aşa cum măsura în lung şi-n lat camera-rezervă a spitalului, cu paşi înceţi şi uşori, îmbrăcat cu cămaşa aceea atît de albă, lungă pînă la glezne, scăldat în lumina răsăritului scînteiat de zăpada de pe rama lată din afara ferestrei. Încă zvelt, cu umeri largi şi spatele drept, bătrînul bard îşi trecu degetele agile de pianist peste fruntea înalt boltită, aranjîndu-şi o şuviţă rebelă a coamei din fire de aramă cu luciri întunecate. Dincolo de sticla groasă a ochelarilor, ochii din azur priveau nemişcaţi undeva în adîncul lăuntricului său. Bătrînul bard trase cu sete din ţigară, apoi se întoarse cu faţa către singurul lui ucenic, aşezat cuminte pe scaunul de la capătul patului de spital.

Bătrînul bard era ultimul vlăstar al seminţiei de barzi ai „Ţării lui Vam“ şi se trăgea chiar din sămînţa lui Vam, cel care înfruntase şi învinsese pentru totdeauna zeii păgîni prin jertfa lui de iubire. Chiar el, bătrînul bard, scrisese şi răspîndise în lume „Legendele Ţării lui Vam“. Dar în lunga şi chinuitoarea lui rătăcire pe pămînt, mai aşternuse pe hîrtie şi alte slove de diamant pentru a bucura oamenii, căci oare ce altceva decît bucurie – e drept, născută din durere şi lacrimi şi iubire – sînt acele „Basme“ şi „Poveşti pitice“ şi „Basmele Omului“ şi poveştile despre „Un peşte invizibil“, despre „Pentagramă“, despre „Timp cu călăreţ şi corb“, acele atîtea altele cînturi despre pieritorul om şi nepieritorul său suflet, dacă e închinat pînă la urmă Domnului? Astfel se recapitula pe sine însuşi bătrînul bard şi un zîmbet îi înflori ca un ghiocel în colţul buzelor arse de febră, de tutun... Ca într-o străfulgerare a memoriei pămîntului văzu zeci şi zeci de mutrişoare ale copiilor popoarelor lumii luminaţi şi bucuraţi de plăsmuirile lui cu pitici, uriaşi şi zîne şi Feţi-Frumoşi şi Ilene Cosînzene, şi vrăjitoare şi zmei, cu animale năzdrăvane, cu bunici sfătoşi, cu păduri şi castele fermecate şi cîte şi mai cîte. Apoi o văzu pe Marcela, spiriduşul vesel ca un bulgăre de viaţă în veşnică primăvară cuibărindu-i-se în braţe sau zugrăvind cu pensula ei magică

toate plăsmuirile lui, astfel încît toţi piticii, uriaşii şi zînele şi totul, dar absolut totul trăia aievea şi veşnic. O revăzu pe soţia lui stingîndu-se din viaţă rîzînd şi parcă dojenindu-l cu nesfîrşită dragoste: „Vezi, nu fă prostii şi nu întîrzia prea mult. Mai am atîtea basme de înviat. Te aştept, nu întîrzia prea mult...".

Ar fi vrut să plîngă puţin bătrînul bard, dar privi în jurul său şi patul de spital, noptiera de spital, lampa de spital, farfuria şi tacîmurile de spital, oliţa de spital, florile de spital şi semnele, urmele oamenilor lumii de spital la sfîrşit de an 2000 pe o planetă de spital îi încleştară fălcile, îi înfiorară trupul, îi strînseră inima. Şi nu plînse cîtuşi de puţin.

Auzi în el însuşi – ca un susur de izvor auzi bătrînul bard cuvintele lui Iisus: „Dacă rămîneţi în cuvîntul Meu, sînteţi în adevăr ucenicii Mei, veţi cunoaşte adevărul şi adevărul vă va face liberi".

Se întrebă bătrînul bard dacă el însuşi e liber în adevăr şi dacă el însuşi mai are de mărturisit ceva... „Cui voi mărturisi şi cum şi ce anume?" îşi înălţă el ruga.

Îşi cercetă cu atenţie şi cu blîndeţe singurul ucenic. Zile în şir acesta îl veghease şi îngrijise şi parcă dintotdeauna s-ar fi aflat pe acel scaun de spital la căpătîiul patului de spital, îngîndurat, stînjenit, îndurerat şi furios pe neputinţa lui de a învinge moartea, „care nu e decît o naştere şi o altă bucurie", ar fi vrut mereu să-i spună bătrînul bard, dar n-a reuşit niciodată, nici înainte, nici acum cînd stătea în faţa lui ca un spirit sau duh.

– Ascultă-mă bine, îi spuse el ucenicului. Uite, mi-e mult mai uşor, şi e mai bine aşa, crede-mă, să-ţi spun din mine însumi, decît să-ţi aburesc sufletul cu vorbele lumii. Ascultă, deci:

„De la o vreme îl înconjurau morţii.

Nimic nu dovedea că erau morţi, arătau aşa cum şi-i amintea şi se purtau ca în zilele cînd se duceau la slujbă sau aşteptau pensia sau luau parte la înmormîntările altora, aveau în continuare griji şi treburi, se bucurau/necăjeau/plictiseau, dar Ilarion ştia cînd şi cum murise fiecare şi nu avea îndoieli".

Bătrînul bard tăcu atît cît să-şi aprindă o altă ţigară, „poate că ultima", îşi spuse, iar ucenicul părea a fi din alabastru şi semăna cu un evreu rătăcitor.

– Sînt încă viu, ascultă, continuă bătrînul bard.

„Cînd au început să bată tobele ne-am adunat cu toţii în piaţă, a mai spus Ilarion, pentru că dacă nu veneam noi ne aduceau cu sila. Cerul era vînăt să-i plîngi de milă şi altădată am fi încercat să-l oblojim, acum însă fiecare îşi număra vînătăile şi nu se mai putea gîndi la alte dureri. Închişi în noi aşteptam în piaţă, iar boturile armelor pe care uniformele negre le ţineau în mîini rînjeau gata să scuipe întuneric.

Comandantul a făcut semn şi tobele au tăcut.

– Pămîntul vostru ne aparţine, a amintit ridicîndu-se pe vîrfurile cizmelor şi lăsîndu-se apoi pe călcîie, întotdeauna cînd ne convoca se legăna aşa în timp ce vorbea, îşi ţinea mîinile la spate şi mişcarea trupului în sus şi în jos ni se transmitea silindu-ne să-i urmărim cuvintele care, altminteri, închişi în noi cum eram, s-ar fi pierdut fără să izbutească să ne pătrundă, de azi înainte va trebui să plătiţi pentru îngăduinţa de a călca pămîntul, dar cum legile noastre sînt drepte, ologii de un picior vor plăti doar jumătate din impozit, iar ologii de amîndouă picioarele un sfert, atît cît să răscumpere autorizaţia de a atinge pămîntul cu cîrjele.

Tobele au răpăit, comandantul ne-a întors spatele şi am plecat spre case.

Iar bani nemaiavînd de mult, am încercat să ne tîrîm pe burtă“.

Ucenicul zise repede, ca un elev sîrguincios şi dornic de lauda profesorului:

– „Imposibila oază“. „Morţii“ şi „Ultima fază“. 1984, editura...

– Ajunge. Ce faci, ce zici? îl întrerupse bătrînul bard.

– Păi...

– Ajunge. Ascultă: „Jos arta, jos artiştii! Trăiască umaniştii!“. Dar asta: „Omul cu carte n-ajunge departe. Omu-analfabet are şi closet“.

În camera de spital, un spirit sau duh, scăldat în lumina răsăritului scînteiat de zăpada de pe rama lată din afara ferestrei, îmbrăcat în cămaşa atît de albă pînă la glezne, bătrînul bard rîdea ţinîndu-se cu mîinile de pîntecul supt.

Ucenicul singur stătea pe scaunul de spital şi privea pierdut în singurătate trupul încremenit al ultimului bard din seminţia lui Vam, întins pe patul de spital. Înlăuntrul său, ucenicul rostea la nesfîrşit ultimele slove ale bătrînului:

– Îţi las moştenire „Imposibila Oază“. S-o ai, s-o păstrezi şi s-o iubeşti liber în adevăr. Cît vrei tu şi inima ta.

Văzîndu-l aşa, bătrînul bard, un spirit sau duh, se apropie de ucenicul atît de singur şi-l bătu pe umăr:

– Hei, pentru Dumnezeu, înţelege odată: „Omul cu carte n-ajunge departe. Omu-analfabet are şi closet“. Răspunde, cît vrei tu şi inima ta?

Iar ucenicul rîse cu ochii în lacrimi, răspunzînd:

Pentru totdeauna.

POVESTE DESPRE CIORI

„Uitaţi-vă cu băgare de seamă la corbi: ei nu seamănă, nici nu seceră, n-au nici cămară, nici grînar: şi totuşi Dumnezeu îi hrăneşte. Cu cît mai de preţ sînteţi voi decît păsările!

Şi apoi, care dintre voi, chiar îngrijorîndu-se, poate să adauge un cot la lungimea vieţii lui?“

(Luca 12/24-25)

Cioara stătea pe o cracă în faţa puilor ei – aliniaţi pe altă cracă – puternici, cuminţi şi gata să înveţe ultima lecţie a mamei lor, înainte de a-şi lua zborul în noua lor viaţă.

Cioara croncăni cu tandreţe, dar şi cu autoritate:

– Dragii mamei, ce vă voi spune acum e ultima învăţătură pe care v-o dau. Vă rog, vă conjur chiar, ascultaţi-mă cu mare atenţie, fiindcă n-am de gînd să repet lecţia asta care, într-un fel sau altul, e crezul ciorii în lumea asta.

Puii croncăniră şi bătură din aripi, încuviinţînd, plini de respect faţă de mama lor.

– Ei bine, începu cioara, voi trebuie să ştiţi că sînteţi nişte păsări cu totul şi cu totul speciale. Chestia asta se întîmplă numai şi numai datorită legăturii dintre voi şi oameni, care este foarte specială. Dacă nu existam noi, ciorile – şi, slavă Domnului, vom exista cît şi omul – omul nu născocea „Sperietoarea de Ciori“. Adică mumia jalnic împăiată despre care ei, oamenii, cred că ne sperie teribil. Aiurea! Ştiţi bine cît rîdem noi de prostia asta omenească.

Puii croncăniră veseli.

– Ei bine, continuă cioara, dar noi sîntem păsări speciale şi fiindcă oamenii au trăit, trăiesc şi vor trăi pe lîngă noi, iar noi pe lîngă ei. Gurile lor rele spun că sîntem nişte păsări... nişte ciori împuţite care cobesc mereu, că

sîntem nişte hoaţe fără leac, care toamna şi iarna se adună în stoluri prevestitoare de vreme rea, de molime, de iarnă grea; că primăvara dispărem ca prin vrajă, iar vara distrugem recoltele şi alte tîmpenii incalificabile, credeţi-mă. Sîntem pentru ei atît de diferite şi de urîte încît, cînd n-au ce face, vînează ciori. Dar nici atunci nu se dovedesc a fi de ispravă şi, fireşte, mai tare cred că sîntem o pacoste, o pedeapsă pentru omenire. Vă repet, dovada de veacuri, aceeaşi pe tot Pămîntul, este „Sperietoarea de Ciori". Pînă aici, e clar totul?

Puii ţopăiră de două-trei ori pe cracă, semn că nu erau nici un fel de nelămuriri.

– Ei bine, ridică tonul cioara, iată care e adevărata atitudine a ciorii în faţa omului:

...Primăvara, cînd totul înverzeşte şi începe să mişune, cînd totul străluceşte şi toţi reînviem, omul aleargă înnebunit încolo şi încoace: ară, seamănă, repară, clădeşte, taie, curăţă, udă, primeneşte, înmulţeşte, socoteşte, într-un cuvînt se agită de cade seara lat de oboseală. Iar cioara stă pe o cracă, priveşte şi – deşi e destul de slăbită şi înfometată de iarna care abia a trecut – zice: *Hmmm...*

Apoi, vara, cînd omul îngrijeşte holdele, pregăteşte recolta, secerişul, se apără de arşiţă şi secetă, se păzeşte de ploile furioase şi de apele revărsate, continuă tot ce a început primăvara, cîntăreşte şi iară socoteşte, pune peste tot „Sperietoarea de Ciori", iar seara ostenit se îmbată de cade lat în şanţ, ca dimineaţă să o ia de la capăt mahmur, cioara ce face?

Păi, sătulă şi grasă, cioara stă pe cracă, se uită şi zice: *Hmmm...*

Vine toamna şi nebunia e în toi. Omul se dă de ceasul morţii. Seceră. Culege. Umple grînarele. Ghiftuieşte cămările. Culege via. Face must. Pregăteşte butoaiele pentru vin. Culege cartofii, porumbul, merele şi perele. Cîrpeşte de zor tot ce mai era de reparat. Adună lemne. Şi face multe altele. Nunţi, botezuri, înmormîntări. E îngrijorat pînă peste cap că vine iarna şi-şi varsă năduful ba lîngă cazanul cu ţuică, ba cu pastramă şi must, se-mbată şi cîntă, adică răcneşte cît îl ţin bojocii, îşi mai bate nevasta, că, de, cu iarna nu-i de glumit... Şi cioara? Ca-ntotdeauna toamna: dolofană, penele-i strălucesc, rîgîie mulţumită, apoi se uită aşa, într-o dungă la oameni şi zice: *Hmmm...*

În sfîrşit, iarna. Ninsori, zăpadă, gheaţă. Crivăţ, ger, frig de crapă piatra. Oamenii taie porcul. Stau la căldură. Gustă din truda zilnică de peste an, beau ţuică sau vin fiert cu scorţişoară, plescăie fericiţi şi spun poveşti pînă cînd, turtiţi de ţuică sau vin, se prăvălesc pe laviţa de lîngă cuptorul cald şi sforăie. Dimineaţa se dreg cu zeamă de varză sau un păhărel de ţuică rece, apoi hrănesc orătăniile şi vitele, privesc încruntaţi spre cîrdurile de ciori, după care intră în casă la căldură. Acolo sau la cîrciumă discută aprins gospodarii despre Crăciun, dar mai ales şi cu mare îngrijorare despre ce-i aşteaptă în noul an, că uite, cîrdurile alea de ciori, fir-ar ale naibii, numai a bine nu cîrîie, cobele naibii!

Ce face cioara? Nimic. Stă pe o cracă. E zgribulită, înfometată, dar se uită spre casele şi uliţele troienite, priveşte la fuioarele de fum şerpuite din coşuri şi zice: *Hmmm...*

Ei bine, asta e, dragii mamei. Cam lungă lecţia, dar e ultima şi eu cred că v-am spus tot ce era de spus.

Puii, care pînă atunci icneau înfundat, acum începură să rîdă de-a binelea.

Fără supărare, cioara îi lăsă să ţopăie o vreme, pe cracă, să dea din aripi, în hohote să croncănească. Pe urmă făcu semn că vrea linişte. După care le zise, clar şi răspicat:

– Destul cu rîsul! Luaţi-vă zborul în lume şi Domnul o să vă aibă în grijă. Dar luaţi aminte la această ultimă lecţie şi învăţaţi-o cu răbdare şi doar prin voi înşivă. Astfel ca, singuri, voi să nu vă temeţi vreodată nici măcar de spaima din paie şi zdrenţe a omului...

– „Sperietoarea de Ciori“, croncăniră puii.

POVESTEA LUI QUIDAM

Quidam s-a născut aşa cum se nasc toţi copiii. Cînd l-a văzut, la cîteva zile după naştere, tatăl a exclamat: *a*! Pe urmă şi-a bătut uşor coapsele cu palma şi a spus: *a*! Quidam a crescut bucurîndu-se de atenţia maternă, paternă şi socială absolut necesară. Deci, normală. Astfel, a avut şansa reală de a se dezvolta ca un copil normal. Aşadar, binevenit. Avînd cantitatea suficientă de voinţă a copilului educat cu seriozitate şi fără exagerări, Quidam a parcurs ca pe un drum nesinuos, neabrupt şi nebolovănos, plan înclinat aproape ideal, toate formele de învăţămînt începînd cu şcoala primară şi sfîrşind cu facultatea de ingineri productivi, devenind la încheierea copilăriei-adolescenţei-tinereţii lui un om indispensabil societăţii. Deci, un cetăţean normal. Şi cine îl cunoştea fie superficial, fie mai îndeaproape, nu reuşea să spună decît: *ei, da*!

Înainte de a închide ochii pe vecie, părinţii lui, agonizînd, au şoptit cu tandreţe făcînd să vibreze aerul parfumat cu mulţumirea lor părintească: *Quidam...* Iar nora lor, la fiecare stingere, şi a soacrei mamă şi a tatălui socru, îl mîngîia cu privirea-i blajină, puţin opacă, pe iubitul ei Quidam. Căci, atît se puteau mişca buzele livide în clipele de pieire normală, tot numele cumsecadelui cetăţean şi soţ fusese pronunţat. Atunci ea l-a sărutat, a plîns cuviincios, apoi şi-a suflat moderat nasul.

Quidam împlinise treizeci şi opt de ani cînd i s-a născut primul copil pe care, cît se poate de firesc, l-a botezat tot Quidam. Un copil care nu avea cum să fie altfel decît bun, merita cu prisosinţă să fie alintat, Quidam. Copilul era totuşi deosebit faţă de ceilalţi fiind băiat-fată. Cu toate acestea, în urma meditaţiilor moderate ale tatălui său, s-a ivit concluzia: noi, părinţii lui, ştim că vinovat nu e nimeni şi chiar dacă vom suferi întreaga viaţă, vom suferi fără exagerări inutile, aşa cum se cade. Quidam junior a fost crescut ca un băiat-fată normal. Şi, în urma absolvirii unei facultăţi cu profil economic, a devenit un excelent contabil. Dar, pînă atunci:

Odată, Quidam junior era în plină pubertate, cînd Quidam şi soţia lui, după ce băuseră puţin vin, atît cît trebuia, au convenit că sînt printre rarii cetăţeni care au un băiat şi o fată deodată. Toată seara aceea au repetat aceste vorbe şi începînd din acel moment liniştea lor sufletească a fost indestructibilă. Şi Quidam a mai avut un copil, o fată-băiat. Deşi liniştea sufletească îi era indestructibilă, Quidam a vărsat o mică lacrimă. Dar natura a dispus: Quidam a vărsat mai multe lacrimi mici înăbuşindu-şi normal totuşi fericirea normală, căci acest copil n-a trăit decît zece luni. Părinţii au incinerat măruntul trup. Au pus grămăjoara de scrum într-o cupă de aluminiu pe care au aşezat-o în vitrină, în mod firesc, între o balerină şi un căţel din porţelan.

Quidam şi familia sa vieţuiau într-un ansamblu social modern, un oraş productiv. Îmbelşugarea născută din hărnicia în muncă a locuitorilor oferea condiţii ideale pentru o lungă viaţă normală. Concetăţenii lui Quidam ştiau să trăiască într-o cumpătare absolută. Erau prietenoşi, dar în limitele bunului-simţ. Întotdeauna se salutau pe stradă. Iubeau numai animalele donatoare de blană, pene, hrană, îngrăşăminte, săpun. Îmbinau utilul cu plăcutul. Niciodată nu vorbeau sau acţionau inutil. Şi întotdeauna se salutau pe stradă.

Într-o bună zi, reîntors vesel de la muncă, mereu aşa se întorcea acasă, după ce şi-a terminat prînzul, satisfăcut de înţelepciunea cu care soţia îi alcătuia mereu meniul, Quidam a intrat în camera lui Quidam junior. Şi s-a simţit ca un balon gata să explodeze. S-a uitat mirat în jurul lui. Apoi a mîngîiat creştetul lui Quidam junior, care dormea liniştit. Iar s-a uitat mirat în jur. Şi s-a simţit ca un balon gata să explodeze. *Ei*, a şoptit el, atent să nu-şi trezească progenitura. Pe urmă a plecat să se plimbe. În parcul oraşului, unde s-a simţit din nou a-normal atacat, adică un balon gata să explodeze. Noaptea, în pat, în timpul somnului, s-a zbuciumat puţin.

Au trecut ani de la această întîmplare. Quidam o uitase de mult. Dar, într-o bună zi, păşind în camera lui, a avut impresia că e un balon gata să explodeze. Şi-a chemat repede soţia şi i-a explicat ce se întîmplă cu el. Ea s-a gîndit preţ de două secunde şi i-a spus răspicat: *eşti balonat*. Iar el: *aha, cred că m-am constipat*. Quidam junior, care se afla în cameră, a întregit: *să căutăm un ceai adecvat.* Timp de trei zile, Quidam a băut numai ceaiuri

laxative şi a mîncat doar pîine prăjită. A slăbit, într-adevăr, dar a declarat că se simte excelent. *E normal*, *dragă*, a rostit soţia.

S-au mai scurs cinci ani de la apariţia oribilei senzaţii produse înăuntrul torsului moderat clădit al lui Quidam. *Timpul şi viaţa normale asfaltează senzaţiile neobişnuite*. Quidam uitase din nou.

Într-o zi ca oricare alta (între timp Quidam junior se căsătorise, cum era normal cu o fată-băiat), fiind în vizită la tînăra pereche, în timp ce se discuta despre necesitatea existenţei unei vieţi normale în întreaga lume, Quidam a realizat cu stupoare a-normală că-şi încleştase degetele de marginea fotoliului. Tot sîngele i s-a urcat în obraji, iar urechile şi le-a simţit fîlfîind uşor. S-a bîlbîit puţin, apoi brusc, a zis: ...*ba-balon gata să-să explodeze*. Quidam junior nu prea a înţeles, dar a dat din cap: *da, da, o lume învechită*.

Quidam s-a uitat în jur.

A doua zi, la serviciu, Quidam s-a uitat în jur. În parc, a treia zi, Quidam s-a uitat în jur. Pe stradă, Quidam începuse să se uite în jur. În vis, Quidam se uita în jur.

Apoi, într-o zi normală, cineva i-a spus: „...*ce te uiţi aşa de speriat în jurul tău!?*“. Quidam a întrebat: „*...crezi? Poate că am ochii injectaţi*“. „*Gripă?*“ celălalt. „*Ştiu eu?*“ a mormăit Quidam, „*însă o să am grijă să nu se mai întîmple. Mă voi feri de gripă*“. Şi în zilele următoare reîncepu să privească normal.

Peste şapte ani de la discuţia despre cum privea, într-o bună zi, normală, Quidam, ca oricare alt cetăţean, trăgea să moară. Quidam junior l-a auzit cu greu pe tatăl său bolborosind: ...un ba-balon gata... ga... ta..., *iar restul a fost ceva imposibil de descifrat. S-a aşternut tăcerea. Quidam explodase.*

Poveste despre Moise

POVESTE DESPRE MOISE

(Învăţătorului Nicolae Steinhardt)

Sînt multe, neştiute şi tainice poveştile despre Om şi Facerea lui pe Pămînt.

În scrierile esenienilor – lăsate nouă prin manuscrisele din peşterile Qumranului, lîngă Marea Moartă – se află şi această poveste:

„...şi astfel Moise a fost suit din cîmpia Moabului pe muntele Nebo, pe vîrful muntelui Pisga, în faţa Ierihonului. Şi Domnul i-a arătat toată ţara: de la Galaad pînă la Dan, tot ţinutul lui Neftali, ţara lui Efraim şi Manase, toată ţara lui Iuda pînă la marea de apus, partea de miazăzi, împrejurimile Iordanului, valea Ierihonului, cetatea finicilor, pînă la Ţoar.

De la răsăritul soarelui şi pînă la apusul cel sîngeriu a tot privit Moise. Stătea drept şi falnic ca un cedru de Liban în ciuda celor 120 de ani ai vieţii sale. Şi toiagul cel sfînt nu era în pumnul său strîns ca sprijin, ci precum un sceptru. Doar al lui, Moise, omul Lui Dumnezeu.

Lumina apusului stingea zările cînd Moise L-a chemat pe Dumnezeu.

Domnul Dumnezeu a venit şi i s-a înfăţişat precum odată, demult, cînd îi vorbea lui Moise faţă în faţă, cum vorbeşte un prieten cu omul lui drag.

Moise bombăni ceva, apoi se aşeză pe stînca aspră, colţuroasă, puse toiagul alături, pe urmă tuşi de cîteva ori şi în sfîrşit vorbi:

– Ei bine, Doamne, iată-mă: 40 de ani preot şi prinţ, 40 de ani preot şi cioban, 40 de ani preot şi legiuitor. Doamne crede-mă, sînt sătul de zile, sătul de neînţelegerea Legii, sătul de poporul ăsta încăpăţînat... Nu ştiu... Zău, nu mai ştiu...

– Domnul îl învălui cu blîndeţe. Şi îi văzu chipul înăsprit, obrajii precum cele două table de piatră pe care scrisese cu degetul Lui toate poruncile, de două ori, acolo, pe muntele Sinai. Parcă obosise şi parcă împietrise Moise al Lui.

– Moise, Moise, zise Domnul.

Oftă Moise:

– Doamne, mi-ai arătat slava Ta. Mi-ai dat un loc lîngă Tine, pe stînca Ta... Doamne, am înălţat şi răspîndit Legea Ta. Doamne, acum şi în veacul vecilor poporul ăsta încăpăţînat, precum toate popoarele lumii cunosc şi vor cunoaşte că Tu eşti Unul, sfînt, Dumnezeul lor. Dar eu, Moise, eu cred că nu mai vreau şi parcă nu mai pot să le îndur blestemăţiile şi toate celelalte... Le ştii Tu prea bine, Doamne...

– Moise, Moise, oftă Domnul.

– Ei bine, Doamne, iată-mă: nu mai vreau să trec Iordanul. Doamne, Dumnezeul meu, te rog şi eu ceva pentru mine... Răpeşte-mă la Tine. Ia-mă la Tine precum pe Enoh... Sau cum vrei Tu, dar nu mă mai lăsa printre ei. Ştii prea bine, Doamne, iar se vor răzvrăti, iar vor uita, iar vor păcătui, iar îşi vor împărţi sufletul la zeci de dumnezei născuţi din minţile lor supuse cărnii şi plăcerii şi neîncrederii şi îngîmfării...

– Gata, taci, Moise! porunci Domnul.

Moise nici măcar nu tresări. Dar răspunse apăsat:

– Şi totuşi îi iubesc, Doamne. Şi mi-e atît de milă.

Domnul îl învălui din nou, cu mare grijă. Şi dintr-o dată începu să rîdă, cu hohote:

– Moise, Moise, arăţi ca un urs bătrîn şi posac. Moise, cînd te-am văzut Eu rîzînd curat şi frumos, după placul inimii tale, după placul bucuriei Mele? Cred că niciodată, Moise.

Moise se posomorî. I se adînci cuta dintre sprîncene. Iar strălucirea feţei sale se întunecă. Dădu din umeri neputincios şi bombăni:

– Doamne, pînă şi Cîntarea mea a fost un blestem...

– Moise, zise Domnul, Eu sînt Cel care sînt. Iar Cuvîntul înseamnă şi Legea şi Harul, ai uitat?! Ascultă-Mă bine: te las aici 40 de zile. Dacă în această rugăciune Mă vei afla astfel încît să rîzi din toată inima ta de om bun şi blînd cum altul nu am, ei bine Moise, te răpesc la Mine. Caută şi vei găsi.

Plecă Domnul şi rămase singur Moise. Vîrful muntelui era de nevăzut în lumina orbitoare noaptea. Iar peste zi în nor roşietic, strălucitor.

În tabără poporul tremura, dădea cu fruntea în ţărîna din faţa Cortului Legămîntului şi aştepta pe Iosua să treacă Iordanul. Şi gurile lui rosteau jurăminte după jurăminte, în dorinţa aprigă după ţara făgăduinţei şi în groaza de pedepsele pe care le primise şi de care doar aşa îşi amintea mereu.

De pe stînca muntelui, Moise vedea şi auzea toate astea, vedea şi îşi reamintea de toate cele care fuseseră, vedea şi auzea toate cele care vor veni. Şi nu reuşea să găsească deloc pricina de zîmbet, darămite de rîs. Şi parcă se cufunda tot mai adînc într-o tristeţe de moarte.

Dar în ultima zi, cînd ajunsese la capătul suferinţei lui, toată – cu tot şi cu totul, arătînd el, Moise, ca o umbră de lumină de atîta post şi rugăciune, Îl rugă pe Domnul Dumnezeu să-l ierte.

Şi dintr-o dată Moise nu mai văzu, nu mai auzi, nu mai simţi. Era ca şi cum nimic n-ar fi fost. Dar nu era nimicul. Apoi, încet, încet, cu mare, mare blîndeţe totul prinse a se însori. Ca un dar întru har de nesfîrşită bucurie întru dragoste şi iertare se născu din Cuvînt de nesfîrşită lumină Pruncul. Şi văzîndu-L, Moise se bucură cu toată inima, cu tot sufletul, cu tot cugetul, cu toată puterea fiinţei lui.

Îi zîmbi Pruncul, iar Moise rîse curat şi frumos“.